# עיריית רמת-גן

ישיבת מועצה שלא מן המניין מס' 60א'

מיום חמישי, ז' בכסלו תשפ"ג (1.12.2022)

באולם ישיבות מועצת העיר

**משתתפים:** מר כרמל שאמה הכהן – ראש העיר, מר אדם קניגסברגר – סגן ראש העיר, עו"ד רועי ברזילי – סגן ראש העיר, עו"ד מנחם דוד – סגן ראש העיר, מר חגי אשר – מ"מ וסגן ראש העיר, מר צחי זליכה – המשנה לראש העיר, גב' עדנה וידל – המשנה לראש העיר, גב' שרית אסרף לוי – חברת מועצת העיר, מר ישראל זרי – חבר מועצת העיר, מר דני גולדשטיין – יו"ר מועצת העיר, מהנדס שלומי בן ששון – חבר מועצת העיר, מר שמואל לרמן – חבר מועצת העיר, אדר' רננה ירדני – חברת מועצת העיר, עו"ד אביבית מאור נמרודי – חברת מועצת העיר, מר אביהוא בן משה – חבר מועצת העיר, מר ליעד אילני – חבר מועצת העיר.

**חסרים:** מר משה רווח – המשנה לראש העיר, גב' הגר יעקב – המשנה לראש העיר, מר אלי מוסרי – חבר הנהלת העיר, עו"ד מתי וינברג – חבר מועצת העיר, מר משה וולמן – חבר מועצת העיר, עו"ד זוהר ישרים – חבר מועצת העיר, מר טילמן עזריאל יונה – חבר מועצת העיר, גב' מירה שנן – חברת מועצת העיר, עו"ד חיה מנע – חברת מועצת העיר.

**נוכחים:** מר עזרא נחום – סמנכ"ל תפעול, עו"ד אביחי בן שטרית – סמנכ"ל מינהל ומשאבי אנוש, מר יאיר דמארי – סמנכ"ל וראש מינהל תאגידים עירוניים, עו"ד סהר פינטו – היועץ המשפטי, מר דני רייף – מבקר העירייה, גב' רונית פדלון – מ"מ מנהלת אגף החינוך, גב' גילה טאושטיין – מנהלת אגף שירותים חברתיים, מר קובי נח – מנהל אגף מערכות מידע ומחשוב, מר איתן כהן – מ"מ סגן מנהל אגף ביטחון ואכיפה, גב' עמליה כהן – מנהל מחלקת תכנון ארגון וייעול, גב' מיכל יוסף – סגנית מתאמת פעילות הנהלת העיר ומועצת העיר.

**סדר יום:**

**קריאת פרק תהילים**

1) דיון בדו"ח מבקר העירייה לשנת 2021, הצעות וסיכומי ועדת הביקורת ותגובת ראש העיר ואישורם.

קריאת פרק תהילים

**מר דני גולדשטיין:** ערב טוב לכולם. אני מתכבד לפתוח ישיבת מועצת העיר שלא מן המניין 60א'. היום ה-1.12.22. על סדר היום, דו"ח מבקר העירייה. אנחנו מתחילים מפרק תהילים. בבקשה, חבר המועצה ישראל זרי.

*** פרק תהילים מאת חבר המועצה ישראל זרי ***

1. דיון בדו"ח מבקר העירייה לשנת 2021, הצעות וסיכומי ועדת הביקורת ותגובת ראש העיר ואישורם.

**מר דני גולדשטיין:** אנחנו מתחילים מדברי ראש העיר, בבקשה, כבוד ראש העיר.

**מר כרמל שאמה הכהן:** ערב טוב ומבורך לחברות וחברי המועצה, וכבוד המבקר, המנהלות והמנהלים של העירייה. וכמובן התושבות והתושבים שצופים בישיבה המיוחדת, ישיבה שנתית שנועדה לדון במסקנות ובנתונים שמופיעים בדו"ח מבקר העירייה לשנת 2021.

אני חושב שעבודת המבקר ועבודת הביקורת ברשויות המקומיות, מעבר לזה שהיא עבודה חשובה. היא גם דוגמא לאיך ביקורת יכולה להיות מקצועית ועניינית, תוך שהיא מנטרלת אפילו ברמה שהיא נכונה למטריה שלהם, אני לא מדבר למגרש הציבורי, אבל שאפשר לבצע ביקורת לא ברה פרסונאלית, אלא ברמה עניינית מהותית, וזה דבר מבורך.

אנחנו רואים בביקורת כלי עבודה. אנחנו שמחים על כל פעולה שמבקר העירייה מנחה ואנשים וצוותיו מבצעים. תמיד ביקורת בונה, גם אם היא לא חלוקת צל"שים ומדליות, היא דבר מבורך למי שקם בבוקר ומנסה לעשות הכי טוב, ועושה זאת במלוא הכוונה ובידיים נקיות.

אני מצפה מהדיון הזה שיהיה דיון ענייני, עד כמה שאפשר להתאפק ולא לזהם את הדיון הזה בפוליטיזציה. הייתי יו"ר ועדת ביקורת, יש לנו יו"ר ועדת ביקורת ויו"ר אופוזיציה לא רע, שעושה עבודה לא רעה. אני ראיתי גם שהזמנת אותנו, את התושבים לצפות.

אני המלצתי למשפחה שלי ולכולם, אמרתי להם 'תתחברו ותצפו'. אבל באמת, זה היום שלך ושל האופוזיציה ושל המבקר, להציג את הממצאים. כי החוק ובצדק, אומר שיו"ר ועדת ביקורת יהיה רק מהאופוזיציה, רק במקרים מאוד-מאוד חריגים ונדירים, כשכל המועצה היא בקואליציה, זה יכול להתאפשר, ולקואליציה אין יד ורגל בבחירות היו"ר, גם אם לעיתים לפעמים יש מחלוקות בתוך האופוזיציה, אנחנו חושבים שצריך לשמור על העצמאות של יו"ר ועדת הביקורת. גם אם לא מתלהבים מכל מה שנעשה ומכל מה שנאמר, זה חלק מרכזי בדמוקרטיה.

ואני אסכם את הדברים שלי. בסוף זו הבמה העירונית והחשובה שאם יש לומר משהו, אפשר גם לומר, והעיתוי הוא – יש רחש בחש סביב הקמת הממשלה החדשה וחששות. אני חושב שגם שלומי בן ששון שלח לי איזה העתק של מכתב שמופץ בתל אביב. אני חושב שאין חשש, נכון שלפעמים גם אפשר לומר את המובן מאליו, אבל זה באמת בעיניי מובן מאליו שרמת גן לא הולכת לשנות את פניה. אני לא בטוח שיש למישהו בממשלה, בסוף כממשלה, לא קול כזה או אחר בתוך הממשלה, רצון לשנות. ערים כמו תל אביב ורמת גן וגבעתיים, ליברליות, ערים שמכילות את כולם.

אני יכול לומר לכם שהיום התגאיתי לשמוע ממנהלת אגף החינוך רונית פדלון, שכל בתי הספר היסודיים הממלכתיים, הכניסו במסגרת תכנית גפן, זו שאומרים שדרכה יצנזרו תכנים ליברליים, תכניות של חושן. אני זוכר נכון? זה תכניות להכלה של הקהילה הלהט"בית ורעיונות של שוויון בכלל, והכלה, וזה דבר אני חושב שהוא חסר תקדים בערים הגדולות. אני לא בטוח שיש עוד עיר גדולה ומרכזית בישראל שיש 100% של הכלה של התכניות האלה ושהילדים נחשפים, הילדים והילדות.

אז אני בטוח שזה יהיה כך. יכול להיות שתמיד יהיו רעשי רקע לכאן ולשם. אנחנו כאן באמת כצוק איתן ככל יכולתנו ועד קצה היכולת, לשמור על האופי של העיר שלנו, שהוא באמת מכיל את כולם. ואני אומר לכם, שלמיטב הבנתי והכרתי, יש רעשים שהם כמו תמיד, גם כמו אצלנו, יש רעשים, יש רעשי רקע. אנחנו עדיין קרובים לבחירות, עדיין יש מאבקים וכיפופי ידיים, כל אחד רוצה להראות לבייס שלו שהוא השיג הישג ומשיג הישג. וייתכן שאחרי זה גם בפיקים כאלה ואחרים, יהיו קולות כאלה מירושלים. אני לא מאמין שראש הממשלה המיועד ייתן את ידו לפגיעה בזכויות של מיעוטים, ולקיחת אחורה של מציאויות ליברליות. לא הצבעתי לו, אבל אני סומך עליו.

(מדברים ביחד)

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אני בהקשר הזה רגוע, לא רק בגלל שאני אומר שלא חלילה יכולה איזו יוזמה אפילו בוא נגיד מינורית, לא דרמטית, מינורית, להתגלגל בתוך הכנסת ובהרכב של הקואליציה הבאה. אני בטוח שאנחנו נדע, וזו צרה לא תהיה של רמת גן, יחד עם שורה של ערים בישראל ויישובים, לעמוד מול זה ולהגן על האופי של הערים שלנו. שדרך אגב, היינו עושים אותו דבר אם זה היה מגיע מהכיוון השני.

רמת גן היא בית לכולם, ואם מישהו מחר היה מנסה להדיר את חופש הדת לדוגמא או לפגוע בו, לצמצם אותו מהצד השני, כי אף פעם אתה לא יודע מה התוצאות של הבחירות הבאות, אתה רק יודע מה התוצאות של הבחירות האחרונות. אמרתי גם אם היה. אנחנו כגישה, היינו עומדים כחומה בצורה גם בעניין הזה. זהו.

מאחר וגם פנו אני חייב לומר לא רבים, אבל מאחר ופנה לפחות חבר מועצה אחד והזכרתי את שמו, שלומי, ופנו הורים בודדים. ובעיקר בעקבות הרעש בתוך תל אביב. בתל אביב לקחו את זה צעד קדימה והוציאו מסמך מסודר בעניין. אז יכול להיות ששם היו יותר רחש-בחש. אצלנו אני יכול לומר שהדברים רגועים.

ואני אומר בלי קשר, היום בבוקר במקרה בישיבת עבודה, באמת הייתי גאה לשמוע שאגף החינוך הצליח למקסם למאת האחוזים את תוכן של תכנית חושן לתוך בתי הספר היסודיים שלנו, שזו אמירה. והתיכונים. טוב, התיכונים תמיד לא הייתה בעיה שם אני חושב, נכון? אוי למנהל או המנהלת שלא יביאו את התוכן הזה לתלמידים.

אבל ביסודיים, אני מדבר לא מבחינתנו, אלא מבחינת התלמידים, התלמידים מאוד מחוברים לאג'נדה הזו בתיכונים שלנו. אבל אני אומר שביסודיים, במדד של הקהילה הגאה, במדד השנתי שמתפרסם, אנחנו לא במקום הראשון הארצי, אנחנו זינקנו, אין ספק. הייתה כאן מהפכה בעיר.

אבל בחינוך, עוד לפני המהלך שעשיתם השנה, בחינוך מקום ראשון אפילו לפני תל אביב. כלומר, בתוך מערכת החינוך, המהלכים הליברליים וההכלה. וזה לא קרה סתם, התחלנו ממקום מאוד נמוך, וזו הייתה גאווה גדולה, ועכשיו נשאר לנו, מה שהוריד אותנו בדירוג מהמקום הראשון או השני לשלישי או הרביעי, השלישי, זה היה הסיפור שלא היה בית לקהילה הגאה.

יש מרכז פורח, והחלונות שלו מולנו כאן, ותמיד יש שם אור גם בערב ופעילות, ופעילות ענפה וזה דבר מבורך. ואין לי ספק שבמדד הבא אנחנו ניפרד מהמקום השלישי. תודה רבה. זה העדכון שלי.

**מר ישראל זרי:** אני יכול להוסיף שורה?

**מר כרמל שאמה הכהן:** בבקשה.

**מר ישראל זרי:** ממש משהו קצר, כי אתמול באמת דיברנו אני וראש העיר, בכל מה שקשור להטמעה של חושן ואיגי במוסדות חינוך. גם עכשיו אתה אומר על התיכונים שזה מובן מאליו, זה לא היה מובן מאליו כמה שנים אחורה. ולהגיע למצב של 100% זה באמת תקדימי. ואני גם כן רוצה לשתף את כל מי שיושב פה ושומע, שזה לא קרה סתם.

הייתה התעקשות, אני לא רוצה להגיד את שמות בתי הספר עכשיו, היו כמה בתי ספר שפשוט התחמקו ועשו הכל כדי לא לקחת את ההכשרות האלה. וראש העיר יצא בהודעה, שמנהל שלא מבקש את ההכשרות האלה, הוא רוצה לדבר איתו, הוא רוצה פשוט לעשות איתו שיחה של 10 דקות, של להבין את ההיגיון מאחורי זה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** הבנתי שמופעל עליהם לחץ גם.

**מר ישראל זרי:** אני אומר, ובסוף הוא לא היה צריך לעשות את זה, כי באמת-

**מר כרמל שאמה הכהן:** מנהלת האגף טיפלה בזה היטב ומה שחשוב שהמנהלים יקבלו גיבוי. יש מנהלים שיותר רגישים ללחץ של הורים.

**מר ישראל זרי:** לא, לא, להיפך.

**מר כרמל שאמה הכהן:** יש מיעוט של הורים שעדיין לא מקבל את הצעדים האלה. ומנהלים אומרים – תן לי להתרכז עכשיו, מה אני צריך את כאבי הראש, את המאבק. רציתי לקרוא להם לחזק אותם, להסביר להם את החשיבות, להדגיש, ובעיקר לתת להם גיבוי אל מול הלחצים שמופעלים, עליהם ככל שיש וזה מה שמונע מהם.

**מר ישראל זרי:** הסיבה גם העיקרית שאני אומר את זה, זה באמת בשביל תקווה, כי גם אליי כמו שאתה יודע ודיברנו על זה, הגיעו המון קולות של אנשים מתוך הקהילה שדואגים עכשיו מה יקרה במדינה ומה יקרה. ואני חושב שהגישה הזאת שהצגת, היא בדיוק זאת שנותנת אור לזה שאנחנו בסדר ויהיה בסדר ברמת גן.

**מר כרמל שאמה הכהן:** בזה נסכם במשפט, באמת ישראל, אני הזכרתי את שלומי, אבל ישראל מיום אחרי הבחירות אמר לי 'שמע, יש חרדות בתוך הקהילה, יש שיח של חרדות. בוא נגיב, בוא נאמר משהו'. אמרתי לו 'ישראל, אני כל כך רגוע לגבי מה שיקרה ברמת גן, שעזוב, בוא נמשיך במה שאנחנו עושים טוב'.

**מר דני גולדשטיין:** כולנו מצטרפים לברכה הזאת שאנחנו מקווים שהמגמה הזאת תמשיך הלאה. סדר היום, אנחנו נשמע את דברי מבקר העירייה מר דני רייף, ולאחר מכן אנחנו נשמע את יו"ר האופוזיציה את דבריו. נמצאים איתנו המבקרים והמבוקרים, ואנחנו מתחילים עם דני, בבקשה, מבקר העירייה.

**מר דני רייף:** ערב טוב לכולם. דו"ח הביקורת לשנת 2021, הוכן מתוך חשיבה לכלול את הפעילויות המהותיות של יחידות העירייה. הנושאים שנבחרו הם נושאים חשובים, הן מההיבט הניהולי והן מההיבט הכספי. נעשתה עבודה אינטנסיבית רבה בהיקף הפעילות, מתוך מטרה לבחון תהליכים ולהמליץ על דרכים לשיפורים היכן שנדרש. אני רואה בביקורת כלי ניהולי שנועד להעניק ערך מוסף בהתייעלות ושיפור פעילות העירייה להשגת מטרותיה ויעדיה האסטרטגיים. את תכנית העבודה הכנתי בהתאם לפקודת העיריות, ומתוך ניסיוני הרב ברשויות המקומיות, וכן מתוך היכרותי את המערכת העירונית. חשוב להדגיש שחלק מהליקויים שעלו בביקורות כבר תוקנו במהלכה. כמו כן, נערכו דיונים בראשות המנכ"ל לתיקון הליקויים. אני אבקש לציין לחיוב את שיתוף הפעולה של המבוקרים, מנהלי אגפים, תאגידים, עובדי העירייה, בכל הנושא שאנחנו צריכים מידע בביקורת, היה שיתוף פעולה מלא ויישר כוח.

אני מודה לכל יועצי הביקורת שסייעו לי בעבודת הביקורת. מבחינת עבודה מקצועית, איכותית, ולעובדת הביקורת שלנו ירדן כהן, עובדת חדשה שקיבלנו, שהיא סייעה לנו בנושא הגרפי. השנה הכנו את הדו"ח שלנו, דו"ח דיגיטאלי. כל מי שרוצה, זה שיא הטכנולוגיה, הדו"ח הוא דיגיטאלי

באתר, ממליץ לעיין בו, הוא מאוד נוח ונגיש. ואחרונה חביבה עוזרת המבקר יד ימיני נצחיה בריקס, שמסייעת לי בכל התחומים. הרבה שנים כבר היא בתחום הביקורת, גם בתחום הלוגיסטי, גם בתחום המקצועי, וחשוב להדגיש שיש המון פעילויות כדי להפיק את הדו"ח הזה, דו"ח גדול ורציני. אז יישר כוח לכולם ובהצלחה.

**מר דני גולדשטיין:** תודה רבה. כן, אנחנו מתחילים עם יו"ר ועדת ביקורת אביהוא בן משה, בבקשה.

**מר אביהוא בן משה:** תודה רבה. ערב טוב. לפני שאני אתחיל הדרים, צר לי מאוד שאני רואה פה שורה שלמה של כיסאות של חברי הנהלת העיר שלא טרחו ולא הגיעו ליום הזה. זה לא יום שלי, זה יום של כולם פה.

**גב' עדנה וידל:** ... לא בארץ.

**מר אביהוא בן משה:** ייתכן. הביקורת היא חלק מהעשייה העירונית שעל פיה אתם אמורים גם להתוות את העבודה השנתית של המחלקות והאגפים שבוקרו על ידי-

**מר כרמל שאמה הכהן:** גם חברת הסיעה שלך לא הגיע, נתחיל בזה.

**מר אביהוא בן משה:** בוא. אני סיעת יחיד.

**מר דני גולדשטיין:** אנשי האופוזיציה לא הגיעו, אני מחפש אותם.

**מר אביהוא בן משה:** אני סיעת יחיד, אני לא חבר. אין לי חברי סיעה, לצערי. האמת היא, שאלו אותי אם אני הולך לקרוא היום את דו"ח מבקר העירייה בשלמותו. זאת אופציה שעדיין מונחת על השולחן. דיברו איתי כמה חברים אם אני יכול אולי לקצר בדברים. אני לא אעשה את מעשה ראש העירייה בעבר, יו"ר האופוזיציה ויו"ר ועדת הביקורת, שקרא את כל הדו"ח עצמו.

**מר כרמל שאמה הכהן:** מי זה היה, מי מהם?

**מר אביהוא בן משה:** אתה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אני?

**מר אביהוא בן משה:** כן, אתה קראת את כל דו"ח מבקר העירייה. השקעתי היום באמת שעות רבות, שעות עבודה שלי כדי באמת לתמצת את הדברים שלטעמי מחויבים מכורח המציאות להיות מוצפים פה. ייתכן והדברים נכתבו בסוג של להט בכתיבה. הדברים לא נועדו לפגוע באף אחד מהיושבים פה, הם נועדו באמת להביא את המערכת לציון הטוב ביותר שהיא יכולה להגיע אליו, כשבסופו של דבר, זה שירות שנועד עבור תושבי העיר, וכמובן במקרה הזה גם ילדי העיר.

ערב טוב, אדוני ראש העירייה, אדוני יו"ר מועצת העיר, חברי וחברות מועצת העיר. הערב הזה מתכנסת מועצת העיר לדון בדו"ח מבקר העירייה לשנת 2021. דיוני הוועדה התקיימו במשך שעות רבות בממצעי הדו"ח החמור הזה, העוסק בין היתר בבריאותם של ילדי העיר ובביטחונם של תושבי העיר. גם בדו"ח זה עוסק המבקר בעבודתו העקבית, אשר שב ובדק את האגפים, לאור המלצותיו הקודמות, ובחן האם הם עמדו ביעדים אותנו... בביקורת הקודמת שנעשתה או לא.

בכך מסמן המבקר לכל האגפים המבוקרים, כי אין לראות בדו"ח המבקר מעין ביקורת חולפת, אלא יש לראות בדו"ח הביקורת כמתווה ליצירת תכנית עבודה סדורה, אשר תיבדק שוב כדי לראות האם יעדי הביקורת הושגו כפי הנדרש מהמצופה, מהאגף, ומהעומד או העומדת בראשו, ומכאן חובתם של מחזיקי התיקים ובראשם ראש העירייה, לתת את הדעת לענייינים אלה ולדרוש תשובות ממנהלי האגפים, ולא להסתפק באמירה 'ראש העיר מקבל הערה זו'.

לצערי, חברי ועדת הביקורת, אשר נבחרו במועצה הנוכחית, שוב חטאו לתפקידם, ולא כיבדו בכל מהלך השנה את חובתם לקחת חלק פעיל ואקטיבי בדיוני הוועדה בכלל ובדוח מבקר העירייה בפרט, למעט חבר המועצה שלומי בן ששון, וחבר המועצה ישראל זרי, שהשתתף בחלקה של ישיבת ועדת הביקורת, אשר עסקה בדו"ח המבקר. לצערי, איש מחברי הוועדה לא פעל כנדרש ממנו, ולא הגיש את המלצותיו למועצת העיר, למעט ההמלצות אשר נשלחו על ידי.

חברי מועצת העיר חושבים, כי השתתפותם הפעילה בוועדת הביקורת העירונית היא בגדר המלצה עבורם, אבל טעות בידם. חובתם הציבורית להיות שותפים ולתת כתף בגיבוש ממצאי הדו"ח לקראת ישיבת מועצת העיר, היא חלק מאחריותם הציבורית.

כפי שכתבתי לכם, במכתב שצורף לדו"ח המבקר, לדו"ח הביקורת עצמו, כפי שהוא מובא בפניכם, אני מצטט, אין קואליציה ואין אופוזיציה. הביקורת הינה ביקורת מקצועית, אשר נעשתה על ידי גורמים חוץ עירוניים ותפקידה לייעל ולשפר ולמנוע השחתה במערכות העירוניות שלנו. נגד ההשחתה כולנו מדברים, אבל לצערי לא עושים מספיק.

בהזדמנות זו הרשו לי להודות למבקר העירייה מר דני רייף, ולעוזרת המבקר הגב' נצחיה בריקס, ולכל אנשי המקצוע שלקחו חלק בכתיבת הדו"ח המקצועי והממצה שמונח הערב הזה על שולחנה של מועצת העיר. זה המקום וזו השעה להזכיר שוב למנכ"ל העירייה מר מוטי כהן על מחויבותו, כמצווה עליו בסעיף 170(ג)(1)(א) לקיים את ועדת הליקויים, ולהעביר את ממצאיו לוועדה, מה שלא נעשה עד כה בדו"ח המבקר לשנת 2020.

כפי שהבטחתי אז וגם היום, הוועדה בראשותי תחשוף לעיני הציבור היכן הדברים עומדים בכל רבעון של השנה, ותעקוב אחר יישום הדו"ח במלואו. להלן עיקרי ממצאי הדו"ח בהם עסקה הוועדה בדיוניה.

הנושא הראשון: טיפול העירייה במבנים מסוכנים. הגוף המבוקר אגף ההנדסה, מנהל האגף סיגל חורש. סעיף 249 לפקודת העיריות קובע כי בסמכות העירייה לעשות כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העירייה, בריאות הציבור וביטחון הציבור. עוד קובע הסעיף, כי בסמכות העירייה לצוות כי ייהרסו בניינים שהם מסכנים את הציבור.

אבל בעיריית רמת גן לקחו את הסעיף הזה רחוק מידיי ובאופן לא מקצועי. היד על השאלטר של הריסת בניינים ופינוי דיירים, הפכו להיות מעין מופע הוליוודי, בו ראש העירייה כרמל שאמה הכהן לוקח חלק מרכזי בהפקת סרטון הריסה, ומעלה אף מצלמות רחף לתעד את האירוע העצוב בחיי בעלי הנכס והדיירים הגרים בו.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** זה לא היה בוועדת הביקורת, זה לא היה בדו"ח.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** דו"ח מבקר העירייה לשנת 2021-

**מר כרמל שאמה הכהן:** שאלו אותך אם זה היה בדו"ח.

**מר אדם קניגסברגר:** לא היה בדו"ח.

**מר כרמל שאמה הכהן:** זה נאום פוליטי או זה הדו"ח?

**מר אביהוא בן משה:** לא, לא, לא. הופיע בדו"ח.

**מהנדס שלומי בן ששון:** אביהוא, זה לא הופיע בדו"ח.

**מר אביהוא בן משה:** הופיע בדו"ח הבדיקה של המקרה בביאליק 33.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אין בעיה, אם אתה רוצה לעשות נאום פוליטי, גם ניתן לך.

**מר אביהוא בן משה:** לא, לא, לא.

**מר כרמל שאמה הכהן:** רק תגיד לנו על מה מדברים, אחרי זה אנשים יאבדו עניין.

**מר אביהוא בן משה:** מצוין שורה אחת, לצערי רק בשורה אחת, את דו"ח הביקורת שהתבקש על ביאליק 33.

**מר כרמל שאמה הכהן:** תפנה אותנו. אתה יכול להפנות אותנו איפה זה היה כתוב בדו"ח?

**מר אביהוא בן משה:** כן, כן. את הרוצה עכשיו שאני אפנה אותך?

**מר כרמל שאמה הכהן:** כן, כן. איזה עמוד, שנראה בדיוק מה שאמרת על המופע ההוליוודי.

**מר אביהוא בן משה:** אני אמרתי שעל הביקורת עצמה, על הריסת המבנה של ביאליק, מתוכו נולדה הביקורת על המחלקה למבנים-

**מר כרמל שאמה הכהן:** כלומר, נכון להיום, אתה גם חושב שההריסה הייתה טעות? אחרי חולון ואחרי הכל?

**מר אביהוא בן משה:** אני ציינתי, ותיכף אני אקרא את זה גם פה. לגבי ביאליק, היו 5 דו"חות שקיבלת. ביקשתי לראות אותם, לא קיבלתי אף אחד חוץ מאשר אותו דו"ח של ישראל, המהנדס. האחרון-

**מר כרמל שאמה הכהן:** ישראל דוד.

**מר אביהוא בן משה:** ישראל דוד, שנתן את החותם האחרון.

**מר כרמל שאמה הכהן:** ואם תראה את הדו"חות-

**מר אביהוא בן משה:** אני רוצה לקרוא אותם.

**מר כרמל שאמה הכהן:** רגע, שנייה, אני שואל. אני אתאמץ כדי שתקבל אותם, אין סיבה-

**מר אביהוא בן משה:** אגב, אין סיבה לראות אותם, לא קיבלתי.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אין סיבה שלא תראה אותם. אבל אני אומר, היה וראית אותם לאחר מכן, והן תומכות, לפחות בוא נגיד 4 מהן לפי מיטב זכרוני אם לא כולן-

**מר אביהוא בן משה:** אני אדבר על זה במועצת העיר הקרובה, ואני אגיד יחברים, אני נותן את הכבוד לראש העיר, טעיתי בהשערות שליי.

**מר כרמל שאמה הכהן:** רגע, עוד דבר. האם גם תתייחס לעובדה שמה שהתגלה בישיבת המועצה האחרונה, שחברת סיעתך שגם אז התנגדה יחד איתך להריסה, יש קשר, היא פסלה את עצמה בניגוד עניינים בהקשר של המגרש הזה. ואז עשיתם על זה קונצרט שלם. האם גם על זה תתייחס, שזה היה לא נכון, והייתה פה פעולה בניגוד עניינים? אבל אתה לא חייב לענות עכשיו, תחשוב, לא צריך בשלוף. אלה 2 נקודות שמטרידות לדעתי, ואני ממליץ לך בהמשך הדברים שלך, אם אתה רוצה לא לאבד את הקשב שלנו, כי אנחנו לא באנו לשמוע פה עכשיו, יש לנו עוד מעט בחירות, יהיה קרנבל שלם, תעשה מה שאתה רוצה. אתה רוצה לשמור על הדבר הזה ענייני ונקי?

**מר אביהוא בן משה:** כן, כן.

**מר כרמל שאמה הכהן:** ושיתייחסו בכבוד לזה ואליך, שמור על זה, שמור על הקווים האלה. אחרי זה תרצה עוד 10 דקות להוסיף, מה שנקרא להוציא קיטור עליי, אני אתן לך את זה בנפרד, מבטיח לך אקסטרה זמן גם לדברים האלה. תודה.

**מר אביהוא בן משה:** טוב. דו"ח מבקר העירייה לשנת 2021 מצא כי עד מאי 2020 התנהלה היחידה למבנים מסוכנים כחלק ממחלקת בנייה ציבורית, ורק מאז התפצלה היחידה הזו למחלקה המאיישת בתוכה שימו לב, מנהל מחלקה וחצי מזכירה, עם יועץ נוסף שהוא פרי לנסר.

עיר כמו רמת גן, בת 102 שנים, מחזיקה קריטית וחשובה של מבנים מסוכנים, עם מנהל מחלקה אחד וחצי מזכירה. האומנם? אגרות גבייה, על אף שאני סבור שאין לגבות אגרות גבייה בסך 350 ש"ח עבור בדיקת המבנה המסוכן, קובע מבקר העירייה כי גם נושא הגבייה והמעקב אחר הגבייה אינו תקין כאשר 2 גופים פועלים בעניין זה. מחלקת הכספים של בינוי ציבורי ומחלקת הכספים של אגף ההנדסה.

מבקר העירייה קובע כי הנוהל של זריקת אחריות ממהנדסת העיר אל סגנה בעניין האחריות והטיפול במבנים מסוכנים, אינו תקין. האחריות לעניין זה בהמלצת הביקורת תוטל על מהנדסת העיר באופן ישיר.

נוהלי העבודה. בנושא זה עוסקות מערכות עירוניות רבות בבחינת הקשירה של השותפים של אותו עניין, בבחינת קדירה של שותפים אינה חמה ואינה קרה, ולמה כוונתי? ממשקי העבודה עם המוקד העירוני ואופן קבלת ההפניות, אינו מסודר בין המוקד לבין המחלקה למבנים מסוכנים.

גם נושא משך זמן הטיפול הנדרש אינו מוסדר. אין נוהל לעניין כוננות מי רשאי להיות כונן במקרים של פניות במבנים מסוכנים. אופן עריכת הבדיקה בשטח וזמן הפקת הדו"ח לבדיקה לא קיים. הצורך בהצבת מחסומים ומניעת גישה עד להסרת הסכנה לא ברור, קובע מבקר עירייה מי אחראי לעניין הזה, מי מצב את המחסומים, מי מפקח עליהם שלא יוסרו על ידי העוברים והשבים. לא קיים נוהל, אפליה, אלא מחלקה משפטית למקרים בהם בעלי העניין אינם מסכימים או אינם מצייתים להוראות העירייה לפעול כדי לסלק את אותו מפגע הקיים בבניין שלהם.

כל אלה, חברי וחברות מועצת העיר, מצריכים כתיבת נהלים מפורטים שיסדירו באופן אחיד וברור את תהליכי העבודה הכרוכים בטיפול במבנים מסוכנים, לרבות הממשקים עם יחידות העירייה השונות המטפלות בנושא.

מערכות מידע – אין מערכת ממוחשבת ייעודית לניהול מבנים מסוכנים. בעת הביקורת התגלה כי קיימים לפחות 140 תיקי מבנים מסוכנים, המנוהלים שימו לב, לא במערכת ממוחשבת מתקדמת, אלא בטבלת אקסל, שגם היא לא מעודכנת, ואינה מקיפה את כלל התיקיות המופיעות במחשב במחלקה. ושימו לב, אין הקפדה על הסטטוס העדכני ביותר.

בתיעוד מבקר העירייה ניתן לראות כי מתוך 30 תיקים שנבדקו, 10% מהתיקים אינם מופיעים בגיליון האקסל שבו לכאורה אמורים להיות רשומים כלל המבנים המסוכנים. אין הקפדה על תיעוד מועד התנועות האחרונות וסטטוס הטיפול וממילא, כאשר התיק שנסגר גם הוא אינו מתועד כתיק שנסגר.

אבל מה קורה שתיק פעיל נסגר, אשר אין כל מסמך המעיד שאכן התיק נסגר לאחר טיפול, וביקור של מהנדס במבנה עצמו? גם מציאות כזו קורית וקיימת בתוך אותה טבלת אקסל.

גיליון האקסל החשוב הזה, אפילו לא מכיל את כלל הנתונים, על מנת שנקבל תמונה ברורה ומלאה על אופן הטיפול במבנים המסוכנים, כדי שאנשי המקצוע יוכלו להפיק מידע ניהולי מדויק, זאת אומרת, שאם ירצה מנהל המחלקה לקבל מידע רוחבי על אותו תיק שכרגע מטופל על ידו, הוא ילחץ אנטר, הוא לא יקבל את כל המידע, הוא יקבל חלקי מידע. ואין סיבה שאם נכון לרגע זה עדיין טבלת האקסל היא המקור לידע שבו מרוכזים כל החומרים, אין שום סיבה בעולם שהדבר הזה יהיה היום במתכונת שגם

היא תהיה מתכונת לא מעודכנת, ולא תוכל להפיק ממנו מידע ניהולי עדכני ומדויק. ישנם תיקים, קובע המבקר, בהם בוצע ביקור בנכס על ידי מהנדס, ולא נערכה חוות דעת תוך 24 שעות, כפי שחוק העזר העירוני מחייב. חברים, ברגע שיוצא מהנדס, חוק העזר העירוני מחייב שתוך 24 שעות יונח על שולחנו של ראש העירייה דו"ח שבו יפורט מה המצב לאשורו של הבניין שעליו התבקשה הביקורת, וזה לא קורה. לא כעבור יום, ולא כעבור יומיים.

ישנם תיקים של מבנים מסוכנים, שנקבע לבצע בקרה חוזרת, לאחר הוראות שניתנו לדיירים ולא בוצעה בקרה חוזרת. שלחו אותם לנפשם עם הוראות תפעול או הוראות הפעלה, או לבצע א', ב', ג', והדברים האלה לא מתקיימים. לא מופיע בדף האקסל מציל החיים הזה, העובדה כי בוצעה בדיקה חוזרת על ידי גורמי המקצוע העירוניים, אבל נמצא כי הדרוש תיקון לא בוצע. גם זה לא תועד.

הדף הזה שהוא חשוב, הוא לא באמת נותן תמונת מצב, לא אם הדבר הזה טופל או אם הדבר הזה לא טופל. תיקים שנשלחו מהבעלים, הודעה על סיום העבודה, כלומר בעלי הנכס ביצעו את אותו חיזוק, את אותו טיפול באותו מפגע, והודיעו לעירייה, הודיעו למחלקה – גם זה לא נסגר, נשאר תיק פתוח, כמובן שהדבר הזה גורם לנזק כלכלי, כי כשיבוא האדם למכור את דירתו ויגלה, העו"ד שלו או שמאי שהתיק הזה הוא מבנה מסוכן, זה מיד פוגע בערך הנכס עצמו, יכול לגרום לבעיות קנייניות וכלכליות חמורות מאוד למי שירצה למכור את דירתו.

המסקנה היא אחת, אי קיומו של מאגר נתונים, לא דף אקסל, מאגר נתונים מלא אודות כלל תיקי המבנים המסוכנים, אשר יאפשר לרכז ולמפות ולנתח את כלל המידע הזמין והעדכני, פוגע פגיעה חמורה בתפקודה המתבקש של המחלקה מצילת החיים הזו.

איתור מבנים מסוכנים. בדו"ח מבקר המדינה נקבע – איתור שיטתי של מבנים מסוכנים, הוא מושכל ראשון במסגרת האמצעים למניעת סכנת נפשות לנזקים צפויים מהתמוטטות בבניינים או חלק מהם. בירור אזרחי 862/80 קבע בית המשפט העליון על הצורך בקביעת סדרי עדיפויות לאיתור מבנים ולטיפול בסיכונים שבהם, ובקביעת מדיניות של בקרה, דיווח ופעילות בשטח.

גם באוגדן תיאורי התפקיד של משרד הפנים, באגף לבקרת הון אנושי ברשויות המקומיות, נקבע – ביצוע סקרים ברחבי השטחים הרשותיים, הם אחריות של הרשות המקומית בכל מה שקשור למבנים מסוכנים. למרות הפסיקה, למרות דו"ח מבקר המדינה, למרות הוראות משרד בפנים, עד היום, אחרי שהעיר עצמה כבר היום היא בת 102, לא נערכה עד היום

תכנית סדורה לבדיקת מבנים מסוכנים ו/או סקר ייעודי לאיתור מבנים מסוכנים. עיקר עבודות האיתור, שימו לב, על מה היא מסתמכת, לא על דו"חות, לא על סקרים כי אין, היא מסתמכת על התושבים. ואם יקרה משהו, הם יהיו אשמים, התושבים. למה? איך לא הסתכלתם, איך לא בדקתם. אבל העירייה, אין לה שום עניין בדבר הזה. הכל כמובן בציניות.

מבקר העירייה קובע, כי בהיעדר סקר מקיף המספק מידע בנוגע למבנים מסוכנים או תכנית יזומה לבדיקה יזומה לצורך איתור שיטתי, יפגע את היכולת לאתר מבנים מסוכנים, ולטפל בהם באופן נאות בנושאים הקשורים אליהם. אשר על כן, קובע המבקר, יש לבצע סקר מבנים מסוכנים יזום. אני אומר שוב, סקר מבנים מסוכנים יזום, שאנחנו ניזום את זה, שבאמצעותו יאותרו המבנים מבעוד מועד.

תהליכי איתור מבנים מסוכנים באמצעות המוקד העירוני. מאז שנת 2019 ועד שנת 2021, התקבלו, שימו לב במוקד העירוני, כ-315 תלונות או פניות על מבנים מסוכנים. על פי הנוהל, אמור הנושא להיות מטופל תוך 7 ימים מיום שבו הוגשה התלונה או הפנייה. בפועל, 64% מהפניות, מה-315 פניות, 64% מהפניות טופלו לא כעבור 7 ימים, אלא בין 10 ל-20 ימים.

אבל שימו לב, זו לא פנייה של איזושהי סתימה בביוב, באותה שוחה עירונית. זו תלונה על אנשים, על תושבים, על בעלי נכס, על בעלי דירות, שאומרים – אנחנו מרגישים שאנחנו יושבים על הר געש, על בניין שהוא יכול לקרוס. אבל כנראה שמבחינת העירייה יש לנו זמן, אז מה אם התקשרתם, אז מה אם ראיתם אבנים נופלות לכם על הראש. תיכף אני אתן דוגמאות.

הביקורת קובעת, כי לאור סכנת החיים הכרוכה בעניין, ולעיתים אף בסכנת חיים מיידית, ראוי לקבוע תקן זמן מדורג בהתאם לסוגיה. ובמקרים מסכני חיים, הטיפול חייב להיות תוך כמה שעות, גם לא 7 ימים.

מבקר העירייה מצא תקופות המתנה חריגות ולא פרופורציונאליות לעניין הכרוך בסכנת חיים ולהלן מספר דוגמאות: הבניין ברח' הראשונים 11, התקבלה בנייה על מבנה מסוכן, ושימו לב לתיאור של התושבת, אני מצטט מתוך דו"ח המבקר, החלו ליפול מהבית שלי אבנים.

מתי לדעתכם פעלה העירייה בנושא? רק כעבור 5 ימים, ביום ה-11.8, 5 ימים לאחר הפנייה הבהולה. האם זה הגיוני? תושבת אחרת מרח' ז'בוטינסקי 94, מתלוננת שחלקים ממרפסת הקומה הראשונה נופלים. גם פה, 11 ימים לוקח לעירייה להגיע לביקור במקום. זה אמיתי? תושב אחר ברח' ז'בוטינסקי 41, התלונן שראה חלקים מבניין נופלים, אבנים. התלונה

הייתה ב-14.5, וגם שם 11 ימים עד שאותו אדם זכה לראות איזשהו גורם עירוני שבא לבדוק את המצב של אותו בניין שעליו הוא התלונן.

מישהו בעיריית רמת גן לוקח את החיים כנראה בקלות. כנראה הוא אופטימי מטבעו. הביקורת קובעת, יש להקפיד על טיפול מיידי בפניות המעידות לכאורה על סכנה ממשית. ואני חושב, אדוני ראש העירייה, שאין על זה מחלוקת. חייב להיות מדרג של סכנות של בניינים, שאם יש סכנה מיידית, מגיעים תוך כמה שעות.

הביקורת מצאה כי המוקד העירוני לא מעבירים לאלתר למחלקה למבניים מסוכנים, אלא לפיקוח העירוני או לשיטור העירוני, ולעיתים גם למחלקות כמו שפ"ע, פיקוח על הבנייה. צריך להיות נוהל מאוד ברור, פנייה למוקד. באופן אוטומטי מופנית למחלקה למבנים מסוכנים.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אני יכול לומר לך שבסכנה מיידית, כשיש הגדרה של סכנה מיידית, ויש הגדרה כזו, כי אני מקבל התראות על סכנות מיידיות,קודם כל הצוותים, לא רק העירוניים, כולל משטרת ישראל וכיבוי אש מגיעים מיידית לשטח, וגם אין פעם שזה קרה. ואני בעצמי החמצתי את האחריות להגיע בעצמי לשטח ולפקח על פעולות הבדיקה והניטור והטיפול באוכלוסיות. כולל במהלך שבת, ברח' ההגנה 7.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** בהגנה היינו ביחד. באותו רגע שקיבלנו אתה הודעה.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** היינו בדרך למסעדה, כתבו לנו אנשים. נכון, הוא היה איתי ברכב, הוא הקפיץ אותי מהבית למסעדה וקיבלנו את ההודעה. וחיכו 10 אנשים במסעדה. אמרתי לו – שיחכו, קודם כל עוצרים בהגנה.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** הוא הביא את מהנדסת העיר.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני יודע, אני מעודכן בסיפור שהיה שם. אמרתי לך, אני מכיר את המקרה הזה.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** לא, אבל זה היה בכל המקרה.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** אני לא מבין על מה אתה מדבר ימים כאילו. תראה מה קרה בביאליק. כאילו זה עניין של דקות כבר היית שם במקום.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני אומר עוד פעם, יש לפעמים קריאות של תושבים שמרגישים שביתם עומד ליפול, ואני לא יודע איזה מוקדן או מוקדנית יכולים להגיד – זה סכנה מיידית, זה סכנה שלא. אני חושב שהטיפול עצמו צריך להיות מיידי, במיוחד ברגע ששומעים כזה תיאור במוקד העירוני.

יש לחדד הנוהל, כי כל הפניות חייבות להיות מועברות ליחידה למבנים מסוכנים בראשונה, ולאחר מכן ליתר המחלקות והאגפים.

פניות למחלקה למבנים מסוכנים. לעיתים יש פניות ישירות למחלקה למבנים מסוכנים. כשקראתי את הדו"ח עצמו הייתי בטוח, אמרתי מצוין, עכשיו מגיעים לגורם המטפל. מתברר שזה לא מצוין, זה יותר גרוע. למה? הביקורת מצאה כי אין במחלקת מבנים מסוכנים תיעוד מסודר וניהול מוחשב של פניות תושבים המגיעות אליהם ישירות. ועוד יותר גרוע, אין זמן תקן לטיפול.

אם במוקד העירוני הם מקבלים ויש הגדרה של 7 ימים ויש מעקב ויש רישום, ו-7 ימים זה זמן התקן לטיפול, פה אין כלום, גם אין תיעוד, שזה המקום שבו בעצם נקבעים הדברים, איזה מהנדס יוצא ולאן הוא יוצא, ומה הוא מביא מהשטח עצמו. הביקורת קובעת שיש לתעד כל פניה המגיעה למחלקה למבנים מסוכנים, ויש לקבוע זמן תקן לטיפול בפניות המתקבלות.

אגרות בדיקה. חוק העזר העירוני קובע כי בעל בניין או המחזיק ישלם אגרה בסך 350 שח. אני חייב לציין שיש לי מחלוקת עקרונית עם מבקר העירייה ועם צוותו לגבי הנושא הזה, אבל אני תיכף אגיד מה דעתי, ובהמשך נשמע מה דעתכם, חברי מועצת העיר.

אני לטעמי חושב שיש שגיאה בדבר, לגבות גרה של 350 ₪ לעניין מציל חיים, שיכול אולי לגרום, זה חוק עזר עירוני, זה לא חוק שנקבע בממשלה, פה במועצת העיר הוא נקבע. לא ייתכן שהעירייה מסתמכת, ותראו את האבסורד, מילא הייתם יוצאים לסקר עירונית, ויודעים על המבנים המסוכנים. אתם מסתמכים כרגע על התושבים שימצאו, ואומרים לתושבים – אתם תמצאו ותעדכנו אותנו. תעדכנו אותנו, תשלמו על זה כסף. וזה אבסורד. לא ייתכן שהעירייה, שמסתמכת היום על הציבור.

**מר דני גולדשטיין:** אביהוא, אתה חושב שמישהו בפועל משלם את זה בכלל? יכול להיות שזה משהו שנכתב לפני עשרות שנים ואין בזה שום.

**מר דני גולדשטיין:** לא, לא, לא, זה עדכני. זה ב-2020 החוק עצמו.

**עו"ד סהר פינטו:** ... האחריות היא על בעל הבית, האחריות היא על בעל הבניין, אי אפשר...

**מר אביהוא בן משה:** לא, תקשיבו, אחרי זה יהיה דיון, כל אחד יאמר את דעתו, תרשמו מה שאתם רוצים, אני כרגע ברצף. לא ייתכן שהעירייה מסתמכת היום על הציבור שיגלה ערנות וייתן דעתו בעניין מבנים מסוכנים. ומצד שני, היא קונסת אותו בתשלום של אגרה. מה גם שיש לאגרה זו כביש עוקף.

למי שלא יודע, אני אגלה לתושבים בבית שצופים בנו כרגע, אתה יכול מה שנקרא לשלם 350 ₪ אם אתה בעל הנכס, אבל אם אתה השכן, לא יחייבו אותך בכלום, רק לבעל הנכס.אז יש הרי כביש עוקף לדבר הזה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא הבנתי את הכביש עוקף, עוד פעם.

**מר אביהוא בן משה:** אם אני דייר בבניין ואני אומר שיש לי בעיה, סכנה, אני צריך לשלם אגרה 350 ₪. אם אני לא דייר, אלא אני שכן, אין כלום.

**גב' עדנה וידל:** זה הגיוני, לא?

**מר אביהוא בן משה:** לא, זה לא אצלי.

**גב' עדנה וידל:** אם זה בבניין שלך – אוקיי, אחר כך...

**מר דני גולדשטיין:** לא, הוא אומר יש איך לא לשלם, זה מה שהוא מתכוון. יש איך לא לשלם.

**מר אביהוא בן משה:** אני אומר, אם אתה רוצה, אתה יכול גם לעקוף את הדבר הזה.

**מר דני גולדשטיין:** אני אתלונן על הדירה שלך, ואז יהיה לך פטור מהתשלום הזה.

**מר אביהוא בן משה:** בשנת 2029 ובשנת 2020, אגב לשאלתך אדוני יו"ר המועצה, נגבו בעיר הגדולה שלנו אגרה בסך 3,164 ₪, שזה כלום. זו אגרה מיותרת.

**מר כרמל שאמה הכהן:** איזו שנה?

**מר אביהוא בן משה:** 2021. זו אגרה מיותרת שראוי שתתבטל, לפחות עד לביצוע סקר עירוני לאיתור מבנים מסוכנים. עריכת בדיקה ראשונית וחוות דעת מהנדס. סעיף 3 לחוק עזר עירוני, דיברנו עליו קודם, אני חוזר עליו שוב, קובע, אני מצטט – כי מרגע החשד לסכנת חיים, עליו להודיע מיידי לראש העירייה ולבקש בדיקת מבנה. המהנדס שיוצא בהוראת ראש העיר לבצע את הבדיקה, חייב להנפיק. זה לא, אגב אדוני היועץ המשפטי, דיברת על החוק. החוק קובע חייב איש מקצוע תוך 24 שעות. זה לא המלצה, לא נוהל עירייה, נוהל פנימי, חוזר מנכ"ל. זה חוק העזר העירוני שלנו. תוך 4 שעות אמור להיות מוגש לראש העירייה דו"ח בעניין. הביקורת ביקשה לעקוב אחרי טיפול המחלקה בפניות אליהן התייחס המחוקק. שימו לב, כ-32 תיקים נבדקו, ובהן נמצא כי ב-25% מהתיקים לא תועד ביקור בנכס לצורך בדיקתו. לעיתים, שימו לב, המהנדס, וזה אני אומר לכם, בדיון שהיה דיברו אנשי המחלקה, אני אומר לכם, אני לא השתכנעתי. המהנדס בודק את הבניין באמצעות תמונות הוא לא יוצא לשטח בכלל. הוא יושב בסלון, שולחים לו בווטסאפ את התמונות, והוא פותח את זה עם האצבעות שלו, ורואה את המצב של הבניין.

אני רואה בזה באמת זלזול, בכך שיושב מהנדס וקובע גורלו של בניין או גורלו של פחד אנושי של אדם כזה או אחר שהתלונן על הסכנה, כי משהו מזלזל ולא רציני.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** בנקודה הזו מאוד חשוב לי להבין, האם יש לך חוות דעת של מהנד אחר, איש מקצוע, שאומר שניתן לפספס משהו, שזו לא בדיקה. לדוגמא, היום יש גם רפואה מרחוק. פעם היינו רגילים שהולכים עם כל דבר לרופא. לאחרונה קרא לי עם הבת שלי, ועבדנו דרך הווטסאפ עם הרופא, והיה שלב שהוא אמר 'זה הטיפול' מרחוק, והיה שלב שהוא ראה תמונה והוא אמר 'זה סובל דיחוי/לא סובל דיחוי' מבחינת טיפול. והיום אפילו שיבא, לא רק קופות החולים, שיבא... אני לא יודע, אני לא איש מקצוע.

**<u>מר שמואל לרמן:</u>** אני אגיד לך.

**<u>עו"ד סהר פינטו:</u>** איפה הם? גורמי המקצוע התייחסו לזה בוועדה. הם אמרו, שגם כשהם מגיעים, הבדיקה היא ויזואלית לרוב.

**<u>מר שמואל לרמן:</u>** אני אגיד לך דבר אחד. לפעמים מיקום הסדק מהווה אינדיקציה, אם הסדק מהווה כשל...

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** ברור, ברור.

**<u>מר שמואל לרמן:</u>** ולפעמים גם עומקו. אם אתה בבחינה ויזואלית מרחוק, אתה יכול לזהות את המיקום, אתה לא מסוגל לבדוק את העומק. ואם אתה לא מזהה את העומק, אתה לא יודע עד כמה זה מסוכן. הבעיה, שאתה צריך את העומק.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** כן, השאלה מה המדרגים. יכול להיות שסדק בצורה מסוימת, במיקום מסוים, בזווית מסוימת, תלוי אם זה לרוחב, תלוי אם זה לאורך, יש לזה גם...

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** הסינון צריך להיות לפי...

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** תראו, אנחנו כרגע נמצאים בתני מעבדה, יושבים פה וקובעים. עוד פעם, אני לא אומר על כל פיפס קטן. אמר לי אחד

המהנדסים, במקרה הוא חובש כיפה – תשמע, בשבת הקפיצו אותי ובסוף זה היה כלום. אני לא אומר עכשיו שכל פיפס קטן צריכים לקפוץ ולהגיע לשטח, אבל אני אומר עוד פעם, התפיסה צריכה להיות שמדרג מסוים שוב, של דברים שבהם יוצא מהנדס לשטח, ודברים מסוימים שבהם אפשר דרך תמונות. אבל זה עדיין, כשאני שומע בן אדם שאומר שמתעורר לו גרם מדרגות ומסתפקים בתמונות, ולא בתמונה הכוללת, לא רק עומק הסדק בקיר עצמו. גם בניין שאתה רואה שהבניין הוא ישן מאוד, גם זה איזשהו פרמטר שאתה יכול להחשיב אותו כמסכן את המבנה עצמו.

אני אתן דוגמא, תושבת התלוננה על נפילת אבן מגרם מדרגות, כמו שכרגע אמרתי. המהנדס הייעודי לא טרח להגיע אלא ביקש תמונות. או לדוגמא תלונה על חומה שלידה יש ילדים, עומדת לקרוס על ילדים, גם שם לא טרח המהנדס היהודי להגיע למקום, ביקש תמונות. יכול להיות אולי שגם במצבים שבהם יש סכנה בשטח ציבורי, אז כן צריך לצאת מהנדס ולאו דווקא להסתפק בתמונות עצמן. הביקורת קובעת, יש לקבוע נוהל ברור מתי מהנדס חייב להגיע למקום, ולא להסתפק בתמונות מסלון ביתו, ויש לתעד כל בדיקה כמובן בתיק הנכס.

עיכוב ביקור מהותי. הביקורת מצאה 3 מקרים מתוך 3 שנבדקו, בהם הייתה חריגה משמעותית להגעת מהנדסת לבדיקת מסוכנות הבניין.אמרתי לכם 24 שעות, בואו תראו את המקרים הבאים.הביקורת מצאה 3 מקרים כאלו. ברח' אבא הלל נפתחה תלונה ב-18.6 והגיע מהנדס ב-14.7, זה כמעט חודש, שזה משהו הזייתי. הביקורת קובעת, יש לקבוע תקן זמן למועד הבדיקה הראשונית, ויש להקפיד להגיע לנכס עד למועד שנקבע.

מבני ציבור. גם במבני הציבור, ופה זו כבר אחריות שלנו של העירייה עצמה, אגב, אדוני ראש העירייה על הספרייה בשיכון ותיקים שקרסה,בסמדר 3-5. גם במבנה הציבור ניכרת הזנחה עירונית בתיקיית המבנים הציבוריים. התגלו צילומים שונים המעידים על מפגעים במבני ציבור, שגם הם לא תועדו, ולא תועדה שם חוות דעת או הודעה לבעלות המחזיקה. בעלות המחזיקה הכוונה לאגפי העירייה.

דוגמאות: בית האזרח,ספארי, בית ספר ניצנים. שם הייתה תמונת קיר סדוקה, הנוער העובד והלומד. זה כבר נכסים שלנו, שהעירייה עצמה לא פועלת ולא עושה ככל אשר לאל ידה לעשות, כדי לבדוק שהיא עומדת ומתחזקת בצורה טובה ונכונה את המבנים האלה שהם מבנים הציבור משתמש.

בית ספר ניצנים, יש שם ילדים. אם יש תמונת קיר סדוקה, מחובתם של אגף החינוך לקבל את המידע הזה ולבצע במיידי בדיקה וטיפול. יש לקבוע

נוהל אחיד וסדור גם למבני הציבור, כולל עריכת חוות דעת, ולערוך מעקב אחר הטיפול. כל הזמן חזרנו וחוזרים על העניין של המעקב אחר הטיפול.

סיווג ההמלצה. לפי חוק העזר העירוני, קיימים 3 סיווגים לסכנת הבניין.כמובן אם הוא לא מסוכן, יש סיווגים אחרים. אבל אם הוא מסוכן, יש 3 סיווגים. סיווג ראשון, בניין המהווה סכנה, סכנה דחופה וסכנה מיידית. עוד קובע החוק, כי יש לסווג בהודעות לבעלים, יש צורך לשלוח את סיווג הבניין, מה בדיוק המבנה שלכם מוגדר על ידי איש המקצוע. זה לצד כמובן מתן המלצות וקביעת התקופה שבה בעלי הנכס מחויבים לתקן את הנדרש.

בבדיקה שנעשתה מתוך 26 תיקים, 10% מהם לא הייתה הקפדה, לא של סיווג המפגע, או על ניסוח המלצה המתאימה לסיווג, לרבות קביעת תאריך במועד לביצוע הבדיקה של אנשי המקצוע מטעם העירייה.

הדבר, חבריי וחברות מועצת העיר, מקשה על אכיפת הטיפול במפגע ומעקב. אם אדם לא יודע שהבניין שלו הוא מבנה מסוגן שכתוב עליו 'סכנה מיידית', הוא לא רואה את זה כי לא כתוב, אז איך הוא יודע שזו באמת סכנה מיידית. אם הוא לא יקבל הוראות טיפול, איך הוא יידע מה צריך לעשות? אם הוא לא יקבל תאריך יעד שבו אותו גורם מקצועי מהעירייה אמור להגיע לבדוק שאכן הוא טיפל במפגעים, אז הוא יכול להגיד 'אוקיי, יש לי זמן מפה ועד הודעה חדשה'. שלושת המרכיבים האלה, הם מרכיבים קריטיים, שהם יופיע בתוך אותו מסמך שמקבלים בעלי הנכס,שהבניין שלהם נמצא כמבנה מסוכן.

אני רוצה עכשיו טיפה לצלול לעניין של חוות הדעת המקצועית, שהיא באמת קריטית מאוד בעניין שלנו של לעצור על הסף במקרה שיש לנו בניין שיכול לקרוס.

כמו שאמרתי, חוק העזר העירוני גם הישן אגב וגם החדש, הוא קובע שיש מה שנקרא לבצע בביקור עצמו במבנה מסוכן ביקור של מהנדס תוך 24 שעות. בבדיקה המדגמית שנעשתה על ידי המבקר, שימו לב לתוצאות שהיו, מתוך 23 תיקים, כ-9 תיקים, 39% מכלל התיקים שנבדקו, הופרה הוראה זו. 39% לא זכו לקבל בדיקת מהנדס תוך 24 שעות.

הביקורת קובעת כי חלה חובה על מילוי מלא של הוראות חוק עזר עירוני, לפיה תוך 24 שעות לאחר הבדיקה, יומצא דו"ח המהנדס לראש העירייה או למי שהוסמך מטעמו. נוסח ההודעה גם היא קריטית לעניין הטיפול על ידי בעלי הנכס. גם נוסח ההודעה לוקה בחסר. לפי סעיף 12 לחוק העזר העירוני, האחריות למבנה המסוכן מוטלת על בעלי הנכס, אבל שימו לב, העירייה רשאית להטיל את החבות או האחריות על כל אחד מהם.

בפניות שנעשו על ידי המחלקה המשפטית לבעלי הנכסים, שהמבנה שלהם נמצא מבנה מסוכן. לא נכתב כי אלמנט הרתעתי, פירוט בדבר התהליכים הפליליים באי מילי החובה של בעלי הבניין. בכך נפגעת יכולת ההרתעה של העירייה, וגם מצד שני התמרוץ של הבעלים למלא את חובתם. כי ברגע שבעל נכס יראה שהוא יכול להיות מואשם בעבירה פלילית ברגע שהוא לא מבצע את התיקון באותה סכנה, אותו מפגע שיש בבניין שלו, הוא יעשה את זה במהירות האפשרית כדי לא לספוג את האפשרות חס וחלילה שיוגש נגדו כתב אישום פלילי.

**עו"ד סהר פינטו:** רק לתקן, זה מכתב שיוצא ממחלקת מבנים מסוכנים, לא מהשירות המשפטי.

**מר אביהוא בן משה:** כן, אבל אתם עובדים איתם.

**עו"ד סהר פינטו:** הדבר תוקן, נוסח להם נוסח, וכיום בכל מה שיוצא, יש גם התראה בהיבט הזה.

**מר אביהוא בן משה:** מעולה. הביקורת קובעת, כי יש לפרט בהודעה לבעלים את כלל האמצעים שיכולה העירייה לנקוט בהם כנגדם, וכן את העובדה, שאי מילוי דרישות לפי חוק העזר העירוני מהווה עבירה פלילית.

מניעת גישה למבנה מסוכן. רוב המקרים בהם מזוהה הסכנה על ידי המחלקה, ניתנות הוראות ברורות לבעלים לתיקון המפגע. גם במקרים מסוכנים, לא תמיד מוסדרת הסכנה באותו יום, ויש צורך בפעולות סגירת השטח וגידורן. הביקורת מצאה כי אין נהלים, אין הקפדה ברוב המקרים על רישום הנחיות מצילות חיים למניעת גישה לסכנה בהתאם לחוות הדעת, או בהודעת המחלקה לבניין, כולל אי מתן הנחיה לגידור המקום.

יכול להיות מצב של מסוכנות גדולה מאוד, ואכן קיבלו בעלי הנכס הודעה על כך, גם אם היא תהיה הודעה סדורה וטובה על פי כל מה שדיבר המבקר, עדיין אין שום הנחיה מי מגדר, מה עושים, איך עושים, הכל נשאר לוט בערפל.

בדיקה חוזרת במבנה. זה לטעמי אחד מהכללים האכיפתיים החשובים ביותר שאנשים יודעים שלא רק יש את הבדיקה, לא רק שיוצא מכתב, גם יש ביקורת חוזרת על הדבר הזה. לאחר חלוף מועד הדרישה להסרת המפגע המסוכן, כפי שנקבע בהודעת המחלקה, מחויב הבניין בבדיקה חוזרת של

המהנדס. הביקורת בדקה 23 תיקים, האם תועדה בהן ביקורת חוזרת. ב-60% מהמקרים שנבדקו, 14 מתוך ה-23, לא תיעדה המחלקה בדיקה חוזרת. לאחר שחלף המועד האחרון להסרת הסכנה. כשאני אומר 60%, אני לא יודע אם בסוף הייתה בדיקה ולא תועדה או לא הייתה בכלל. אבל מה שבטוח, 60% לא הייתה, לא תועדה. מתוך זה, 40% מהם אפילו לא נטען כי נערכה בדיקה. כלומר, 60% הסימן שלהם אם תועד או לא, אבל 40% לא נטען כי נערכה בדיקה תוך זמן סביר.

זה נשמע למישהו מחברי המועצה רציני ומקצועי ש-40% מהמקרים פה לא הגיע מהנדס לבצע אכיפה נוספת, בדיקה לראות שההוראות שלו אכן בוצעו ומומשו תוך פרק זמן סביר? הביקורת קובעת – על המחלקה לבצע בדיקה חוזרת בחלוף המועד שנקבע לבעלים לתקן את המפגע.

אגב, אני אומר את זה פה לא בביקורת אליך ראש העירייה, העובדים התלוננו במהלך השיח איתם שיש מחסור בכוח אדם. אני אומר לך, בישיבת המועצה האחרונה שלא נכחת בחלקה השני, אישרנו לך לדעתי עוזרת מספר 5, שתסייע לך בעבודה, לצד 4 סמנכ"לים. ופה יש לך גוף-

**<u>עו"ד מנחם דוד:</u>** 4 עוזרים ולא 5.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** זה לא משנה עכשיו, 4 ו-5. גם 6. זה לא העיקרון עכשיו. ויש פה מחלקה שאמרו אנשים – אין כוח עבודה, אין כוח אדם שיוכלו לעזור להם כדי שיוכלו לפעול כמו שצריך. מבנים בשיטת הפל-קל. בדו"ח מבקר המדינה לעניין בנייה-

(מדברים ביחד)

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** חבל שאתה הופך ביקורת ענייניית לביקורת פוליטית.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** בדיוק.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** אמרת שאתה לא תקרא את הכל.

**מר אביהוא בן משה:** מבנים בשיטת פל קל. בדו"ח מבקר המדינה לעניין בנייה בשיטת הפל קל, נקבע כי הדין מחייב את הרשויות המקומיות לפעול ולהפעיל את סמכותם, למנוע בנייה בשיטת הפל-קל ולאתר מבנים אלה. גם חוזר מנכ"ל משרד הפנים משנת 1996 עד 1998, התייחס גם הוא והאיץ ברשויות המקומיות לפעול באופן דחוף בעניין.

גם בחוזר מנכ"ל משרד הפנים בשנת 2007, שב המנכ"ל ומודיע כי האחריות לאיתור ולטיפול במבנים או מבני פל-קל, מונחים לפתחה של הרשות המקומית, אשר בתחומה נמצאים מבנים מסוג זה.

בעיר רמת גן, שזה נראה לי אבסורד, באמת אני לא בדקתי, אבל אני מקריא לכם את הנתונים של מבקר העירייה. בעיר רמת גן מדווחים רק כ-12 בניינים שהם חשודים או שהם זוהו שנבנו בשיטת פל-קל, שזאת השיטה הדי מפורסמת משנות ה-90.

**גב' עדנה וידל:** כן, אבל היא לא ארכה פרק זמן ארוך, לכן זה הגיוני ביותר.

**מר אביהוא בן משה:** אז אני יכול להגיד לך שאני ביצעתי עסקת מכר לדירה מסוימת ברמת גן, שבנויה בשיטת פל קל, וכשבדקתי, היא לא מופיעה.

**גב' עדנה וידל:** ... שיש בכלל, בודדים.

**אדר' רננה ירדני:** רוב העיריות זה מתחת ל-

**גב' עדנה וידל:** אני אומרת לך שאני חשבתי שאפילו ברמת גן אין. אבל אני באמת הופתעתי לראות...

**מר אביהוא בן משה:** יש, יש.

**עו"ד מנחם דוד:** אביהוא, דיווחת על הדירה הזו?

**מר אביהוא בן משה:** אני עו"ד, זה יחסי-

**עו"ד מנחם דוד:** לא, דיווחת עליה דרך גורם שלישי לעיריית רמת גן שהיא פל קל?

**מר אביהוא בן משה:** גורם שלישי? לא, לא, לא. אני לא עושה כאלה דברים.

**עו"ד מנחם דוד:** אה, הבנתי.

**מר אביהוא בן משה:** הביקורת עיינה בתיקים אלו ומצאה כי לא בוצעו פעולות במשך שנים. העירייה אמנם שלחה מכתבים כדי להתכסות ולהתגונן ביום זעם, אבל היא לא עשתה דבר, ואין תיעוד לביצוע פעולה כלשהי מטעם העירייה.

ברשימה הקיימת, שימו לב, נמצאים מבני מגורים, מבני תעסוקה ומבני מסחר. הביקורת סבורה כי ייתכן ויש עוד מבנים נוספים העשויים פל-קל, אך מאחר שלא נעשה סקר, אין לעירייה מידע לגביהם.

**גב' עדנה וידל:** מאיפה המידע הזה?

**מר אביהוא בן משה:** זה מתוך דו"ח מבקר העירייה.

**גב' עדנה וידל:** אבל מאיפה למבקר העירייה יש...?

**מר אביהוא בן משה:** אני לא יודע, אני מקריא לך מה שהמבקר קבע. הביקורת קובעת – יש לדון ולגבש מתווה לגבי האפשרויות שיינקטו לצורך טיפול במבנה הפל-קל או החשודים, לא רק במסגרת מכתבים שיוצאים, אלא גם במסגרת להגיע פיזית.

**מר כרמל שאמה הכהן:** שעכשיו התקבלה החלטה להרוס עוד מבנה בעיר שהוא מסוכן, ברגע זה.

**מר אביהוא בן משה:** איפה, באיזה מקום?

**מר כרמל שאמה הכהן:** אתה רואה? אנחנו עובדים תוך כדי.

**עו"ד מנחם דוד:** אולי זו הדירה?

**מר כרמל שאמה הכהן:** המבנה בשיכון ותיקים.

**מר אביהוא בן משה:** ליבי עליהם.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא, זה מבנה ציבורי.

**מהנדס שלומי בן ששון:** השאלה היא מה יקרה לפני, יהרסו את הבניין או שהוא יסיים?

**מר אביהוא בן משה:** יש לערוך תכנית עבודה בנושא של נושא כל מבני הפל-קל.

**עו"ד מנחם דוד:** לרמן, אתה קבלן. אביהוא אמר שיש לו עסקה שהיא במצב מסוכן, והוא בא לעשות שם והוא לא דיווח. תסביר לו את המשמעות.

**מר כרמל שאמה הכהן:** כמה דקות אתה מסיום הפרק הזה של המבנים המסוכנים?

**מר אביהוא בן משה:** עוד 2 פסקאות וסיימתי.

**מר כרמל שאמה הכהן:** בבקשה. גביית הוצאות מהבעלים בגין עבודות להסרת הסכנה. סעיף 6ב' לחוק העזר העירוני, מאפשר לעירייה לטפל

במסוכנות המבנה המסוכן ולבצע בעצמה את הפעולות להסרת הסכנה. העירייה אינה פועלת לגבות כספים אלו, ופה, גם פה במקרה הזה, אני חלוק על הביקורת ומציין, כי במקרים בהם עשו הדיירים ככל אשר לאל ידם, כדי להביא לתיקון הלקות עצמה. לדוגמא, כמו שדירת על ההגנה 7, אני יודע שבמשך 4 שנים אותם דיירים ניסו להביא את הבניין לתמ"א 38 ולא הצליחו מכל מיני סיבות לא תלויות בהם, אין סיבה בעולם שעכשיו הם יצטרכו בגין המבנה המסוכן לבוא ולחזק את המבנה עצמו.

הטיפול המשפטי. לא מתקיים טיפול משפטי כנגד מבנים מסוכנים או המסכנים את הציבור ו/או את יושביהם, כפי שנעשה ברשויות האחרות. המבקר מציין דוגמא את עיריית ירושלים שהמחלקה למבנים מסוכנים ממש מקביל למחלקה לפיקוח על הבנייה, שמבחינת תיקי תביעה למחלקה המשפטית, יש גם הכנה של המחלקה למבנים מסוכנים, שמבחינת תיקי תביעה למחלקה המשפטית, יש גם הכנה של המחלקה למבנים מסוכנים, שמכינה תיקי תביעה למחלקה המשפטית כדי שהיא תוכל להגיש נגד אלה שלא מבצעים את הטיפול על פי מה שנדרש מהם. הביקורת ממליצה לקיים דיון בהנהלת העיר ובשירות המשפטי, ליצור מתווה משפטי לטיפול בעניין הזה.

גמר ביצוע וסגירת תיק. לפי קובץ האקסל המפורסם שלנו, רק 9 מקרים מתוך 141 מקרים הסתיים הטיפול. יש לתת באופן נאות את סגירת התיקים בגיליון, ויש לקיים דיון לגבי אופן הפעולה בתיקי מבנים מסוכנים הפתוחים זמן ממושך.

יידוע הציבור וזה החלק האחרון של הפרק הזה, העירייה אינה מיידעת את הציבור ברשימת המבנים המסוכנים, לא באתר האינטרנט ולא באמצעי אחר. לטיפולכם. עד כאן הפרק של המבנים המסוכנים.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** בבקשה, כבוד המבקר.

**<u>מר דני רייף:</u>** מה שחשוב לציין, שהביקורת נערכה כשנה וחצי לפני שהרסו את הבניין בביאליק.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אחרי.

**<u>מר דני רייף:</u>** לפני, לפני. לא בגלל ההריסה עשינו את הביקורת, זה חלק מתכנית העבודה.

**מר אביהוא בן משה:** לא, הוא כתב את זה בתוך הדו"ח עצמו.

**מר דני רייף:** במהלך הביקורת כן בדקנו את ההריסה של ביאליק. מי שיפתח בעמ' 52 בדו"ח, יש לנו את המבצעים. עמ' 52, התייחסות שלנו להריסה של הדו"ח. בסעיף 872 אם אתם רואים, במקרה של ביאליק, הביקורת מציינת לחיוב את התנהלות העירייה בתגובה המהירה בניתוק הבניין מהתשתיות, והריסת המבנה ללא מפגעים. זה אחרי הבדיקה שלנו בעקבות מה שנעשה בביאליק. אז במקרה הזה, עשינו את הבדיקה כבר עבורכם.

**מר כרמל שאמה הכהן:** תודה רבה, כבוד המבקר. אני חושב שדברי כבוד המבקר צריכים להדהד ביו"ר ועדת הביקורת. זה מסמך שלך בין היתר.

**מר אביהוא בן משה:** בתחילת דבריי דיברתי על זה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא, לא. הביקורת מציינת לחיוב את התנהלות העירייה בתגובה מהירה בניתוק הבניין מתשתיות והריסת המבנה ללא נפגעים.

**מר דני גולדשטיין:** רחוב ביאליק 33.

**מר כרמל שאמה הכהן:** מדובר על המבנה שצמוד לעירייה, למי שלא הבין למה התייחסתי. ותודה על ההערה של כבוד המבקר, על החידוד.

אתה מדבר על חוסר בכוח אדם. הייתי מאוד שמח אם היית אומר לנו מה אנחנו עושים לא נכון בניסיונות לגייס עוד כוח אדם, כי אנחנו מנסים כל הזמן לגייס כוח אדם. קשה מאוד לגייס כוח אדם מקצועי בתחום הזה של ההנדסה, אדריכלות וכיוצא בזאת. לא בדקת מה עשינו בנושא הזה, לא הצעת חלופה שלא ניסינו. לקחת את זה ישר למקום אל מול עוזר בלשכה שלי. מה הרלוונטיות? אם היה מצב שבו יש שמיכה קצרה והיה צריך להחליט בין תקן בהנדסה לבין תקן בלשכה שלי, הייתי מבין את ההקשר. אין שום הקשר, חוץ מלנסות לעשות איזה מניפולציה פוליטית.

אתה יודע, היית בעצמך סגן ראש עיר בשכר, אתה יודע בדיוק מה זה משרת אמון, אתה יודע שהיא מוקצית בחוק, אתה יודע שהיא לא יכולה לשמש בפועל לשום דבר אחר, אתה מכיר את זה. אתה אמור לדעת שראש עיר וסגנים ופעילותם התקינה, יכולים, רשאים, ויש כאלה אפילו יכולים להגיד חייבים למלא את התקינה הזו, כדי לפעול באופן תקין.

העוזרים שלי הם יד ימין ויד שמאל שלי בהרבה מובנים, עוזרים לי מאוד. וזה גם אני חושב לא מכובד. במקרה יצא שה עוזרת שדיברת עליה, זה היום הראשון שלה לעבודה, והיא כאן בחדר. אני הייתי מצפה מכולם, קואליציה ואופוזיציה, לאחל לה בהצלחה.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** ... חצי תקן של מזכירה של מחלקה למבנים מסוכנים. למה חצי תקן? למה לא תקן שלם?

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אז אני אגיד לך. אם תמצא איפה שהוא בכל דיוני כוח האדם איזושהי עצירה משיקולי תקציב של גיוס או אולי יכול להיות שזה מה שביקשו. אין בקשה לתקנים שמהנדסת העיר מבקשת שלא מאושרת לה. אין בקשה כזו, עד לתקציב הנוכחי, שמהנדסת העיר ביקשה. אנחנו להיפך, מנסים לגייס כמה שיותר, עושים גם פתרונות יצירתיים, מעסיקים במיקור חוץ, מעסיקים כך. קשה מאוד. אתה יודע שאנחנו בתוך משבר כוח אדם שמתפרס על הרבה תחומים. התחום של ההנדסה הוא אחד התחומים הקשים מאוד, גם הנדסת תנועה, גם הנדסת מבנים, גם אדריכלות. יש קושי.

אם אתה חושב שיש לך דרך שאנחנו לא מימשנו עד היום, בין אם זה הטבת התנאים, בין אם זה לפנות בדרך מסוימת שלא פנינו למאגרי מידע מסוימים, לקבוצות מסוימות, אני אשמח מאוד שתסייע לנו בעניין הזה.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** אני רוצה להגיד משהו. אנחנו מכירים את זה שפונים אלינו כנבחרי ציבור ואומרים 'תשמעו, המבנה שלנו עכשיו במצב מסוכן, ואנחנו לא מבינים למה אתם לא עושים לנו תמ"א מחר בבוקר ואיפה הדברים עומדים.

אז אני רוצה להסב את תשומת לב האנשים למספרים. יש ברמת גן כ-9,000 מבנים. 5,000 מתוכם שזה מעל 50%, בני 50 ומעלה. המבנים בדרך כלל מתוכננים להיות בני 50. מה זה אומר 5,000 מבנים?

**אדר' רננה ירדני:** מאיפה זה לקוח?

**מהנדס שלומי בן ששון:** עמ' מס' 3.

**אדר' רננה ירדני:** זה לא נכון.

**מהנדס שלומי בן ששון:** דו"ח המבקר.

**אדר' רננה ירדני:** ... לא נכון.

**מהנדס שלומי בן ששון:** בזמנך תדברי. אנחנו מדברים על 5,000 מבנים. תמ"א עושים כמה מבנים בשנה עושים ברמת גן? 300-400 מבנים? זאת אומרת, שאם בא אליך בן אדם ואומר לך 'תקשיב, הבניין שלי עכשיו הולך לקרוס', תגיד לו 'אוקיי, אתה נכנס לתור'. כמה זמן התור יכול להימשך? גם 10 שנים, לפי הנתונים פה.

אז חייבים להסב את תשומת לב הנתונים לכך שיש תור, והמבנה שלהם אולי מסוכן, אבל יש עוד מבנים, יש 5,000 מבנים כאלו שהם ישנים, לא בהכרח מסוכנים. ההצעה שלי והבקשה שלי, זה שאנחנו ניזום פניות למבנים מאוד ישנים ל-120 שנה, יש מבנים בני 120 שנה. צריך לשלוח הודעה לאותם הדיירים, קודם כל שייידעו שהמבנה שלהם בן 120 שנה. והדבר השני, לתת להם כל מיני כלים, איך לשפץ.

**מר אדם קניגסברגר:** ... הראשונים ברמת גן מ-1923, זה בדיוק 100 שנה, זה לא בני 20. אבל אתה צודק, יש הרבה מבנים מעל 70 שנה.

**מהנדס שלומי בן ששון:** אני חושב שאנחנו צריכים לפנות לאותם בעלי בניינים, לעודד אותם, לתחזק את הבניין כי זה הנכס שלהם, והתפקיד שלנו הוא להנחות אותם עם מי לדבר, מה לדבר, איך לעשות.

**מר דני גולדשטיין:** תודה רבה. כן עדנה, בבקשה.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** אני רוצה לומר שאין ספק שפיקוח נפש והנושא הזה הוא פיקוח נפש, זה נושא מספר 1 בראש מעייניו כהנהלה. אין לי ספק גם שראש העיר זו התפיסה. ולכן, הנושא הזה מכל הנושאים, אני קראתי את כל הדו"ח, קודם כל אני רוצה להחמיא לכותבי הדו"ח, הוא דו"ח מאוד יסודי, מאוד רציני. הושקעו פה שעות של עבודה ושל בדיקה מאוד דקדקני, ואנחנו אוהבים דקדקנות על פני ויתורים.

על כל פנים, מכיוון שמדובר בפיקוח נפש, אני ראיתי את הפרק הזה כפרק החשוב, הכל חשוב, אבל זה הפרק החשוב ביותר, כי זו באמת סכנה שמשחררת לפתח. אני כן ממציעה, אני תמיד אומרת, אתה בעצמך אמרת שיש פה שנים של הזנחה. אי אפשר להדביק את פערי הסקר, אוקיי? ולכן, צריך למצוא את הדרך באמת לצמצם פערים ככל שניתן. ולעשות באמת את המאמץ, וכמו שראש העיר אומר, קשה לגייס אנשי מקצוע, אבל צריך לעשות את זה.

ואני כן מציעה שאנחנו נצא בפנייה, אני מאמינה גם באחריות אישית. כלומר, אני לא מתחמקת, חלילה. לרשות יש אחריות מאוד מרכזית. אבל יש גם אחריות אישית. ולכן, בהמשך למה שהציע שלומי, אני רוצה למקד את זה יותר, ובמקום להתחיל לבזבז זמן יקר ולחפש איזה מבנים כן ואיזה מבנים לא, ומכיוון שאנחנו כן חושבים שיש פה גם אחריות אישית.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** אמרתי לפי גיל.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** אוקיי. אני לא הולכת דווקא לפי היבט גילני. אני כן הייתי מבקשת להוציא עם הארנונה, הרבה פעמים אנחנו מקבלים הודעות גורפות. מי שהבניין שלו עבר תמ"א, ממילא ידע שאין לו בעיה, ויכול להיות שהוא גם צריך לבדוק, לא יודעת, אולי הקבלן שם פספס משהו. אני חושבת שיחד עם הארנונה, צריך להוציא איזשהו מנשר שיקרא לתושבים לבדוק, לתת שם כמה עקרונות בכמה משפטים, לבדוק את הנושא הזה, שבניין מגיל מסוים ומעלה, צריך לבדוק 1,2,3 האם יש תופעה כזאת, כזאת וכזאת, מתבקש לבוא ולפנות לעירייה לאלתר. זה מה שאני חושבת.

ובמקביל, מה שאני ראיתי, ואני שמחתי לראות, שהתשובות של כל הנבדקים, בסך הכל קיבלו את ההמלצות, אביהוא. זאת אומרת, שבעצם זה איזשהו, קודם כל יפה מאוד העבודה הזאת, יש פה כלי עבודה מצוין, יש לנו המון עבודה בהרבה תחומים. וברגע שיש הסכמה, אני חושבת שיש פה יופי של כלי עבודה. מה שכן, אפשר לצרף לזה איזושהי תשומת לב של התושבים, כי יש גם אחריות שלי על עצמי.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** תודה רבה.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** יש עוד נקודה שחשובה להדגשה, זה האם לעירייה יש אינטרס או יכולת בכלל להעביר את האחריות אליה. כי יש פעולות שהוסבר לי באחד הלקחים שהפקנו אחרי ביאליק 33, כמה אנחנו כיולים ורוצים או מסוגלים להיות אקטיביים בסיפור הזה.

חלק מהאקטיביות, אם אתה עושה אקטיביות בצורה סדרתית ברמה מסוימת, את המושך את האחריות המשפטית שלא קיימת היום עליך. אני לא מדבר רק על האחריות שבסוף אתה גם עלול להיתבע ולשלם סכומים אדירים שעלולים לפגוע בכלכלה העירונית. מעבר לזה, אתה משדר לצד השני – העירייה גם כיס עמוד, וגם מה שנקרא מבוגר אחראי. הוא האחראי. ומה שנכון, כמו שאתה תגיד שמשרד התחבורה והממשלה יהיו אחראים על תקינות הברקסים והבלמים ברכב שלך. לא, הם בודקים את זה בהליך אולי של הטסט. אבל ביומיום, שאתה מרגיש משהו לא בסדר עם הברקס שלך, לא בולם לך, מקרטע, אתה אמור להיכנס למוסך ולהפסיק לנהוג ברכב. ולא שעכשיו העירייה תתחיל לרדוף או משרד התחבורה אחרי כל הרכבים ולנטר את הפעילות שלהם. עשינו מעל ומעבר, ואני לא חושב שהבאתם, או שתצליחו להביא דוגמא של עירייה שעושה יותר מכך.

מבלי לחצות את הגבול שבו אנחנו מסירים את האחריות ומרפים את ידיהם של הכוחות הכן אקטיביים בקרב התושבים וכן אכפתיים, אם זה ועדים, ואם זה תושבים שלא עוצמים עיניים או בעלי דירות. ביאליק 33 היה דוגמא מצוינת. זה לא קרה ביום אחד, היו סימנים מעידים, היו סדקים קודמים. בעלי הנכס ידעו, הדיירים התלוננו, בעלי החנויות התלוננו. אנחנו זוכרים את העכברים בורחים.

אסור לנו לשדר את זה. אנחנו עושים, גם את חלק מהדברים תמיד אני מקפיד, גם אם אני מדבר עם תושבים, וגם אם אנחנו עושים פעולות, לעשות את זה כמה שיותר מה שנקרא בשקט, כמה שיותר לתת להם את התחושה שברגע זה הם כבר לא אחראיים. וגם כשאנחנו עוברים לאחריות מלאה מבחינתנו, בודקים עד לעומק, גם אם מישהו בסוף לא מזמין אותנו או לא מוכן לשלם את האגרה. יש מקרים שאני אומר למהנדסת יתדאגי, תבדקי, תעדכני אותנו שנחיה בראש שקט. אבל בסוף האחריות היא על בעלי הנכסים, האחריות היא על הדיירים. העירייה מסייעת בכל מה שהיא יכולה במובן הזה.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** כן, בבקשה רננה. מזל טוב ליום הולדתך.

**אדר' רננה ירדני:** תודה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** האופוזיציה מזדקנת.

**אדר' רננה ירדני:** על כל מקרה, לעניין עצמו, גם הבניינים מזדקנים, אתם יודעים. אז הנה, אנחנו בעניין הזה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** עד 120. אני מוכן בגיל שלך את האנרגיות שלך, אפילו בגיל צעיר יותר.

**אדר' רננה ירדני:** אתם רק רואים אותי בערב כשחשוך, חכו בבוקר. בכל אופן, אני רק רוצה להגיד בעניין הזה, יש תכנית שימור שיו"ר הוועדה יושב כאן, והוא יודע ואחרים יודעים, שיש לי ביקורת על תכנית השימור, אבל היא כבר יצאה מן האורווה, היא כבר בהתקדמות. ובעיקרון כמובן תכנית שימור מאוד חשובה. הדבר הטוב שיש בתכנית השימור, שיש שם המון בניינים, אולי מעבר לנחוץ להבנתי, אבל זה לא העניין. ללכת על תכנית השימור, להתחיל משם. לקחת את הבניינים, להציע ראש העיר איזושהי השתתפות, סובסידיה של עיריית רמת גן, לבדיקת אותם מבנים שמן הסתם הם הישנים יותר ולהתחיל משם, לעשות איזשהו מבצע כזה.

למה? כי מצד אחד אנחנו רוצים לשמר מסורת או לשמר מורשת, אפשר ללכת על הבניינים האלה. ומצד שני, אנחנו גם עושים באמת את המעשה האקטיבי שהציע כאן שלומי, של בדיקה אמיתית, אבל בסבסוד מסוים.

**גב' עדנה וידל:** זה נקודתי השימור.

**אדר' רננה ירדני:** זה נקודתי פר בניין, נכון, אבל השימור, קודם כל הוא מכסה את הבניינים הישנים באמת, ובינינו, את האיכותיים שבהם. לגבי האחרים, אז נגיד ביאליק 33, באמת עצוב איך זה קרה, אבל טוב שהוא יחודש, בואי נגיד ככה. ולכן אני מציעה אופרטיבית להתחיל מתכנית השימור. אם כבר יש תכנית שימור על 100 ומשהו בניינים, אז לעשות משהו טוב עם זה.

**מר דני גולדשטיין:** תודה, רננה. בבקשה, אדם.

**מר אדם קניגסברגר:** קודם כל, תודה על הרעיון. בתקופה האחרונה או בשנה האחרונה אנחנו משתדלים לחדש בניינים באמצעות הבניינים בבורסה. כלומר, אנחנו מעצימים את הזכויות של הבניינים בבורסה, בתנאי שהם יעניקו לנו תקציב כדי לחדש ו/או לשמר בניינים ישנים, נכון שזה את החשובים שביניהם.

יחד עם זאת, מה שהצהרת לגבי אחרים, אני חושב שזה נכון. אפשר באמת לעשות רשימה ולראות. אנחנו גם יכולים, על החשובים שביניהם, לבקש כסף מהמועצה לשימור, לצורך פעולות הצלה.

**מר דני גולדשטיין:** אביהוא, אנחנו עוברים לסעיף הבא.

**מר אביהוא בן משה:** הנושא השני זה בחינת נאותות מפעל ההזנה העירוני.

**מר אדם קניגסברגר:** רגע, זה לא לפי הסדר?

**מר אביהוא בן משה:** זה כן לפי הסדר, מה ששלחתי לכם.

**מר דני גולדשטיין:** לא לפי הדו"ח, לפי הסדר שהוא שלח.

**מר אביהוא בן משה:** בחינת נאותות מפעל ההזנה העירוני. ילדי ה עיר, עם סיוע מסגרות החינוך הפורמאליות שלהם בגילאים הצעירים, על פי רוב נרשמים למועדוניות או לצהרונים בהתאמה לגילאי הילדים.

בעירנו רמת גן מופעלים הצהרונים על ידי התאגיד העירוני מפעלי בית עמנואל, להלן מב"ע. הפעילויות מתקיימות מתוך מבני הגנים או בתי הספר. שעות הפעילות הן מהשעה 14:00 עד השעה 17:00. פעילות זו הופכת לפעילות בוקר בחגים ובחופשות הקיץ.

גילוי נאות, יש לי 3 בנות שנמצאות בתוך המסגרות של מב"ע. בעצם 2 רק, אחת במסגרת אחרת. אגב, הביקורת לא קשורה לגנים שלהן, לא לקשור בין הגנים לבין הביקורת שאני כרגע אומר. אבל זה כן הכאיב לי כשקראתי

את הביקורת, ותיכף אני אגיד איפה זה תפס אותי ברמה האישית. לא כי זה הגנים של הבנות שנמצאות שם, אלא בגנים הכלליים.

משרד הבריאות פרסם הנחיות לעניין הטיפול במזון, מרגע יציאתו ממפעל המזון ועד אכילתו. עוד פרסם משרד הבריאות את ההנחיות לעניין הערך התזונתי הנדרש מארוחת הצהריים המוגשת על ידי המפעילים.

גם חוזר מנכ"ל החינוך עסק בעניין זה, אולם מהפן שלו, ובכללם התנהלות אנשי הצוות לשם הבטחת בריאותם של התלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון, לצד כללי הפעלה של תכנית הזנה ברשות המקומית. מבקר המדינה קבע כי גם הצהרונים, תשימו לב הנהלת העיר, גם הצהרונים המופעלים בשטחה של הרשות, גם אם זה לא נעשה על ידה, חלה על הרשות החובה והאחריות לפעילותם התקינה של הגופים הללו. כל העמותות שמפעילות את הצהרונים זה עליכם. גם אם אתם לא לוקחים אחריות באופן ישיר, מבקר המדינה מטיל את האחריות לפתחכם.

מבקר העירייה מצא כי בתחילת השנה, זה זמן ההיערכות של כלל הצוותים המקצועיים והמובילות של הצהרונים. לא חולקו למובילות הצהרונים תקנון נהלים עדכניים כמו הנחיות לתפריט מאוזן ובריא, היערכות לארגון תקין ולשיתוף פעולה עם ההורים, יחד עם הרשות המקומית. כללי ההתנהלות עם ספק המזון והנחיות הווטרינר הרשותי, שגם עליו אני ארחיב את הנושא בהמשך. הביקורת קובעת, יש להעביר את סט הכללים החסרים מידי פתיחת שנת הלימודים, כחלק מסט הנהלים הכללי.

צוות תפעול מערך המזון. חוזר מנכ"ל משרד החינוך וחוזר מנכ"ל משרד הבריאות, שניהם יחד קובעים כי יש לערב את ההורים בתהליך ההזנה, ובלשון חוזר מנכ"ל משרד החינוך – ההורים באמצעות הנהגת ההורים המוסדית, ישתתפו בצוות ההזנה. גם חוזר מנכ"ל משרד הבריאות קובע כי יש לשלב את ועד ההורים במסגרת ההזנה.

בדו"ח הביקורת הדבר הזה נמצא תקין, אבל אני בכוונה מעלה אותו פה, כי אני רוצה ליידע את הורי בתי הספר וגני הילדים שצופים בנו. שייידעו לדרוש, כל שנה לדרוש מחדש להיות שותפים לכל נושא התזונה. זה לא שעושים לכם טובה, הורים יקרים, זו החובה של הרשות לבצע את זה.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** אבל המבקר מצא שזה מתבצע?

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אמרתי תקין, כן. אמרתי, מידי שנה שההורים יידעו את זה. התקשרות עם ספק המזון. חוזה התקשרות עם ספקי המזון,

חייבים לכלול את מועד החתימה על החוזה. בתוך המכרזים התגלה שלא הופיע התאריך עצמו של חתימת החוזה, בעייתי ברמה החוזית.

פוליסת הביטוחים צריכה להיות מבוקרת על ידי יועץ הביטוח של החברה, על מנת שלא יפלו פגמים בפוליסות, כמו למשל מה שנמצא בביקורת, אי רישום של מב"ע כחלק מהכיסוי של חברת הביטוח כצד ג'.

הגשת מזון לתלמידים עם רגישות למזון. חוזר מנכ"ל משרד החינוך קובע כי יש להציג באופן בולט וקבוע במזכירות בית הספר, או בגן הילדים, את נוהל הטיפול בילד הסובל מאלרגיה, ואת מספר הטלפון של הוריו. לעניין המזון, יש לסמן מנות מיוחדות ארוזות בצבע שונה לילדים בעלי צרכים תזונתיים רפואיים מיוחדים. הביקורת קבעה כי בגנים תלויים שלטים עם שמות הילדים הרגישים, אולם נוהל הטיפול בילד ומספרי הטלפון של הוריו, אינם נמצאים במקום בולט כנדרש על פי חוזר מנכ"ל.

הביקורת מצאה כי באחד הגנים נמצאו מזרקי אפיפן שאינם בתוקף. הביקורת קובעת, יש לתלות במקום בולט את כלל המידעים הנדרשים לילד הסובל מאלרגיה, ולוודא כי כלל המזרקים נמצאים בתוקף. זה כבר לא עניין של סתם, זה עניין של חיים ומוות של ילד הדבר הזה.

פרסום התפריט, חוק פיקוח על איכות המזון ולתזונה נכונה בצהרונים, תשע"ז 2016 קובע, כי יש לפרסם במקום בולט בתחילת כל חודש את פירוט התפריט היומי של המזון המסופק בצהרונים. הביקורת מצאה, מתוך 6 גנים, שב-4 מהם לא פורסם התפריט המאושר על גבי לוח הצהרון או במקום אחר בגן.

אנחנו מדברים על שקיפות, על שיתוף הורים. אין סיבה בעולם שההורים לא יזכו כל חודש לראות בכניסה לגן, לא בתוך הגן, כי הורים לא מתאפשר להם להיכנס לתוך הגן, אלא בחוץ, בלוח, יראו בדיוק מה הילדים שלהם ניזונים כל יום במהלך כל החודש. אין סיבה בעולם שהורים לא יראו מה הילדים שלהם אוכלים כל יום.

אופן הגשת המזון. חוזר מנכ"ל משרד החינוך קובע כי יש להעדיף הגשה בתפזורת. לא מנה אישית, אלא לפזר את זה על השולחן. כך שכל הילדים יוכלו ליהנות מארוחה חמה ומותאמת, תוך אפשרות בחירה ממגוון המזון המוגש. הביקורת מצאה כי רק בגן אחד הוגש האוכל בתפזורת כפי הנדרש בחוזר המנכ"ל ובאחד הגנים נמצא, אפילו שהגישו שניצל, יש תמונה בדו"ח, כזה גדול מאוד, אין אפילו סכו"ם שיהיה אפשר לחתוך את השניצל, כדי שהילדים יוכלו לאכול אותו. אני כבר לא מדבר על סכנת החנק בילדים קטנים בגיל 3, או כאלה שעוד לא הגיעו לגיל 3, והם כבר בגן טרום-טרום חובה.

**מר חגי אשר:** זה לא בגנים זה בבתי הספר.

**מר אביהוא בן משה:** אבל אני מדבר איתך על הביקורת שהייתה בגנים.

**מר חגי אשר:** ... אין בהגשה אישית.

**מר אביהוא בן משה:** אני אומר לך שבתוך הביקורת זה מה שמופיע. באחד הגנים נצפתה מובילה של אחד הצהרונים. מגישה עוף בצלחות של הילדים בידיים. אין מלקחיים, אין כלי סכו"ם. לא יודע, נראה לי בעייתי קצת. רק ב-2 גנים מתוך 6, לעניין התפזורת, נמצאה צלחת ירקות זמינה במרכז השולחן, כך שהיא תהיה זמינה לכל אורך הארוחה. יש גן אחד שבסוף הביאו כקינוח את הירקות, אבל זו מנת מזון שאמורה להיות במהלך הארוחה, שיוכלו גם לאכול וגם לאכול ירקות במקביל לפחמימות ולחלבונים. הביקורת קובעת, יש להעדיף את ההגשה בתפזורת. ההגשה תתבצע רק בסכו"ם. הקפדה על הגשת האוכל כשהוא יהיה חתוך בצורה שתהיה נגישה ואכילה לילדים.

היגיינת פירות וירקות. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך נקבע כי הירקות והפירות יישטפו בסבון ובמים זורמים. הביקורת מצאה כי בכל הגנים נשטפו הירקות והפירות רק במים זורמים. אני רוצה לציין, דברים שהובאו לידיעתנו בוועדת הביקורת. נכון שעל פי מה שהוגדר לחברה המפעילה, הירקות והפירות נשטפים בסבון עוד בטרם מגיעים הצהרונים ולמועדוניות. יחד עם זה, חוזר המנכ"ל קובע שגם כשזה מגיע לגן, עדיין צריכה להיות שטיפה גם בסבון וגם במים זורמים.

**מר דני גולדשטיין:** נוספת?

**מר אביהוא בן משה:** זה מה שמופיע בתוך חוזר המנכ"ל.

**מר חגי אשר:** כתוב שטיפה נוספת?

**מר אביהוא בן משה:** מה זה שטיפה נוספת? כתוב שטיפה שמובילות הצהרונים...

**מר דני גולדשטיין:** כי החברה שמספקת, לא שוטפת בסבון.

**מר אביהוא בן משה:** אני יודע, הדבר הזה נאמר, ובכל זאת, הביקורת קבעה שגם בגן זה צריך להתבצע, בנוסף לשטיפה עצמה. ונמצאו גם בבדיקות שנעשו בעיות בתוך הפירות והירקות, תיכף נדבר על זה.

**מר אדם קניגסברגר:** הוא קורא נכון, חבל על הזמן.

**מר אביהוא בן משה:** פרק הזמן מרגע יציאת המשאית מהמפעל ועד לאכילתו. חוזר משרד החינוך קובע, משך זמן אריזת המזון ועד לצריכתו, לא יעלה על 4 שעות. גם הנחיות ברוח זו ניתנו על ידי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות. הביקורת קובעת כי בחלוף פרק זמן של כ-6 שעות, לא 4 כפי שקובע חוזר מנכ"ל משרד החינוך ומשרד הבריאות, כ-6 שעות ואף יותר, מהרגע שבו המזון יצא מהמפעל ועד להגעתו לגנים, וזאת בניגוד גמור לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות והחינוך.

הביקורות קובעת, יש להקפיד על הגשת המזון בחלוף פרק הזמן שנקבע 4 שעות, ולהחתים את ספק המזון על הצהרה בנושא. בוועדה אני משתף אתכם שוב מתוך הוועדה עצמה, הנושא הזה עלה, ואמרו – זה לא הגיוני ולא אפשרי לנייד אוכל תוך 4 שעות מהמפעל ועד לגנים. ובכל זאת, לא בכדי זה הזמן שנקבע, וצריך לעמוד ביעדים.

**מהנדס שלומי בן ששון:** כי גם עוברים בווטרינריה בדרך.

**מר אביהוא בן משה:** עכשיו נדבר על הווטרינריה. דיווח לווטרינר. כידוע לכם, לרמת גם דה פקטור יש מחלקה ווטרינרית. בפועל יש לנו את האיגוד. אף על פי שהחוק מחייב את עיריית רמת גן בווטרינר רשותי, אין בעיר מחלקה ווטרינר, ואין וטרינר רשותי. הבנתי שכרגע יש מכרז, ידוע מראש מי הולך להיות הווטרינר הרשותי. למה? כי ראש העירייה החליט שהמחלקה הזאת מיותרת והאיגוד בראשות ד"ר רפאלוביץ הוא ינהל את העניינים הווטרינריים.

**מר אדם קניגסברגר:** זה כתוב בדו"ח?

**מר אביהוא בן משה:** אני עכשיו מדבר איתך על מה המשימה שלו.

**מר אדם קניגסברגר:** לא, סליחה.

**מר אביהוא בן משה:** במקום המחלקה הווטרינרית שהייתה. חוזר מנכ"ל משרד החינוך קובע כי יש לבצע בדיקה תברואתית נכונה בכל מקום בו מתקיימת הזנה. הביקורת קובעת, שימו לב חברים9, לא מבוצע דיווח שנתי לווטרינר הרשותי כנדרש בנהלים. ואני אומר לכם שגם אין למי לפנות, כי אין וטרינר רשותי, יש את האיגוד.

אבל גם האיגוד שהוא בקיא בנושא הזה, כי הוא הרי הוא לא איגוד שנולד אתמול, הוא עוד עם רשויות לפי מה שאתם קבעתם, עם עיריית בני ברק ועם עיריית גבעתיים, הרי הוא יודע מה הנהלים. אפילו אין יוזמה מצד האיגוד לבוא ולבצע את אותו, אם לא קיבל דיווח וטרינרי מצד מב"ע, לפחות שהוא ידרוש ממב"ע את הדיווח הווטרינרי, גם זה לא נעשה. זה רציני, חברים?

הפיקוח הווטרינרי. בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, מוגדר תפקידו של הווטרינר העירוני בכל הקשור לעניין ההזנה, החל, שימו לב איפה נכנס הווטרינר העירוני, מבחירת ספק ההזנה, הוא יהיה שותף בפיקוח על מערך ההזנה במוסדות החינוך. עוד נקבע כי על הווטרינר הרשותי לבצע דגימות של כלי הרכב המובילים את המזון למוסדות החינוך באמצעות ביקורת קבועה או ביקורת פתע. מה הוא צריך לעשות? הוא אמור לבצע גם פיקוח על שאריות המזון ודיווח במקרים חריגים שאמורים להגיע אליו. עד כאן החובות. הביקורת קבעה, מחלקה ווטרינרית אין, אז האיגוד שלנו שהבאתם אתם לעיר הזאת, לא קיימת. כלומר, היא לא קיימה והיא לא פעלה על פי מה שנקבע ועל פי הנהלים. הם לא חלק מהגורמים שבוחרים את ספקי המזון.

ואני מבקש להבהיר עוד פעם, עד כמה האיגוד לא פעל פה כנדרש, ואין הוא מעל בתפקידו כגוף שאחראי על בריאות הציבור בעיר כדי לבצע את הבדיקות לאותן משאיות שמובילות את המזון.

**מר אדם קניגסברגר:** סליחה, אביהוא, לא מדויק.

**מר אביהוא בן משה:** למה?

**מר אדם קניגסברגר:** כי כתוב שהמחלקה הווטרינרית לא...

**מר אביהוא בן משה:** אני מקריא את מה שדיברנו בוועדה.

**מר אדם קניגסברגר:** סליחה, אתה תשתמש במה שכתוב.

**מר אביהוא בן משה:** אני מקריא מה שאמרתי בוועדה. בדיקות מעבדה, זה החלק החשוב. הביקורת ביצעה בדיקת מעבדה ל-4 גנים, ל-4 המנות שהוגשו בהם חלבון, פחמימה, ירק חם וירק קר. שימו לב, ב-2 גנים, וזה שההורים בבית יאזינו טוב, ב-2 גנים נמצאו ממצאים חריגים בירק הקר, אשר נמצאו שם ספירת קוליפורמים וספירת שמרים גבוהות במיוחד.

תשימו לב מה המשמעות של מה שנמצא שם. המשמעות היא מאוד פשוטה. ספירת קוליפורמים גבוהה מעידה על תברואתי לא תקין, המגדיל את סיכון התפתחות חיידקים מעוררי מחלות בעתיד, לצד חוסר טריות של המזון אותו אוכלים ילדי העיר. ילדי העיר אוכלים אוכל בעייתי שיכול לה זיק להם ברמה של חיידקים, וגם בעניין עצמו שהשירות שניתן הוא לא שירות שמביא אוכל טרי. ואיפה האיגוד הווטרינרי שאמור לפקח על הדבר הזה? לבצע בדיקות פתע, לבצע בדיקות יזומות. ובכלל לא בתמונה. על אף החובה שלו לבצע בעצמו דגימות מידי יום באופן מדגמי במשאיות המעבירות את המזון. היו צריכים לחכות למבקר העירייה שיבצע בדיקות ויגלה את הקוליפורמים בתוך הירק הקר, את השמרים, בכמויות מטורפות. גן אחד, 880,000 בגרם אחד, משהו מטורף.

**מר חגי אשר:** מה התקן?

**מר אביהוא בן משה:** הביקורת קובעת, יש לבצע בדיקות מעבדה מדגמיות לספקי המזון אחת לרבעון בנוהל. לצד הסבת תשומת לבם של ספקי המזון במקום שבו התגלו החריגות. ומבחינתי גם לשלוח אותם הביתה. אגב, הווטרינר הרשותי אמור לקבל דיווחים. בעצם וטרינר רשותי זה האיגוד, אמור לקבל דיווחים על אירועים חריגים מעין אלו. כגון: אי תקינות של המזון שנמצאו בבדיקות המעבדה התקופתיות. ברור לכולם

שהווטרינר העירוני לא בעניינים, כי אין וטרינר עירוני, היגוד לא מקבל את העדכונים, או יותר נכון לא מגלה רצון, למרות שלא מדובר פה באיגוד שקיים אתמול, זה איגוד שמכיר את עבודת הרשויות. איך הוא לא בודק, איך הוא לא שואל, איך הוא לא מתעניין. הרי יש פה צהרונים.

משוב על שביעות רצון מהמזון. חוזר מנכ"ל משרד החינוך מדבר על החובה לקבל משוב מההורים ומהתלמידים על שביעות הרצון מהאוכל. הביקורת קובעת, לא בוצע סקר שביעות רצון של ההורים והילדים כמצוין בחוזר מנכ"ל. שקיפות כבר אמרנו? כנראה זה רק לצרכי בחירות. הביקורת קובעת, יש לבצע סקרי שביעות רצון מהאוכל בקרב מקבלי השירות, ילדים והורים בהתאמה.

מצעית להגשת האוכל. תראו, כולנו מכירים את הגנים, עובדים על השולחנות במשך כל היום, צביעות, עבודות יד וכו'. דבר בסיסי מבחינתי זה לקחת אותה מפה ולפרוש על השולחן, ועל זה מגישים את האוכל. אומר המבקר, יש להקפיד על הנחת מפה על השולחנות, והם עבדו הילדים משעות הבוקר. אמנם זה גן אחד, אבל עדיין יש יוצאים מן הכלל, עדיין יש כנראה את חוסר הידיעה הזו, או חוסר ההפנמה, או את הצורך באכיפה או בפיקוח. גן אחד נמצא בו שהילדים אכלו על השולחנות שבהם הם אכלו כל היום. לא תקין.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** גן אחד מתוך 6?

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** מתוך 6 שנבדקו. גיוון התפריט, ייאמר לזכות הספקים אוכל מגוון, אין על זה ביקורת, אבל לגבי סוגי הירקות שמוגשים, יש על פי חוזר המנכ"ל לגוון אותם בלפחות 6 סוגי ירקות.

שמירת צידניות. חוזר מנכ"ל משרד החינוך קובע כי יש להקצות מקום לקבלת המזון ושמירתו. בכל 6 הגנים שנבדקו, לא נמצא מקום מוגדר להנחת המזון, במקום אחד. בגן מסוים הוא הונח אפילו בתמונות, רואים בסמוך לפח אשפה. לא פח אשפה של אשפה, אלא פח אשפה של הגן, של ניירות וכל מה שהילדים זורקים לבפנים.

חלק מהצידניות מונחות על הרצפה, חלקן בסמוך לדלת הכניסה, וזאת בניגוד גמור לחוזר המנכ"ל. הביקורת קובעת, יש לבחון אפשרות של ייצור מרחב ייעודי לשמירת הצידניות. יש להקפיד על שמירתן במקום גבוה ולא על הרצפה. השמדת מזון. על פי חוזר המנכ"ל, שאריות האוכל צריכות להיות מושמדות. אני ארחיב טיפה בעל פה לגבי מה שהיה בתוך הוועדה

בדיון הפנימי שקיימנו. תראו, מבקר העירייה קבע חד משמעית שאסור להוציא אוכל, וזה על פי חוזר המנכ"ל, אין בזה בכלל ויכוח.

יחד עם זאת, יש מקרים, ואני דיברתי בוועדה על הפן האנושי שבעניין, שאנשים נזקקים לאוכל, כי חסר בבית, כי יש פיות שצריך להאכיל, וקורים מקרים שבהם הביקורת מצאה שאנשים לקחו הביתה אוכל, זה יכול להיות באופן ישיר או בסיפור עוקף 'אני לוקח בשביל שכן שהוא נכה', אבל בסוף לוקחים בשביל עצמם, בשביל הילדים שלהם.

אני אמרתי גם בוועדה, אני אומר את זה גם פה, לי יש עם זה ברמה האישית, מוסרית, מצפונית בעיה, למרות שמדובר פה בבריאות הציבור, וכולם מחויבים להשמיד את האוכל בסופו, אבל לי קשה היה לצאת באמירה חד משמעית, וזו האמירה שצריכה להיות, אבל ברמה האישית אני אומר, שלי קשה להגיד לבן אדם שלוקח אוכל, כי חסר לו לזרוק את האוכל לאשפה ואל תיקח אותו איתך הביתה, ולו מהטעם שחסר לאותו בן אדם אוכל.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** אתה מבין את המשמעות למה ההחלטה הזאת?

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני מבין את המשמעות.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** אני יצאתי כנגד באותה ועדה, ואני אמרתי שהכמות הזאת היא מכומתת לפי מספר הילדים. ואם מישהו לוקח את זה הביתה, זה בא על חשבון אחד הילדים. חד משמעית.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני חולק עליך.

**<u>מר חגי אשר:</u>** אני גם חולק עליך, זה לא על כמות הילדים.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** מנהלת המחלקה אמרה לשאלתי, אין ילד אחד שביקש מנה כפולה ולא קיבל, נקודה.

**מר חגי אשר:** אין חוסרים. זה לא מגיע ספור, שלומי. יש עודפים.

**מר אביהוא בן משה:** אין דבר כזה, אפילו 10% תוספת של המנות.

**מהנדס שלומי בן ששון:** לא ספור, אבל מכומת.

**מר חגי אשר:** לא ממש לא. תבוא איתי. ממש לא.

**גב' עדנה וידל:** יכול להיות שילד חולה באותו יום, נעדר באותו יום, אז יש מנה נוספת.

**מר אביהוא בן משה:** לי היה חשוב לשמוע שיש תוספת למי שמבקשת תוספת.

**מר דני גולדשטיין:** אז בוא אני אגיד לך מאיפה מגיעה ההחלטה הזאת, והיא הייתה כשהייתי יו"ר. אנחנו גילינו לא בגן אחד-

**מר ליעד אילני:** ... גם ממשרד הבריאות.

**מר אביהוא בן משה:** אני אומר זה הנוהל. אני ברמה האישית, לי היה קשה עם הדר הזה.

**מר ליעד אילני:** ... אי אפשר להוציא אוכל ממוסדות.

**מר חגי אשר:** נכון, בחוק, אביהוא, זה מעבר לרצון הטוב וזה. אני מבין מה שאתה אומר לגמרי, אבל בחוק אסור. ואין חוסרים.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** יש לזה סיבה ממשית כאילו. הגענו למסקנה, וראינו את זה במו עינינו, שלא במקרה אחד או שניים היו, שסייעות פשוט לא נתנו מזון על מנת לקחת אותו.

**<u>מהנדס שלומי בן ששון:</u>** שמעת?

**<u>מר ליעד אילני:</u>** זה תקנות בריאות הציבור.

**<u>מר חגי אשר:</u>** תמשיך, אביהוא.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** טמפרטורת המזון. זה אחד הסעיפים שאני יכול לומר לכם שהיה לנו שם ויכוח די רציני בתוך הוועדה עצמה כשהממצאים הוצגו בפנינו. בתקנות רישוי עסקים נקבע – לא ישווק מזון מוכן, אלא בתנאים הבאים: בזמן הובלתו הוא מוחזק בטמפרטורה הבאה. מזון חם בטמפרטורה של לפחות 70 מעלות. בחוזה הספקים העירייה התפשרה איתם על 65 מעלות, שזה אגב על פי הנחיות משרד הבריאות.

אני אבל כן מבקש להפנות את תשומת לבכם, ואני כרגע חורג ממה שכתבתי, לגבי המציאות. תראו יש מספר מאכלים שהם מוגשים בתוך הצהרונים לילדים. ואת העין שלי תפס המאכל שנקרא מרק. לי אב לקרוא שילדים קטנים שלא מבינים הרבה בחיים שלהם, מקבלים מרק בחורף, שמגיע קר, והביקורת מצאה שבמקום 65 או תקנות הרישוי שמוגדרות על 70 מעלות טמפרטורה, מקבלים את זה ב-52, 51, 49. זה ילדים. כאילו גם לקבל אוכל שהוא צריך להיות בטמפרטורה מסוימת, לבוא ולהאכיל ילדים באוכל שהוא קר, רחמנות.

אני אומר את זה ברמה האנושית. אני יודע שאין אפשרות ואין את הכלים בכל מטבח של גן לחמם את זה, אבל עדיין תחשבו שילדים מקבים בחורף מרק לאכול, והמרק הזה הוא מרק שהוא נוזל, שהוא קר... איך אפשר לאכול דבר כזה. אז אם אין את האמצעים לאכול מרק, לחמם את זה, אל תביאו מרק. אני ראיתי שעליה היה אפשר כן לשמור על טמפרטורה.

אני לא אומר רק להביא אורז, והילדים כל יום יאכלו אורז. אבל עדיין, חייבים להקפיד על זה שהטמפרטורה של האוכל שהילדים האלה ניזונים, תהיה טמפרטורה שה אוכל יעבור לה בגרון. אני הבאתי פה את חום המרק, 52 מעלות בגן אחד, גן אחר 49, גן שלישי 53, גן רביעי 58. זה המשמעות, ילדים אוכלים כמו מים קרים.

זה ראוי שמזון כזה יוגש לילדי העיר? שיהיה קר? פחות מהתקנים? גם 65 זה לא הרבה, אבל לפחות תעמדו בתקן. מדוע איש אינו אוכף את זה? מדוע ילדי ה עיר צריכים לאכול בחורף אוכל קר. מי מכם אכל מרק לארוחת צהריים? אני בטוח שמי שהיה מזמין במסעדה מרק קר, המרק היה מוחזר באותו רגע למלצר למטבח שיחמם את המרק.

הביקורת ממליצה, יש לבחון עם גורמים מקצועיים את הדרך להגשת המזון בשעת הארוחה בטמפרטורה הנדרשת. עד כאן הפרק של מפעלי בית עמנואל.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** תודה רבה. כן, ליעד בבקשה.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** אני חושב שה שורה הכי חשובה בפרק הזה, היא מועד ביצוע הבדיקה, וזה להבנתי בין יולי 2021 לפברואר 2022. אני יכול לומר לך, אביהוא, שבאמת בתחילת הקדנציה עשינו דברים שלא נעשו כאן בעבר, באופן וולונטארי דרך אגב. אם זה למנות מתאם הזנה רשותי, בהמלצות מערים אחרות, מישהו שמוביל את כל זה, אני לא יודע אם הוא עדיין נמצא כאן. אבל הפעילות שלו הייתה ללכת, ומעבר לזה שהוא יושב בוועדות, הוא נמצא במפעלים, הוא בודק, הוא בקשר עם ההורים, הוא עשה שינוי אז די גדול, שקיבלנו עליו הרבה תלונות 'למה הילד שלי לא יכול לקבל שניצל בהתחלה'. כי באמת, נעשה ניסיון להרגיל את הילדים, מן הסתם בגיל הזה יותר קל להרגיל את החיך למאכלים יותר בריאים מאשר בגילים מאוחרים יותר. אבל כמובן שהיו בעיות נקודתיות עם ילדים, אז בסופו של דבר הוא אפשר את זה.

כל מה שעולה כאן, מן הסתם שזה חמור וזה לא תקין. אבל אני יכול לבוא ולומר, גם בעניין הזה, עשינו הרבה צעדים קדימה, וגם בעניין של האלרגיות. למה אמרתי שהתאריכים הם רלוונטיים? אני חושב שאם יתחילו את דו"ח הבדיקה, המבקר אני צדקתי? ביולי 2021? ביולי 2021 יש קייטנות. ובקייטנות הרבה פעמים הצוות מתחלף.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** יולי 2021.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** אוקיי, אז כמו שאמרתי, יולי 2021 עד פברואר 2022. תראו, ברגע שהצוותים מתחלפים, לצערנו זה המצב בימים פוסט קורונה, הצוותים מתחלפים, אז צריך כל פעם להנחיל מחדש את

ההנחיות העדכניות בנושא הזה. לא שזה בסדר, שוב, אבל יש פעולה סדורה, שכל עובד בצהרון צריך לעבור הדרכה בדיוק על הדברים האלה.

המנהלת, המדריכה של הצהרון אמורה לוודא שהאוכל חם, היא אמורה דרך אגב, לא צריך את כבוד המבקר. התפקיד, והיו כאלה שעשו את זה, בעיקר אני אומר ותיקות, יכול להיות שהגיעו חדשות, שוב בגלל התחלופה, בגלל מצוקת כוח האדם שהיא אובייקטיבית והיא בכל הארץ.

אבל הרבה פעמים היינו מקבלים פניות, שהיו עולות ממש מהצהרונים עצמם, מהמדריכות ומסייעות, אל הבקרים ומנהלת המחלקה, וממש ככה למעלה. אני יכול לומר שבעניין הזה אני חושב שיהיה ראוי, לא צריך בשביל זה דו"ח ביקורת, זה משהו, אוכל בטח של הילדים, צריך לבדוק אותו לאורך כל השנה. גם אני הלכתי בזמנו באופן אקראי אגב, בלי להודיע מראש לגנים, כדי לבדוק.

אני אומר, הרכזים, יש בקרים בבית עמנואל, זה התפקיד שלהם. יש מדריכות שזה התפקיד שלהם. אני חייב להגיד, שקראתי את הדו"ח הזה בפרק הזה, זה מאוד הפתיע אותי. כי אני יודע כמה פניות היינו מקבלים ממדריכות צהרונים. בסוף, הטובה של הילדים עומדת לנגד עיניהם של המדריכות. וכמו שהן רואות לצורך העניין ילד שאני יודע מה, מתנהל בצורה חריגה ומעדכנים הלאה, אותו דבר גם בעניין הזה של המזון. זה התפקיד שלהן, הן נמצאות שם. הן לא סתם נקראות מנהלות צהרון, אוקיי? נותנים להם את הסמכות הזאת בדיוק בשביל לבוא ולבדוק את הדברים האלה. וטוב מאוד אני אומר שהייתה ביקורת, אבל ביקורת זה דברים שהם הכי אלמנטאריים שיכולים להיות.

אני לא מקל בכך ראש, אביהוא, אבל אני כן חושב, אני אומר גגם למבקר וגם לך, אביהוא, שאני חושב שעכשיו אנחנו באמת בימים ששוק העבודה קצת מתחיל להתייצב, רואים גם את הירידה באחוזי האבטלה, זה כנראה בא לצד העלייה ביוקר המחיה והאינפלציה. אז אנשים כאלה שעד עכשיו-

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** קצת עליה באבטלה. הייתה ירידה גדולה מאוד, ומתחילה להיות טיפונת.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** בחודשים האחרונים יש ירידה ביחס ל-20% שהיו-

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** בחודשיים האחרונים.

**מר ליעד אילני:** היה 20% אבטלה, אנחנו לא נמצאים שם, גם אם יש עלייה טיפה לפה או לשם. היה בתקופת הקרונה.

**גב' עדנה וידל:** כבר הגענו ל-3% ומשהו. זה התחיל לעלות שוב טיפונת, רק סתם למען הדיוק.

**מר ליעד אילני:** בסדר גמור. היו הרבה אזרחים שהעדיפו שלא לעבוד ולהתפרנס בדרך אחרת, אם זה בקצבה או אם זה לצערי באמצעות מה שנקרא הון שחור. אבל אנחנו רואים את זה עכשיו, אנחנו שומעים את זה לא רק בעיריות, שומעים את זה גם מהמגזר העסקי, שיותר ויותר אנשים חוזרים.

ולכן, אני חושב שמה שצריך לעשות פה? וזאת ההמלצה החשובה, לבוא ולוודא שכל עובדת חדשה שנכנסת לבית עמנואל, עוברת בראש ובראשונה את ההדרכות שקשורות באלרגיה, כי זה זו סכנת חיים מיידית. ואת החשיבות.

אני אומר שוב, כשיש מצב שאין ברירה ואין עובדות, אז מה לעשות, החלופה היא שלא ייפתח צהרון. ואז ההורים אומרים 'תפתח צהרון, העיקר שתפתח, אנחנו צריכים להמשיך בעבודה'. אבל כשיש ברירה ויש יותר עובדים, אבוי לנו אם אנחנו צריכים שיהיה בכלל דו"ח ביקורת כזה. כי זו הדרישה הכי בסיסית מכל מי שעובדת עם ילדים, שתשים לב באיזה טמפרטורה האוכל, והאם האוכל במצב תקין.

הדבר האחרון, לגבי הנושא של הקוליפורמים, בוודאי שזה חמור. יש סנקציות בתנאי המכרז אל מול הספקים. יש סנקציות, הן נקבעו. אני לא יודע האם הנוהל שהיה קיים אז עדיין קיים, והאם מתאם ההזנה הרשותי, חוץ ממנו גם יש דיאטנית.

**מר אביהוא בן משה:** לדעתי הוא קיים. בדו"ח מופיע שהוא קיים.

**מר ליעד אילני:** יש גם דיאטנית שליוותה אותו, אני לא זוכר את שמה, שעבדה אני חושב, ליוותה גם את המכרז עוד בקדנציה של זינגר, ועשתה את זה גם הפעם. והתפקיד שלהם, לצד הביקורות שהבקרים עושים בצהרונים, התפקיד שלהם זה גם לעשות ביקורות במפעלי הייצור. אין דבר כזה, כי זה תנאי במכרז, אין דבר כזה שלוקח לשנע את המזון יותר ממה שנקע בחוקק, ובוודאי שזה תנאי בסיסי במכרז.

השאלה היא שוב, את זה אני חושב שהמבקר, כבוד המבקר, את זה אני חושב שראוי לבדוק, איזה מהלכים בוצעו אל מול החברות. זה לא משנה איזו חברה זו, אבל אל מול החברות-

**מר חגי אשר:** זה מופיע בדו"ח בתגובת החברה.

**מר ליעד אילני:** הכל בסדר. זה לא משנה לי כרגע אם זה... או חברה אחרת. יש פה עניין עקרוני, לבדוק איזה הליך נעשה אל מול החברות האלו. ולגבי השינוע, בוודאי שלעמוד על זה. אם הם לצורך העניין, כדי להגיע ליותר לקוחות שלהם, משנעים ליותר על חשבון הילדים שלנו, אז בוודאי שזה לא מקובל, שייקנו עוד משאית.

**מר דני גולדשטיין:** תודה רבה. כן, חגי, בבקשה.

**מר חגי אשר:** קודם כל, אתה יודע אומרים – מודה ועוזב ירוחם. אז קודם כל, דיברת לעניין והדו"ח הוא אכן בתקופתך, בתקופת יולי 2021 עד פברואר 2022, ורוב הדו"ח על התכניות-

**מר ליעד אילני:** ... את זה לפוליטיקה?

**מר חגי אשר:** חס ושלום.

**מר ליעד אילני:** אז מה?

**מר חגי אשר:** אני אסביר לך.

**מר ליעד אילני:** אני ביולי 2021 לא הייתי יו"ר בית עמנואל. מדהים, מדהים, היום בבוקר...

**מר חגי אשר:** אני אסביר לך. מתאם רשותי זו הייתה חלק מתכנית ההזנה. רגע, אני הקשבתי לך בקשב רב, תענה לי אחר כך.

**מר ליעד אילני:** אוקיי, אבל תישאר, אל תלך.

**מר חגי אשר:** אני פה כל הזמן, כל הזמן.

**מר דני גולדשטיין:** לא הפריעו לך. חגי, תמשיך.

**מר חגי אשר:** זה ההבדל, אביהוא, בין תכניות שהן תניות פומפוזיות לבין ארגון חי ועובד וקיים. כל נושא ההזנה הוא נושא חשוב, וכל הנקודות שהעלית פה, כמובן יש התייחסות של החברה. העלית את הנקודות שלך וזה בסדר, אבל יש את התייחסות החברה לנושא, וכל נושא מכרז האוכל, עניין של 4 שעות ועניין של הטמפרטורה, קיימות סנקציות קשות מאוד לספקים שמספקים את האוכל בעיר.

ולעניין האלרגיות, אז אמר מקודם חברי, פוליטיקה, לא פוליטיקה, אבל בגלל שהכניסו לזה איזה סוג של פוליטיקה בעבר, היום יש מחלקת בריאות שהיא אחראית על זה, וזה מתחלק ל-2. גם הביקורת, אני לא הבנתי כל כך איך זה בית עמנואל, זה גם קצת החינוך, כי זה לא כל כך קשור לבית עמנואל, כמו למשל הווטרינריה שדיברת עליה, זה לא קשור לבית עמנואל, זו וטרינריה. אבל בסדר, זה מקובל וכל תגובת החברה היא כתובה בדו"ח, ורוב הדברים שם קיבלו התייחסות ראויה וזהו.

**מר ליעד אילני:** דני, אני אגיב.

**מר דני גולדשטיין:** כן, בקצרה.

**מר ליעד אילני:** אז קודם כל לפרוטוקול, אני ביולי 2021 לא הייתי יו"ר בית עמנואל.

**מר דני גולדשטיין:** אני הייתי.

**מר ליעד אילני:** אתה היית? אז אפשר למען ההגינות גם לציין את זה. הדבר השני, תראה, אני לא יודע מה זה פומפוזי. ללכת ולעשות מתאם הזנה רשותי, ללכת ולהחליט שיהיה עיסוק שלי באופן אישי בנושא

האלרגיות, אוקיי? אני מברך על כך דרך אגב שיש את זה היום במחלקת בריאות. גילה דיברה איתי בזמנו, רק שאני ביקשתי, גילה, לא אישרו לי תקן. אז יכול להיות שאז הייתה הפוליטיקה. כי כשאני ביקשתי תקן מסודר, לא אישרו לי.

**מר חגי אשר:** זה עדיין קיים עד היום, אתה יודע?

**מר ליעד אילני:** שנייה רגע. לכן הסתייעתי במישהי שהנושא קרוב לליבה.

**מר דני גולדשטיין:** תעשה קצר, כי יש 5 דקות ודיברת כבר מלא. אז בוא, תקצר ממש למשפט.

**מר ליעד אילני:** דני, רק רגע. עכשיו אני רוצה להגיד משהו, הנושא של האלרגיות, ובסוף האנשים מדברים, ההורים מדברים, ואת מה שהם כותבים , זה הם כותבים את זה. בנושא של ההזנה הרשותית, זה מהלך מבורך שצריך להמשיך אותו. אני לא מבין מה פומפוזי פה.

והדבר האחרון, כי ישר קפצת, לא יודע מה זה מודה ועוזב ירוחם, שוב, כי אני ביולי לא הייתי בתפקיד. אני רוצה לספר לך סיפור קצר בחצי משפט. היום בבוקר הייתי בבית קפה, זה מעניין אפרופו אבי מעוז, ואני כמובן בטוח שראש העיר בעניין הזה, ופה אין לי ספק בכלל, לא יאפשר פגיעה בבתי הספר. בכלל לא צריך להגיד את זה, זה מובן מאליו, והעמדה שלו ברורה בנושא.

אבל היום בבוקר ישבתי בבית קפה, ושני אנשים תופסים אותי שיושבים ביחד, ואומרים לי 'תגיד לי, זה הגיוני שבן אדם שקיבל מנדט אחד ינענע את המדינה, אבי מעוז הזה?', אז השני אומר לו 'שכה יהיה לי טוב, יש היום ממלא מקום ראש עיר, שכל התומכים שלו נכנסים במונית אחת, אז מה אתה רוצה מאבי מעוז'.

**מר דני גולדשטיין:** טוב, זה מאוד ענייני היה.

**מר חגי אשר:** מאוד בוגר.

**מר דני גולדשטיין:** קשור מאוד.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא, מתמטיקה, יש לו 2 מנדטים מ-25, אתה יודע זה הגברה לכנסת של כמעט 10 מנדטים.

**מר דני גולדשטיין:** ממש לא לעניין.

**מר חגי אשר:** זה לא כואב בכלל. כואב שאני פה ואתה פה. זה מה שכואב. אבל לא נורא.

**מר דני גולדשטיין:** אנחנו עוברים לפרק הבא.

**גב' עדנה וידל:** זה באמת היה חלש. חברת המועצה עדנה בשבילך, עדנה וידל.

**מר ליעד אילני:** תיכף אני אתן לך משהו כזה מפתיע.

(מדברים ביחד)

**גב' עדנה וידל:** אדון אילני חבר המועצה, כפי שביקשת שאני אקרא לך, אמרתי ואכן אמרתי, שאם החינוך יקר ללבך, ומתחת עליי ביקורת על הנושא הזה של אשת חינוך, ונורא נבהלתי שתדבר עם יאיר לפיד, אז כשדיברו על החינוך ועל ההסעות בחינוך, אם זה היה כל כך קרוב לליבך, מדוע כל פעם אחרי שאתה בא ואומר את שלך, אתה הולך, סיימת את תפקידך?

**מר ליעד אילני:** ...?

**מר כרמל שאמה הכהן:** זה קורה הרבה.

**גב' עדנה וידל:** בכל ישיבה, לא ראיתי שנשארת עד הסוף.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אחרי ההצעות לסדר בערך, אתה הולך.

**גב' עדנה וידל:** לא ראיתי שנשארת עד הסוף. אחרי שאמרת את שלך, כנראה שמה שאתה רוצה זה רק להגיד לתושבים 'הנה, אני מותח ביקורת', אבל אתה לא באמת מטפל בעניינים שלהם. אז בוא, בוא לא ניכנס לזה.

**מר ליעד אילני:** עדנה, בואי לא ניכנס.

**גב' עדנה וידל:** חבר המועצה, בוא לא ניכנס לזה.

**מר ליעד אילני:** אבל למה את לא נותנת לי לדבר? ממה את חוששת?

**גב' עדנה וידל:** אל תהיה הפסיכולוג שלי 'ממה את חוששת'? אתה לא תעשה לי את התרגיל הזה.

**מר ליעד אילני:** ממה את חוששת, עדנה? ממה את חוששת?

**גב' עדנה וידל:** אתה לא תעשה לי, יקירי, אני מכירה את התרגילים האלה. היו לי תלמידים כמוך אלף.

**מר ליעד אילני:** אבל בדיוק על זה דיברתי, שזה בושה שאת חינכת אנשים. על זה דיברתי.

**מר דני גולדשטיין:** לא יפה, לא יפה.

**גב' עדנה וידל:** עזוב, עזוב.

**מר כרמל שאמה הכהן:** כל המחנכים פה בושה?

**גב' עדנה וידל:** ראש העיר, הוא לא קריטריון.

**מר ליעד אילני:** ... למעשים פליליים.

**מר דני גולדשטיין:** תראה מה יצא ממך.

**מר כרמל שאמה הכהן:** זה עילה לתביעה.

**מר דני גולדשטיין:** לא, אני אומר כאילו, בושה שהוא חינך.

**גב' עדנה וידל:** הוא לא פונקציה לתת הערכה, הוא לא מקצועי לתת הערכה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** הוא נותן לגישתך יד למעשים פליליים. גם עדנה?

**מר ליעד אילני:** כן.

**מר כרמל שאמה הכהן:** גם עדנה נותנת יד למעשים פליליים?

**גב' עדנה וידל:** אוקיי, בסדר גמור.

**מר כרמל שאמה הכהן:** זה דיבה מאה אחוז, דרך אגב, עדנה.

**מר חגי אשר:** ... אומר את זה לפרוטוקול.

**גב' עדנה וידל:** אין בעיה, אני מסתכלת על עצמי במראה, ואני שלמה עם מה שאני רואה ושומעת.

**מר ליעד אילני:** בניגוד לראש העיר, אני מוותר על זכותי להגיד שבתביעות דיבה אני אמרתי את הדברים במועצה. הוא אמר את זה בבית המשפט העליון, אני מוותר.

**גב' עדנה וידל:** לא, זה לא רציני. אני אוהבת לשמוע אנשים רציניים. בואו נמשיך.

**מר דני גולדשטיין:** אביהוא, בוא נמשיך.

**מר אביהוא בן משה:** אני אמשיך, אני רק רוצה להסב את תשומת ליבם של חברי המועצה, שהנושאים הבאים היו אמורים להיות מועברים על ידי 2 חברי מועצה, שלצערי לא נמצאים פה כעת, וגם לא הגיעו לוועדה, והתחייבות להגיש את המסקנות ולא הגיעו.

**מר חגי אשר:** שלומי.

**מר אביהוא בן משה:** לא שלומי, 2 חברים שלא נמצאים פה.

**מר חגי אשר:** תחלקו ביניכם.

**מר אביהוא בן משה:** לא, לא, לא. יש לו את החלקים שלו. הוא תיכף ידבר עליהם. ולכן, אני הרחבתי במקומות שצריך להרחיב שיש משמעות ציבורית. איפה שאין משמעות ציבורית, לא הרחבתי.

אגף הנכסים, היבטים בניהול נכסי המקרקעין של העירייה. ולהלן ההמלצות של ועדת הביקורת. 1. יש למנות עובד ייעודי, האחראי על ביצוע הפעלת מערכות המחשוב, לרישום ועדכון הנכסים. 2. יש לכתוב נהלים מסודרים ומאושרים בפורמט מחייב של העירייה. 3. יש לעדכן נהלים לאור היות העיר עיר איתנה, והשלכות העניין על פעילות המקרקעין. 4. יש ליצור מודל מחשוב ייעודי, גם פה, כמו במבנים המסוכנים, לניהול מערך הנכסים בהתאם לנדרש ולתקנות. 5. יש להוסיף למערכת הממוחשבת היום סטטוס של הקצאה, על מנת לציין נכסים שהוקצו. לא מופיע היום. 6. יש לרשום הקצאת נכסים גם לחברות בת של העירייה, למרות שזה חלק מהגוף

עירוני, עדיין יש לציין שנדע מי מקבל מה גם בצד של חברות הבת של העירייה. 7. יש לפעול לרישום הקצאת נכסים על פי חוזה ומעקב ובדיקת נכסים שתוקף החוזה שלהם פקע. 8. הוספת סטטוס למושג נכסים בהשכרה. 9. יש ליצור כרטיסי נכסים הכוללים פירוט רחב ולא מצומצם. 10. יש לבצע ביקורות תכופות בנכסים העירוניים אשר בבעלות העירייה, ולהכין תכנית לביקורת שנתית ולהכין טופס ייעודי לכך. תקני אותי אם אני טועה, עד היום לא נעשה סקר נכסים בעיר.

**מר כרמל שאמה הכהן:** נעשה, נעשה.

**מר אביהוא בן משה:** נעשה?

**מר עזרא נחום:** עכשיו.

**מר אביהוא בן משה:** מעולה. 11. יש צורך לרכוש מערכת לאיתור כתובות בעלי נכסים על מנת ליידע בעלים על הליכי הפקעה וכדומה. 12. יש ליצור ממשקי מחשוב בין האגף לאגפים במחלקות בעירייה, ולהכין נוהל מתאים. אגב, זה מזכיר לי נקודה שאני רוצה להסב את תשומת לבך, ראש העירייה, תראה, אמנם זה לא קשור לזה ישירות, אבל זה קפץ לי בכמה וכמה עניינים שאני מתעסק איתם בפן הפרטי. כשאדם מוכר דירה, הוא בא למחלקת היטלי השבחה לבקש אישור עירייה. ברוב המקרים, אלא אם כן זה משהו מצומצם של שיקול דעת של פקיד, לדוגמא בתוך מבנה של 20 קומות, דירה מספר 14, אין סיכוי שמישהו הרחיב או שיש איזה שהן זכויות עודפות.

יוצא שמאי לבדוק את הדירה עצמה. מודד, בודק, עושה הכל מצוין. מביא תוצאות... פקיד, לוקח את האומדן, מחשב לפי התכניות, מוציא פלט – זה התשלום. כשבן אדם מקבל את האישור הזה, האבסורד לגמרי, הולך לגבייה, אומרת מחלקת הגבייה 'לא, לא, אל, אני מוציאה עוד מודד משלי ולא מסתמכת על המודד של העירייה'. למה כפל ההוצאה הכספית הזו? למה אי אפשר שהמודד העירוני או השמאי העירוני שמדד את הנכס.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא מכיר את זה.

**מר דני גולדשטיין:** אני חושב שאתה לא מדייק בהליך.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא מכיר, אבל אני מוכן לבדוק את זה.

**מר דני גולדשטיין:** אני בטוח כמעט שאתה לא מדייק בהליך.

**מר אביהוא בן משה:** אני נתקלתי בזה, לא פעם ולא פעמיים.

**מר דני גולדשטיין:** לא, לא, לא. אתה ממש לא-

**מר אביהוא בן משה:** הלוואי ואני טועה, תבדוק.

**מר כרמל שאמה הכהן:** השמאי עושה מדידה מסוג שונה.

**מר אביהוא בן משה:** הוא מודד כמה מטרים נבנו, ולפי זה הוא קובע כמה זכויות נשארו לבנות, ולפי 19ג' הוא מוריד את ה-140 מ"ר, ואז הוא עושה את החישוב של מה שנשאר לשלם.

**מר כרמל שאמה הכהן:** צריך לבדוק, האם השמאי נחשב מודד מוסמך לצורך העניין מבחינת החוק, שאפשר להסתמך עליו להגדלה או להקטנה. אני למדתי שמאות, לומדים קורס מדידות, אבל אני לא יודע אם זה מספיק.

**אדר' רננה ירדני:** גם אני למדתי קורס מדידות, מה, אני מוסמכת?

**מר כרמל שאמה הכהן:** ואני יודע איך הייתי מודד דירות.

**מר אביהוא בן משה:** הרי אתה מודד לעניין עצמו של זכויות הבנייה, שזה ארנונה.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אתה בודק התאמה להיתר פחות או יותר. נבדוק את זה. מי שפה מהגזברות.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אין פה מישהו מהגזברות.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** יצא רגע.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** 13. יש לוודא עדכון סטטוס נכסים שנמכרו, כדי להסירם מרשימת הנכסים העירונית. יש מישהו רוצה לדבר על הנושא הזה?

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** הלאה, אתה יכול להמשיך, נושא הבא.

**<u>אדר' רננה ירדני:</u>** אני רק רוצה להגיד בסעיף הזה, שחלק מהסעיפים, 11, 4 ומספר מהסעיפים, הם בהחלט סעיפים טובים, אני חייבת להגיד, לדעתי הם ראויים.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** כן, כן, זה המלצות לאישור שלכם. אני לקחתי מדו"ח המבקר, לא המצאתי כלום. קיימנו דיון על זה. בשורה תחתונה, כל מה שנכתב להמלצות, בשורה תחתונה זה של המבקר, לא שלי.

היבטים בנושא מצלמות אבטחה. תראו, זה נושא ש-

**<u>מר אדם קניגסברגר:</u>** אביהוא, רק להעיר הערה קצרה. לא ככה, אלא הכוונה, כשאני כתבתי את דו"ח הביקורת, הוספתי המלצות שלי, הרבה.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** בסדר גמור.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** אדם, לא שמענו את ההערה.

**מר אדם קניגסברגר:** אמרתי שבזמנו אני קראתי את הדו"חות והוספתי המלצות.

**מר ליעד אילני:** כשהוא ממליץ, אתם אומרים שזה לא כתוב בדו"ח. אז תחליטו. הוא המליץ מקודם ואמרתם זה לא כתוב בדו"ח.

**מר אדם קניגסברגר:** סליחה אדוני, הוא דיבר מה שלא כתוב, וזה הבדל. יש המלצה ויש מה שלא כתוב.

**מהנדס שלומי בן ששון:** ליעד, אתה לא מבין. הדיון הזה הוא נעשה על מה שהוא כתב, אוקיי? ואם הוא היה כותב המלצות אישיות, הוא היה מדבר גם עליהן.

**מר אביהוא בן משה:** היבטים בנושא מצלמות אבטחה. זה נושא שאמנם הוא לא היה תחת האחריות שלי, אלא תחת אחריות של חבר מועצה אחר. אבל בגלל המשמעות הציבורית שיש לדבר הזה, אני רוצה להרחיב על הנושא של המצלמות. בשנים האחרונות הולך וגובר השימוש במצלמות אבטחה הפזורות ברחבי העיר, למגוון רחב של מטרות, וביניהן הגנה על רכוש, מניעת עבריינות, הכוונת תנועה, שמירה על הסדר הציבורי וכדומה. אולם השימוש במצלמות במרחב הציבורי מעלה חשש לפגיעה. אדוני ראש העירייה, אתה הרי רגיש לענייני זכויות אדם בכלל וזכויות האדם הפרטיות בפרט, שכולן, גם אלו וגם אלו, מעוגנות בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. עצם הידיעה על הימצאותו של אדם במקום נתון ובזמן נתון, או עצם חזותו, עשויות לכלול נתונים על צנעת אישיותו, על מצב בריאותו ועל אמונתו הדתית. לפיכך, השימוש במצלמות חייב להיעשות תוך קביעת קריטריונים ברורים, מחמירים, בדבר הצבת המצלמות, מיקומן, והמטרות לשמן יכולים הצילומים לשמש.

הגורמים המורשים לעשות שימוש במצלמות, משך שמירת הצילומים, זכות לעיין במאגר ועוד. נכון ליולי 2021, מוצבות בעיר 857 מצלמות, לדעתי היום זה כבר עבר את ה-1,200, והן פזורות ב-99 אתרים, מתוכם 31 אתרים מוגדרים כבתי ספר. תיכף ניגע בבתי הספר.

מצלמות האבטחה מוצבות ברחבי העיר ומתופעלות על ידי המוקד הצופה. בעיר ישנן יחידות שונות המעורבות בתפעול מערך המצלמות העירוני, כמו אגפי הביטחון, קשרי קהילה, החינוך והמחשוב. בניגוד לעקרונות הקבועים

במדריך להגנת הפרטיות, עולה כי בעירייה, שימו לב, אין גורם בכיר מוסמך אשר אמון על תכלול הטיפול העירוני והתיאום בין כל הגורמים העירוניים המעורבים במערכת מצלמות האבטחה. הביקורת קובעת – יש למנות גורם בכיר אשר יתכלל את עבודת כל הגורמים העירוניים המעורבים בתפעול מצלמות האבטחה, משלב קבלת ההחלטה על הצבת המצלמה, התקנתה, תפעולה, תחזוקתה, ועד השימוש בצילומים המבוצעים בה.

ועדת מצלמות. באוקטובר 2018 פרסם אגף בכיר לתכנון ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות במשרד הפנים, על הצורך להקים ועדת רשות או מינוי עובד ייעודי, לשם קביעת מערך המצלמות. עם תחילת הביקורת, נזכרה העירייה כי אין לה ועדה כזו, והיא למזלנו הוקמה.

רק כדי להבין את המשמעות עד להקמת הוועדה, שימו לב חברי וחברות מועצת העיר וגם הקהל בבית, צצו לנו מצלמות בכל אתר שמישהו החליט באופן אשר עשוי לפגוע בפרטיות התושבים. כלומר, באופן עקרוני הוצבו מצלמות, ואף אחד לא ידע, ושום מצלמה לא עברה איזשהו הליך קריטריוני, בחינה של אותו גוף שקבע מה הקריטריונים שעל פיהם יכולות להיות מוצבות מצלמות.

הביקורת קובעת, יש להסדיר את פעילות ועדת ההיגוי לתחום מערך המצלמות העירוני כפי הנדרש, וההנחיות לכינוס הוועדה ואופן קבלת ההחלטות וכדומה.

המוקד הצופה, המוקד הצופה העירוני שלנו על פי דו"ח הביקורת, מגלה כי אין לנו מנהל בתפקיד סגן מנהל המוקד, ועובדיו מונים בכל משמרת אדם אחד, ואותו אדם אחד הוא בין היתר גם נותן שירות ומסייע גם לתפקוד לש מוקד 109. הביקורת קובעת, יש לאייש תפקיד סגן מנהל מקוד עירוני ייעודי למוקד הצופה, ולבצע הפרדה בין המוקד העירוני לבין המוקד הצופה.

תכנית עבודה. כבר דובר בדו"חות הקודמים של מבקר העירייה על חוסר בתכנית העבודה של האגפים והמחלקות השונות. גם פה במוקד הצופה לא קיימת תכנית עבודה. הביקורת מצאה כי בתכנית האגף לקשרי קהילה שתחתיה נמצא המוקד לשנת 2019, יש התייחסות בתכנית העבודה למוקד העירוני, אבל לא נמצא זכר לתכנית העבודה של המוקד הצופה. הביקורת קובעת, יש לבנות תכנית עבודה שנתית למקוד הצופה, הכוללת מטרות ויעדים ברורים הניתנים למדידה ולמעקב אחר יישומם שנה אחר שנה.

וזו הנקודה המרכזית שאני רוצה לדבר עליה, קבלת החלטות. באפריל 2012 פרסמה רשות המשפט טכנולוגיה ומידע, הנחיה מספר 4/2012, שימוש

במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי תמונות הנקלטות בהם. שם נקבע שיש להתייחס במסגרת קבלת החלטות להצבת מצלמות לנושאים הבאים.

1. תכלית ראויה שתהיה מטרה מוגדרת ומפורשת להצבת המצלמה. 2. מידתיות, המטרה שלמענה הוצבה המצלמה, צריכה להיות מידתית לפגיעה בזכויות הפרטיות, והיא תיבחן על פי 3 קריטריונים: א' – האם המצלמות הן האמצעי המתאים ביותר להשגת המצלמה. ב' – האם לא ניתן להשיג את התוצאה באמצעי אחר שפוגע פחות בזכות הפרטיות. ג' – בחינה האם התועלת גוברת על הפגיעה. 3. שימוע ציבורי פומבי כמשמעו.

הביקורת ביקשה לראות את פרוטוקול הוועדה אשר קבע את הצגת המצלמות, וברור לכם שלא היו פרוטוקולים. מה כן היה? היה מכתב מהשירות המשפטי שלנו, שבו מודה היועצת המשפטית של העירייה שהיא לא בחנה כל מצלמה לפרטיה.

חברים, בעיר רמת גן הוצבו מצלמות העשויות לפגוע בפרטיות מבלי שנעשתה בדיקה עקרונית, מוקפדת על פי מה שנקבע בנהלים, תכלית ראויה, מידתיות, ושימוע ציבורי פומבי. האם ככה נראית שקיפות? הביקורת קובעת, העירייה תפעל על פי נוהל הרשות למשפט טכנולוגיה ומידע והנחיה, ותערוך דיון רטרואקטיבי לכל המצלמות שכבר הוצבו ברחבי העיר ותבדוק אותן. יש בעמ' 19, בדו"ח שאני קיבלתי, רשימת מכולת של כל אותם דברים שצריך לבדוק.

קביעת מאפייני המצלמות. זאת נקודה שאני חייב לציין פה בפני החברות והחברים. משהו שאני לא ידעתי לגבי האיכות של המצלמות. איכות מצלמות ברמה של פגיעה, באמת אם רוצים, המצלמות יכולות לפגוע ברמת הפרטיות של כל אחד ואחד מכם.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** אני רוצה לתקן, זה לא עניין של איכות, אלא סוג המצלמה.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** תיכף אני אדבר על זה. אני רוצה להסביר לציבור מה המשמעות של הצבת המצלמות הללו. ניתן באמצעותן לעשות מעקב באופן אוטומטי וממוחשב על בסיס קול, תנועה, לבוש, שפת גוף וכדומה. כלומר, מדובר פה בחשיפת פרטיות גדולה מאוד של תושבי העיר. ומכאן החשיבות של מה שציינתי קודם, הקפדה יתרה על כל הדברים שדיברנו עליהם, על תכלית ראויה, על מידתיות ועל שימוע פומבי לציבור, כי זה באמת פוגע בפרטיות.

**מהנדס שלומי בן ששון:** אתה מדבר על האנליטיקה?

**מר אביהוא בן משה:** עכשיו אני מדבר. השימוש באנליטיקה צריך לכלול הגדרה ברורה של אלו מצלמות ספציפיות נדרשות התכונות ומדוע. כלומר, כל מקום שבו תהיה האנליטיקה, שם צריך לדעת איפה זה מוצב ומה הנימוק להצבה. שימו לב, לחלק מהמצלמות יש היום אפשרות לבצע הקלטת קול ושמירתו, ברמת רזולוציה של קול. תקשיבו, זה מפחיד, אני לא יודע עד מה אנשים מבינים.

**מהנדס שלומי בן ששון:** זה לא נכון.

**מר קובי נח:** אביהוא, גם אנחנו לא עושים שימוש בדבר כזה.

**מר אביהוא בן משה:** אני לא אמרתי שאתם עושים שימוש, אמרתי שיש יכולת.

**מר דני גולדשטיין:** אפשרות הקלטה קולית.

**מהנדס שלומי בן ששון:** לא נכון. בכל המצלמות שבאופן טכנולוגי הן יכולות להקליט, בוטלה האפשרות להקליט את הסאונד, ולכן חשוב לציין את זה.

**מר קובי נח:** זה כתוב בדו"ח.

**גב' עדנה וידל:** זה שיש אפשרות להחזיר את הקול, על זה הוא מדבר.

**מר אביהוא בן משה:** יש אפשרות לבצע הקלטת קול ושמירתו.

**מר דני גולדשטיין:** אבל כתוב בדו"ח שלו.

**מר אביהוא בן משה:** אבל אני אומר, יש אפשרות לבצע הקלטה.

**מר קובי נח:** אני גם אומר לך טכנולוגית שזה לא קיים, וזה לא נכון.

**מר אביהוא בן משה:** תקשיבו, אני אומר כרגע שהמצלמות, לא יודע מה, עכשיו יהיה איזשהו תיקון ויהיה אפשר כן להפעיל את הדבר הזה. אני אומר, עדיין יש פה מצלמות שמוצבות, הן לא עברו תהליך מוסדר, ברזולוציה של כל מצלמה ומצלמה שעברה את כל אותם קריטריונים ותבחינים שקבעה אותה רשות, כדי לשמור על כבוד האדם ופרטיותו, זה הכל.

**גב' עדנה וידל:** וזה גם כבוד הציבור. האחריות על הציבור, אתה יודע שבסופו של יום אנחנו רואים את זה בכל מקום, שעל מנת לנתח אירועים ולטפל בהם, הרי 90% מהאירועים הפליליים לא היו מנותחים-

**מר אביהוא בן משה:** אני מסכים איתך. אבל אני אמרתי שאם התועלת גוברת על הפגיעה, אז תהיה פגיעה, בוודאי.

**גב' עדנה וידל:** ברור, ברור. מסכימה איתך.

**מר אביהוא בן משה:** אבל אני אומר, צריך לדעת שהמצלמות האלה הן חודרות לפרטיות. הביקורת קובעת, יש לקיים דיון מפורט בנושא השימוש בתכונות המיוחדות של מצלמות האבטחה, והמשמעויות לכך. ויש לקבוע אילו מצלמות יקבלו יכולות חריגות, מתוך נימוקים ברורים על ההשלכות שלהם. מיפוי המצלמות, יש לבצע מיפוי של כלל המצלמות הנמצאות בעיר לצרכי מעקב ובקרה, ולוודא עדכון הנתונים לגבי עדכון הנתונים לגבי תקינותם בשטח. הביקורת ממליצה כי כלל המצלמות המותקנות על ידי העירייה, יחוברו למוקד הצופה, או לחילופין ייקבעו נהלים ברורים בדבר הקמת אתרי מצלמות מקומיות אשר אינן מחוברות למוקד במימון עירוני, תוך כמובן בחינה של עלות מול תועלת.

**גב' עדנה וידל:** אני רוצה שתסביר לי רק, באמת אביהוא, זו לא התנצחות. כשקראתי את זה, אני לא כל כך הבנתי. כי אתה אמרת דבר והיפוכו. מצד אחד אתה אומר – צריך לשמור על הפרטיות וכו', שכולנו אומרים שצריך לשמור, ולעשות הכל במידתיות. מצד שני, אתה אומר – צריך לחבר, חלק מהשמירה על הפרטיות זה אותן מצלמות שבקרות אירוע לוקחים אותם לניתוח. והיה ולא קרה האירוע, אז לא מחוברות, אין צורך, אוקיי?

**מר אביהוא בן משה:** אין ספק שדיברתי לגבי המוקד הצופה שהוא צריך לקבל את כל המידע. אני אומר, נגיד המידע של המצלמות בבתי הספר, לא יגיע למוקד הצופה.

**גב' עדנה וידל:** מנהלות בתי הספר חתומות, וההרשאה היא שלהן, ואולי הן נותנות את ההרשאה לסגן או לסגנית או לאיש הביטחון. זה נמצא אצלה בחדר אצל המנהלת על המחשב. בקטע הזה הדברים מוסדרים על ידי משרד החינוך, אין חכמות.

**מר אביהוא בן משה:** אני תיכף אדבר על זה.

**גב' עדנה וידל:** זה אסור שיעבור למקוד הצופה, זה לא עובר.

**מר קובי נח:** קודם כל, זה צריך להימחק תוך 4 ימים גם, כל מה שקורה.

**גב' עדנה וידל:** זה נמחק לבד אוטומטי, וזה בשליטתה של המנהלת.

**מר קובי נח:** כן, נכון. וזה לפי חוזר מנכל.

**מר עזרא נחום:** זה לא עובר למוקד בכלל.

**מר אביהוא בן משה:** מיפוי מצלמות. יש לבצע מיפוי של כלל המצלמות הנמצאות בעיר לצרכי מעקב ובקרה, ולעדכן את הנתונים לגבי תקינותם בשטח. הביקורת ממליצה, כי כלל המצלמות המותקנות על ידי העירייה, יחוברו למוקד הצופה. יידוע הציבור. יש לפרסם את רשימת מצלמות הביטחון אשר יהיה פירוט בדבר המיקום בשטח והשטח המכוסה על ידם. מאפייני המצלמה ויכולותיה, לרבות הקלטה, משך הזמן ושמירת החומרים.

תפעול המצלמות. בחלק זה מספר המבקר על עבודות התצפיתנים במוקד הצופה, עבודה חשובה לכשעצמם. אולם מספר המבקר שבעיריית רמת גן, מי שקובע מהי נקודה חמה למוקד הצופה זה 2 גורמים, המוקד הצופה, הכוונה לנקודות חמות, במה יצפה תצפיתן.

אז יש 2 גורמים, האמת אחד לא הפתיע אותי ואחד הפתיה אותי. מה לא הפתיע אותי? שהמשטרה העירונית, בהתייעצות עם משטרת ישראל, קובעת איזה נקודות חמות יופיעו מול המוקד הצופה. הגורם השני, זה אתה ראש העירייה. אתה מגדיר נקודות חמות. טוב לדעת שאתה מגדיר אזורים שאתה דורש שהמוקד הצופה יצפה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** כל מקום שאתה נמצא בו, זו נקודה חמה.

**מר אביהוא בן משה:** ואני שואל באמת, ממתי ראש העירייה קובע נקודות חמות. זה לא אמור להיות התייעצות של גורמי הביטחון?

**מר אדם קניגסברגר:** כשראש העיר היה מגיע כשהוא היה בפריז, היה מגיע לרמת גן, הוא היה הנקודה החכמה, קיבלו אותו אפילו עם פרחים.

**מר כרמל שאמה הכהן:** עם שוקולד גם. שוחד השוקולד. שהבאתי בונבוניירה לסיגל, אז צילמו אותי נכנס לבניין, זה יצא איך שהוא.

**מר אדם קניגסברגר:** לא זאת הייתה הבעיה. הבעיה הייתה בידי מי היו התמונות. זו הייתה הבעיה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** בידי מי שכל העירייה הייתה בידיו, באופן לא פורמאלי, כן?

**מר אביהוא בן משה:** הביקורת קובעת, יש לבחון את כמות התקנים לתצפיתנים, אל מול האתרים הנדרשים לצפייה על ידי המוקד הצופה. תראו, זה אבסורד, יש שם אחד שצופה על, כמה מוקדים דיברנו נקודות חמות?

**מר קובי נח:** כמה מצלמות אתה שואל, אביהוא?

**מר אביהוא בן משה:** על הנקודות החמות.

**מר קובי נח:** תראה, נקודות חמות, בהגדרה תראה יש הרבה נקודות, סך הכל יש 1,200 ממצלמות. היכולת לבוא ולעשות בקרה תמידית, בייחוד לאור הקושי לגייס כוח אדם. קודם כל, הרבה נועד לתחקור לאחור. ברוב המקרים אנחנו מדברים על תחקור לאחור בעיקר. אם אני מגדיר למשל נקודות חמות, אז פסל הר הבנים שבוצע בו ונדליזם-

**מר אביהוא בן משה:** דרך אגב, אמרו לי שראש העיר אמר שזה המקום הוא נקודה חמה, לשים עליו מצלמה.

**מר קובי נח:** תראה, כן, זה אחד מהמקומות.

**מר אביהוא בן משה:** השאלה כמה מצלמות.

**מר קובי נח:** זה באמת חלק מאתרים שבהם אתה מגדיר אנליטיקה.

**מר אביהוא בן משה:** כן, אבל אני מעדיף שלא ראש העיר יקבע איפה תהיה מצלמה, אלא גורמי מקצוע.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** לא קבעתי עד היום 4 שנים.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** סליחה, אני חוזר בי.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אפילו לא מצלמה אחת. לא נקודה חמה ולא כלום.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** סליחה, נקודה חמה התכוונתי, לא מצלמה.

(מדברים ביחד)

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** הצבת מצלמות במוסדות חינוך, אני רוצה להתקדם. במאי 2015, בחוזר המנכ"לית, נקבעו הוראות לעניין התקנת מצלמות בבתי הספר. אחד – יוצבו מצלמות כדי להגביר את המוגנות וקידום אקלים בטוח, שנית – שמירה על רכוש מוסד החינוך אחרי שעות הלמידה, שלוש – שמירה על ביטחון מוסדות החינוך.

הביקורת קובעת, כי לא הוגדרה מטרה אשר לשמה הוצבו המצלמות בבתי הספר, ועל כן לא ברור על איזה מצלמה חלות איזה מהכללים שקבע חוזר מנכ"לית משרד החינוך. יש לציין, כי הנגזרת של המטרה, זה לא סתם שמצלמה זו הוצבה על בסיס סעיף 1, הוראה 1, והמצלמה הזו על בסיס 2.

למה זה משמעותי? כי המטרה תגזור את המקום שבו תוצב המצלמה ואת זווית הצילום עצמה של אותה מצלמה, כולל זמני הצילום. כי אם יש מצלמה שמורה לצלם לאחר שעות הלימודים, אז היא תופעל רק לאחר שעות הלימודים ולא במהלך שעות הלימודים. יש לבחון את כלל המצלמות בבתי הספר שהן אכן עומדות ביעדים ובמטרות אותם קבע משרד החינוך.

**<u>מר קובי נח:</u>** בעיקר חוזר מנכ"ל.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** ניהול מאגר מידע. הביקורת מצאה, כי מי שאחראית על נושא תפעול המצלמות ומערכותיהן, אני לא אומר את זה בשביל לפגוע במישהו, זה מה שמופיע בדו"ח הביקורת, אינה יודעת לתפעלן. הביקורת ממליצה לבצע הכשרה ייעודית למנהלת מאגר המידע, בדבר השימוש במערכות השונות של המצלמות המותקנות בבתי הספר. היא צריכה להדריך את המנהלים, וכשפונים אליה, היא לא יודעת על מה מדברים איתה, איך מתפעלים.

**גב' עדנה וידל:** מי שמקבל הדרכה, זה המנהלים.

**מר אביהוא בן משה:** כן, אבל היא אמורה להיות המנחה שלהם בעניין הזה.

**מר קובי נח:** הוא מדבר על אספקט של החינוך.

**מר אביהוא בן משה:** קבלת החלטות על הצבת מצלמות במוסדות החינוך. ופה אני רוצה הדבר על עניין שהפתיע אותי וגם את חברי הוועדה, בדיון שקיימנו בוועדת הביקורת. הנחיות משרד החינוך קובעות את נוהל הצבת המצלמות, כאשר מצלמות הולכות במעגלים: חיצוניות נועדו לשמירה על ביטחון מוסדות החינוך, בפנימי נועד לשמור על רכוש מוסדות החינוך, והפנימי נועד גם ליצור סוג של הגברת מוגנות כלפי הילדים בתוך חצר בית הספר. הביקורת קובעת, לא נערכה בחינה לנאותות הפעלת המצלמות, שהוצבו במוסדות החינוך בעיר, בטרם כניסת הנחיות משרד החינוך לתוקף. לא קיים מנגנון עירוני אשר מסדיר את בחינת הצרכים והתחליפים האפשריים בטרם הצבת המצלמות בבתי הספר. כי כמו שאמרנו, זה או מצלמה או משהו חלופי. גם זה לא נבחן. ומה שאומרת הביקורת – תקימו מעין סוג של ועדת היגוי, כמו שיש אותה לכלל העיר עצמה, גם בתוך אגף החינוך, שיהיה צוות היגוי שקובע איפה תהיה מצלמה, ויבחן כל מצלמה ומצלמה מה היא נותנת מענה, וקריטריונים שקבע חוזר מנכ"ל משרד החינוך.

יש לבצע לאלתר בחינה של כלל המצלמות, על מנת לבחון את נאותות הפעלתן לאור הפגיעה בזכות הפרטיות, גם של התלמידים, לא רק של תושבי העיר רמת גן עכשיו.

אני רוצה לומר נקודה שהיא הפתיעה אותי, ואני מקווה שקראתם את הדו"ח עצמו, והפתיעה בטח גם אתכם. הביקורת מצאה שבמסגרת סיור שנערך ביום 2.1.122, באחד מבתי הספר התיכוניים, הותקנו על ידי העירייה באותו מוסד חינוכי 32 מצלמות במתחמים פנימיים וחיצוניים. ובמקביל לזה, החליטה מנהלת בית הספר להציב על עצמה עוד 50 מצלמות, שלה, פרטיות, לא קשור לעירייה, בלי לעדכן את העירייה. ויותר גרוע מזה, היא חיברה אותם לטלפון שלה הנייד, זה הרי מאגר מידע, והוא נמצא בתוך טלפון נייד שלה ושל הסגן, רכז הביטחון.

**מר אדם קניגסברגר:** רגע, תן לי לתקן אותך, כי זה אחד המקרים החמורים שהיו בעיר. ה-50 מצלמות שהותקנו, הותקנו לא על ידי המנהלת הזאת, אלא הותקנו לפניה, על ידי מר חינוך, ללא אישור של איש, הוא התקין לעצמו את המצלמות.

**מר אביהוא בן משה:** הוא התקין? מאז 1990 ו-?

**מר קובי נח:** כן, אביהוא, לא 1990, אבל בזמנו.

**מר אביהוא בן משה:** זה לא נאמר בתוך הדיון שהתקיים בוועדה.

**מר אדם קניגסברגר:** ... במפורש, אפילו התאריכים.

**מר אביהוא בן משה:** ויותר חמור מזה, המצלמות האלה מחוברות לטלפון הנייד של המנהלת.

**מר קובי נח:** זה נכון.

**מר אביהוא בן משה:** ורכז הביטחון שהוגדר על ידה. חברים יקרים, כל מערך המצלמות בבתי הספר, הוא פרוץ, הוא מחייב התערבות והסדרה של הנושא על ידי אגף החינוך בעניין. נמצאת פה ממלאת מקום מנהלת האגף. אני מציע לך לבצע או להקים ועדת היגוי של אגף החינוך, שבה כל מצלמה שאתם תרצו, שכל מנהל יחפוץ להקים על בסיס הקריטריונים שקבע משרד החינוך בחוזר המנכ"ל, ייבחנו, זה הכל. ובא לציון גואל.

**מר אדם קניגסברגר:** כדאי כאן לדייק, כי אתה אמרת שמחובר למכשיר הנייד של המנהלת וזה לא נכון. אני אמרתי לך מי חיבר וזה לא מחובר. וכתוב פה, לפיכך, 50 המצלמות הנוספות שהותקנו באופן עצמאי על ידי בית הספר, מחוברות למכשיר נייד עם חיבור לרשת האינטרנט, דר המהווה הפרה חמורה של חוזר מנכ"ל. לא נאמר שזה אצל המנהלת. אני אומר לך עוד פעם, בזמנו נעשה שם מה שהם רצו, עשו את הבית ספר כשלהם, לא הודיעו לעירייה...

**מר אביהוא בן משה:** אז הנה, היום יש לכם הזדמנות להקים ועדת היגוי.

**מר ליעד אילני:** כתוב בדו״ח מי התקין את המצלמות?

**מר אביהוא בן משה:** אני לא ראיתי שכתוב מי התקין.

**מר קובי נח:** ליד זה היסטורית הדבר הזה...

**מר ליעד אילני:** לא, הוא טוען שמישהו ספציפי.

**מר אביהוא בן משה:** אני לא ראיתי שהוגדר שמר חינוך.

**מר אדם קניגסברגר:** לא שם כתוב, כתוב התאריך.

**מר קובי נח:** זמן ההתקנה כאן.

**מר ליעד אילני:** ומאיפה אתה יודע שזה הוא?

**מר אדם קניגסברגר:** היה רק מנהל אחד בתאריך ההוא.

**מר ליעד אילני:** אולי זה רובי מהקפיטריה התקין, אולי חג׳בי. מה, אתה החלטת שזה הוא?

**מר עזרא נחום:** חג׳בי יתקין? נו, באמת.

**מר אדם קניגסברגר:** מנהלת בית הספר אחראי על כל מה שקורה בבית הספר שלו.

**מר ליעד אילני:** אני אומר, כמו שאתה אומר לא לקרוא את מה שכתוב בדו"ח...

**מר אדם קניגסברגר:** ליעד, אתה יכול להגן על מי שאתה רוצה. אבל הוא אמר שזה מחובר לטלפון של המנהלת, וזה לא נכון. אני אומר עוד פעם, היות שהדבר נעשה ב-2001 או משהו כזה, כל העניין של המצלמות... היה בידיים של אדם אחד שהיו לו מהלכים בעירייה כבתוך שלו. ... יודע?

**מר כרמל שאמה הכהן:** כולם יודעים. גם מי שעושה את עצמו עכשיו פה ל איודע. כולם יודעים.

**מר דני רייף:** מה שחשוב לציין, שזו תגובה של מנהלת בית הספר בליך בעמ' 171 בדו"ח לגבי השנים 2002-2003, זו תגובה של המנהלת, זה לא מהביקורת, הביקורת לא בדקה את זה. זו התגובה שלה.

**מר אביהוא בן משה:** לא, זה לא מה שהופיע בדו"ח המבקר.

**מר ליעד אילני:** אני גם אשמח לדעת באמת מי התקין את כל המצלמות, מי זה הבן אדם שהתקין את כל המצלמות?

**מר אביהוא בן משה:** שאלה מצוינת. זה 50 מצלמות פרטיות.

**מר דני רייף:** נכון להיום ביקשו לעשות סדר בכל המצלמות, זו עובדה.

**מר ליעד אילני:** אומר ראש העיר – כולם יודעים מי זה. אני באמת אשמח לדעת מי זה.

**מר אדם קניגסברגר:** כתוב לך. תבדוק, כתוב לך, 2002-2003.

**מר ליעד אילני:** הוא אומר – מישהו שעשה בעירייה כשלו. אני רוצה לדעת מי זה.

**מר אדם קניגסברגר:** אני אמרתי.

**מר כרמל שאמה הכהן:** בקדנציה הקודמת.

**מר אדם קניגסברגר:** אז הוא היה מנהל בית ספר, הוא לא היה בקדנציה, היה חוגג יחד עם מנהל אגף החינוך.

**מר אביהוא בן משה:** טוב. היערכות העירייה לשעת חירום.

**מר קובי נח:** רגע, רצית לתת-

**מר אביהוא בן משה:** לא, אתה לא נותן כלום. היערכות העירייה לשנת חירום.

**מר קובי נח:** סהר ביקש שאני אתן תגובה.

**מר אביהוא בן משה:** הביקורת מציינת לשבח את עבודת המחלקה, אני יודע שאתה פתאום מרים את העיניים מהמשקפיים.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא, זה אותך היא מציינת לשבח, לא?אני התחלתי את הערב בציון שלך לשבח כיו"ר האופוזיציה ויו"ר ועדת הביקורת המצטיין.

**מר אדם קניגסברגר:** דרך אגב, הוא עושה עבודה טובה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אני לא סתם. 80% בסדר, יש לו 20% גלישות.

**מר אביהוא בן משה:** הביקורת ציינה לשבח את עבודת המחלקה בעניין היערכות העיר לשעת חירום, ובדגש לעניין החפ"ק עם כלל בעלי התפקידים המרכזיים, ואשר למוכנותם לשעת חירום.

אני יכול כן לציין, ואני טיפה אתנתק מהדברים שכתבתי פה, באמת התרשמנו לטובה מהתפקוד של מחלקת החירום. בוועדה היה קונצנזוס מקצה לקצה, אני ושלומי מקצה לקצה הסכמנו שבאמת המחלקה עושה את עבודתה נאמנה. היו לנו מספר הערות, במיוחד לאור אירועי החירום האחרונים, במיוחד במוסדות החינוך שיש בהם מקלטים של תושבים, וזה קורה כמעט באופן תכוף, שכל פעם שיש מקרה חירום שהעירייה מחליטה לפתוח את המקלטים, תמיד המקלטים בתוך מוסדות החינוך או בתוך מסגרות, נגיד תנועות הנוער, לוקח זמן עד שהדבר הזה יפתח והאנשים לחוצים, מגיעים, כותבים בווטסאפ שזה נפתח, מגיעים בריצה קלה, הכל סגור ונעול, אז זו נקודה שצריך לפתור אותה.

**עו"ד מנחם דוד:** המקלטים שלי, אמרו שאני השתלטתי עליהם, פתוחים, מרווחים, מטופחים. אתה מוזמן לשם.

**מר אביהוא בן משה:** אגב, אני תמיד טענתי שככל שהמקלטים בשימוש של אנשים, זה הופך אותם למקומות שאפשר להיות בהם, ולטעמי זה לחיוב.

**עו"ד מנחם דוד:** נכון.

**מר אביהוא בן משה:** חברי הוועדה ביקשו לשמוע על פעילות המחלקה בנושא מוכנות המקלטים בבניינים השונים ברחבי העיר וקיבלנו תשובה. אני חושב שיש פה גם נקודה נוספת שקיבלנו עליה תשובו. אני חושב שצריך רק להגביר יותר את הבדיקה היזומה והתכופה בכל אותם מקלטים פרטיים בתוך מבנה ציבור, שתושבים הופכים את זה למחסנים פרטיים שלהם. המחלקה צריכה באופן קבוע יזום, היא עושה את זה, אבל להמשיך באופן קבוע, אם חסר לך כוח אדם, זה הזמן לבקש כוח אדם, כדי שבאמת תהיה בדיקה כל הזמן ואכיפה, שהדיירים בבניינים השונים לא הופכים את המקלט שלהם למחסן ואז בשעת צרה, אי אפשר אפילו להיכנס למחסן עצמו.

יש לבצע סקר תשתיות בכל המקלטים הציבוריים, לוודא פינוי ציוד בתליית שטחים עם מספר המקלט העדכני. יש לוודא, נקודה שאני חווה אותה גם בתוך הוועדה עצמה, שחברי מועצה לא מגיעים לדיוני הוועדה הזו. כמעט בודדים, וגם אז, פה ושם הגיעו. הרוב המכריע בכלל לא מגיע לוועדה עצמה, לא תקין. ייתכן אולי שסגנים צריכים להיות חלק מהוועדה עצמה כי היא ועדה חשובה, מקבלי השכר, ועדיף שהם יהיו חלק מתוך המילייה של אותה ועדה.

וכמובן ההמלצה האחרונה, ואם יש לך עודף כספים בעניין התב"רים ראש העירייה, אני מאיץ בך לפעול להקמת מרכז הפעלה חדש, לא ראוי.

**<u>עו"ד רועי ברזילי:</u>** מוקם.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** מוקם? מעולה.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** קלעת לדעת חכם.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** מצוין. המקום עצמו הוא רע. כשניהלתי את הוועדה בזמנו, זה היה נראה לי מקום, הכל סגור בתוך מקלט תת קרקעי. הנושא האחרון שאני רוצה לדבר עליו בהרחבה, זה נושא מערך ההסעות. הסעות תלמידים למוסדות חינוך היא מציאות מבורכת, בפרט לתלמידים שבתי הספר אינם נמצאים בשכונתם. עיריית רמת גן התקשרה עם 10 חברות הסעה הנותנות שירות לתלמידי העיר, הנעזרים בשירותי ההסעות. אין זה סוד, ואני לא מגלה פה במועצת העיר שום סוד, שקיימות תלונות רבות מאוד על מערך ההסעות החדש, בכלל ובחינוך המיוחד בפרט. איחורים, עיכובים, מחסור באוטובוסים, הם מנת חלקם של תלמידי העיר. איחורים של למעלה מחצי שעה, עצירת ההסעה במרחק רב מבית הספר, אור במקום לא בטיחותי כשדלת האוטובוס פונה לכביש ולא למדרכה.

הביקורת בחנה את ניהול מערך הסעות התלמידים ומצאה, לא נקבעו נהלי עבודה בנושא ניהול מערך ההיסעים. עובדי המחלקה נוהגים, על פי היכרותם את התהליכים, ובהתאם לנוהג שהשתרש בתוך עבודתם, גם הבקרה החיצונית שהובאה למערך ההסעה, אינה בנויה על פי תהליך ברור וכתוב.

מערכות ממוחשבות. מערך ההיסעים אמנם מפוקח על ידי החברה המפקחת הנעזרת באפליקציה ייעודית, לצד האפשרות לשימוש באמצעות ה-GPS,

שיהיה מובנה בתוך האפליקציה. אולם הרשות עצמה טרם החלה להשתמש בעצמה בעזרים אלו. אישור קיום ביטוחים. הביקורת גילתה כי מערך ההיסעים כלל חברות הסעות אשר 2 חברות לא העבירו כלל פוליסת ביטוח, ו-4 חברות הציגו אישורים שלא בתוקף. ורק לאחר שנדרשו להעביר את המסמכים בתוקף, הועברו המסמכים. זה משהו לא מקובל שאין ביטוח בתוקף למי שמוביל תלמידים.

הביקורת קובעת כי יש לוודא כי כל האישורים נמצאים בתוקף בידי העירייה. היעדר שיתופי פעולה עם רשויות סמוכות. אחת הדרכים לחיסכון בעלויות הינה באמצעות שיתופי פעולה בין רשויות סמוכות, ומשרד החינוך מעודד שיתופי פעולה מעין אלו. הביקורת מציינת כי העירייה אינה בוחנת לשתף פעולה עם רשויות סמוכות בנושא שילוב תלמידים בהסעות. חבל, זה יכול לחסוך כסף רב מאוד מהתקציב של ההסעות.

ריכוז פניות הורים. זו נקודה כואבת. מקבץ תלונות ההורים בהקשר למערך ההיסעים החדש הוא גדול מאוד. שימו לב, 2,480 תלונות על מערך ההיסעים החדש שלכם. כאשר 51% הן על חברת הסעות ספציפית, שהיא אגב נושאת בנטל העיקרי. אבל 51%. לא ניתן להשלים עם מציאות כזו של תלונות רבות מאוד כלפי גוף האמור לספק שירות טוב ואיכותי לתלמידי העיר. הביקורת קובעת, יש לבחון באופן תקופתי את היקף התלונות לכל מסיע, ביחד להיקף המסלולים שהוא מבצע, ולוודא כי לא קיימות תלונות יתר למציע הספציפי. אני בישיבת המועצה האחרונה או זאת שלפניה, התייחסתי לעניין המכרזים, שרציתם ללא מכרז לתת.. אפשרות לתת לכם את השירות. וביקשתי, ואני עכשיו יכול לומר את זה בצורה גלויה. יש תלונות על מערך ההיסעים, עם תלונות רבות מאוד שמופיע בתוך דו"ח המבקר. לפני שאתם מתקשרים עם אותן חברות הסעות, תסתכלו ותראו שאין עליה תלונות, אם זאת חברה שיש עליה 51% מכלל התלונות, אל תצרו איתם מגע וקשר. לטעמי, אם לא יהיה שינוי, גם להשתחרר ממנה.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** אז בגלל אבל אנחנו הוספנו בישיבה הקודמת חברות נוספות. יש בעיה מאוד גדולה עם הנושא הזה של ההיסעים, של מחסור בנהגים, מחסור במכוניות. ולכן הוספנו, אם אתה זוכר במועצה האחרונה, אנחנו הצבענו.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני הבנתי שרוצים להרחיב, לא להוסיף חדש.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** נכון.

**מר אביהוא בן משה:** אז אמרתי, אם אתם מרחיבים, תבדקו שאתם לא מרחיבים מאותן חברות שיש את הבעיה.

**גב' עדנה וידל:** אתה יודע שהמאגר הוא מצומצם מאוד. אז יהיה יותר פיקוח. אנחנו כבר יודעים על מה לפקח. אבל אין מה לעשות, צריך להרחיב את זה, כי יש בעיה אקוטית.

**מר אדם קניגסברגר:** אגף בחינוך צריך ל...

**מהנדס שלומי בן ששון:** לא, לא, האמת שאנחנו יודעים. בוועדה כבר דיברנו על זה, ויש באמת בעיה עם היסעים, שבאמת אין נהגים ואין אוטובוסים.

**מר אביהוא בן משה:** כן, הם תולים את זה בקורונה.

**מהנדס שלומי בן ששון:** זו אחת ההשפעות מהקורונה. גם אביהוא יודע את זה, ואנחנו מבינים שיש פה מורכבות.

**גב' עדנה וידל:** אנחנו ראינו את זה אביהוא בוועדת מכרזים. אתה בוועדת מכרזים.

**מר אביהוא בן משה:** אני יודע, אבל אני אומר עוד פעם, בסופו של דבר, גם הוועדה עצמה, הם אמרו בגילוי לב, יש משבר רציני במערך ההסעות, נקודה.

**גב' עדנה וידל:** נכון, נכון.

**מר אביהוא בן משה:** הם טענו שזה בגלל הקורונה, שנמכרו אוטובוסים.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** לכן אנחנו מעדיפים מאגר גדול, כדי שנוכל לנפות ולעשות סדר.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אז אני אומר עדיין בסופו של דבר, הרי יש תלונות רבות מאוד, ושאלתי וייאמר לזכות העירייה – האם קיים ילד בחינוך המיוחד שנשאר בבית כי אין לו הסעה? אמרו לי – לא, אנחנו מוציאים טקסי ספיישל שייקח אותם. וזה מצוין, אני מעדיף שעוד טיפה העירייה תוציא כסף על הטקסי, אבל שהילד הזה לא יישאר בבית, אלא יגיע למוסד החינוכי.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** חס וחלק.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** מה זה כסף? אתה צריך להבין שהוספנו מיליונים.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני יודע.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** תוך כדי שהוספנו מיליונים, כדי לייצר-

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני יודע, הם אמרו בגילוי לב, בגלל הקרייסס שנוצר, יש משבר רציני מאוד. ואני אומר, עדיין, כשאתם בודקים את כל מערך ההסעות ואת ההרחבה שלו עם חברות שנותנות היום את ההסעות, תבדקו שאין תלונות.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** הבעיה הפכה להיות כפולה ומכופלת, כי יש גם בעיה בחוסר כוח אדם בנהגים, וחוסר רכבים.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אני יודע, אני יודע.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** עד כדי כך המצב.

**גב' עדנה וידל:** אני מזכירה לך שאנחנו החלפנו את מערך ההיסעים, בדיוק מהסיבות האלה שאתה מזכיר. הבעיה היא, שהתחום הזה, הוא תחום שאתה לא יכול לצפות לגדלות ונצורות, אחרת פשוט תשאיר את הילדים בבית, התחום הזה הוא בעייתי.

**מר דני גולדשטיין:** אביהוא, סיימת?

**מר אביהוא בן משה:** לא. עוד 2 סעיפים. ביקורת שטח. לאור מידעים על הסעות מתוכננות אשר דיווחו ובפועל לא קיימו את מסלול הנסיעה שלהם. קובעת הביקורת – יש לוודא שכל ההסעות המתוכננות מבוצעות בפועל. במידה והן לא יצאו לפועל, יש לבחון את הסיבה לכך. יש לוודא שהבקרים של חברת הפיקוח מקבלים את המסלולים המעודכנים. כל שינוי מסלול מחייב את אישור מחלקת ההסעות ואין לבצע זאת על דעת חברת ההסעה. העסקת מלווים. וזה הנשוא האחרון שאני רוצה לדבר עליו. סעיף 2א' לתקנות, הסעה בטיחותית לילדים נכים קובע, כי המלווים יהיו מי שמועסק בתפקיד מלווה ברשות המקומית. מהטעם המאוד פשוט, מי שמלווה ברשות המקומית, הוא עובר איזושהי בדיקה של רישום פלילי, שאין עליו שום תלונה כזו או אחרת, פדופיל וכדומה.

הביקורת מצאה, כי מלווים המלווים ילדים, אינם עובדי עירייה בניגוד לתקנות. יש פה סיפור, יש פה מלווים שאין להם את הבדיקה של הרישום הפלילי, והם נמצאים במגע עם ילדים. העלינו את זה בוועדה הטענה שנאמרה, אם לא יהיה ליווי, הילד יישאר ולא ייקחו אותו לבית הספר. זאת סוגיה בפני עצמה. אבל עדיין, להפקיד ילד בידי מלווים שהם לא עבדו את הבדיקה הפלילית של רישום פלילי, שהם לא חשודים בפדופיליה, זו סכנה לילדים. הדבר הזה חמור מאוד, כיוון שאיננו יודעים מה זהות המלווים, והאם יש להם עבר פלילי או מסוכנות כזו או אחרת, בשעה שהם מלווים את הילדים הזקוקים לליווי.

הביקורת קובעת – יש להקים מערך מלווים רחב ככל האפשר, שיאפשר תמרון מירבי ומציאות מלווים מחליפים בכל עת. יש לערוך תכנית לשימור מלווים מחליפים ולבחון אפשרות לתמרץ את המלווים במסגרת האפשרויות הקיימות בידי העירייה. אני רוצה להגיד תודה שוב לחברי הוועדה, לשלומי בן ששון, שבאמת נתן כתף בדו"ח ועדת הביקורת. וכמובן למבקר העירייה ולצוות שלו על העבודה המעמיקה שלהם שבחנו כל דבר וגילו אומץ לב, וקנו את הדברים. ואני יודע שביקורת היא לא דבר שהנהלת העיר, בתור אחד שהיה בהנהלת העיר, ביקורת זה לא דבר שנעים לקבל.

**מר כרמל שאמה הכהן:** למה? אני נהניתי לשמוע אותך היום ב-95% מהדברים.

**מר אביהוא בן משה:** 40% מהזמן היית בחוץ.

**מר כרמל שאמה הכהן:** שמעתי.

**מר דני גולדשטיין:** שומעים, שומעים בחוץ.

**גב' עדנה וידל:** לא, לא, כשאנחנו בחוץ אנחנו שומעים וצופים.

**מר דני גולדשטיין:** גם עכשיו הייתי בחוץ ושמעתי את הכל.

**מר כרמל שאמה הכהן:** קודם כל, ישבתי כאן רוב הזמן, יצאתי לטפל במבנה ציבורי שבער בעיר. באופוזיציה אין נושאים בוערים, לראש עיר יש מידי פעם, ולעוד איזה צורך ביולוגי.

**מר אביהוא בן משה:** אז אני רק רוצה להודות למבקר וצוותו.

**עו"ד מנחם דוד:** תזכירו את נצחיה.

**מר אביהוא בן משה:** קחו בבקשה את הדבר הזה, תיישמו אותו כתכנית העבודה שלכם לשנה הבאה.

**מהנדס שלומי בן ששון:** רגע, אני רוצה להגיד מילה.

**מר דני גולדשטיין:** כן, מילה, ומילה של ליעד, ואנחנו עוברים להצבעה, ואדם.

**מהנדס שלומי בן ששון:** קודם כל, אני רוצה באמת להגיד תודה רבה למבקר. אני חושב שזה לא טריוויאלי שמתוך העירייה, עובדי עירייה, אנשים שגם חברים אחד של השני, באים ועושים ביקורת.

**מר אדם קניגסברגר:** זה התפקיד שלו.

**מהנדס שלומי בן ששון:** בכל זאת, בכל זאת.

**מר כרמל שאמה הכהן:** הוא ראוי לה ערכה.

**מהנדס שלומי בן ששון:** ביקורת נוקבת, ביקורת מקצועית, ביקורת ענייינית וערכית. גם הוא וגם כלל הצוות, נצחיה בתוכם, חשוב לי להגיד גם כל הכבוד לעובדים שהגיעו לוועדה ועברו ביקורת נוקבת. אני ישבתי בוועדה ושאלתי שאלות סופר קשות. אנשים פתחו עיניים, אמרו – איך יכול להיות שהוא שואל כאלה שאלות? ושאלנו את הכל, וקיבלנו תשובות ענייניות, לא אישיות. זה אף פעם לא נגרר לעניין אישי, כי מאוד קל להפוך ביקורת למשהו שהוא אישי. אתה ואני וכיוצא בזה. וזה נשאר בקו מאוד ענייני. אני חושב שמי שבעיקר זכה מהביקורת הזאת, זה הציבור, כיוון שאין גוף בשום שהוא מושלם במאה אחוז, ותמיד יש מקום לשפר.

**גב' עדנה וידל:** מושלמים יש רק בגן עדן.

**מהנדס שלומי בן ששון:** היכולת שלנו להכיל, לקבל, ועם זאת לשנות את הדברים, זאת היכולת שממנה תמיד אפשר לגדול. תודה רבה לכולם.

**מר דני גולדשטיין:** תודה שלומי. כן, ליעד.

**מר ליעד אילני:** אני רוצה קודם כל לעניין ההיסעים לומר שאסור לנו בשום תחום שהוא, להיות שבויים בקונספציות של עצמנו. אני חושב שהיה פה מהלך מבורך מאוד בתחילת הקדנציה שהובילה אותו מנכ"לית העירייה לשעבר רחלי מרום, שבאה ואמרה – אחרי 25 שנה אני רוצה להוביל את זה, עבודה מקצועית מסודרת בעניין הזה. ואם לצורך

העניין, היום כעבור 3 שנים אני חושב, יש לקחים נוספים שצריך להפיק, אז זה בסדר, זה לא בושה ללמוד תוך כדי תנועה. אני לא מקבל את האמירה שהילדים צריכים להישאר בבית. אני חושב שאם אנחנו שואפים לשלמות, אז הילדים צריכים להישאר בבית. אני חושב שעירייה כמו רמת גן צריכה לעשות הכל כדי לוודא שיש לנו את השירותים הטובים ביותר לילדים עם הצרכים המיוחדים. תקלות תמיד יהיו, זה ברור, זה אנושי, אבל כן, צריך לשאוף לשם ולתקן ולהוסיף מה שאפשר. ומידי פעם גם לעמוד על סעיפים שיש במכרזים. סעיפי סנקציות נועדו לא בשביל היופי, זה בכל תחום שהוא, אל רק בתחום הזה. הדבר השני שאני רוצה לומר, בכל זאת, למרות הכל, כי אני מסתכל פה על הדברים, אביהוא אמר את זה בתחילת הישיבה. אני מבין שיש איזשהו עניין, איזשהו בלבול של היוצרות, והקואליציה נותנת ציונים לחברי האופוזיציה. יש 2 חברות אופוזיציה שלא יכלו להצטרף היום, כל אחת מסיבותיה, אחת לפחות הודיעה על זה עוד לפני חודש שהיא לא יכולה בגלל סיבה אישית.

אבל בסופו של דבר, כשיש דו"ח ביקורת, באמת, זה לא עניין פוליטי, יש פה בדו"ח הביקורת היום נושאים שיש פה מחזיקי תיקים שלא נמצאים, שיש פה מנכ"ל עירייה שלא נמצא, שיש פה מהנדסת עיר שלא נמצאת. אני לא יודע, יכול להיות שהסיבות מוצדקות, כולנו בני אדם. אבל לפני שבודקים למה אני יוצא מישיבת מועצה ב-20:00 או 20:30, בואו נכבד, לא את אביהוא ולא את האופוזיציה, את דני ואת הצוות שלו, שעשו פה באמת עבודה.

ואני אומר אמיתי, אם היינו יודעים שהמנכ"ל והמהנדסת לא יכולים להיות פה היום, בנושא הכי חשוב הזה, מישהו אמר פה, אני לא זוכר מי, חיי אדם, הנושא של המבנים המסוכנים, באמת היינו מזיזים.

**<u>מר עזרא נחום:</u>** ... להפקת הלקחים אצלי במשרד.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** ממה ששמעתי מאביהוא מקודם, של 2020 עדיין לא התקיימו.

**<u>מר אביהוא בן משה:</u>** אולי התקיימו, אליי לא הגיעו.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** אז לא הגיעו לאביהוא. ובכל זאת, בישיבה הזו, מן הראוי שיהיה פה מי שמנהל את הארגון, ובטח מהנדסת ואם הם

לא יכלו להיות פה היום, הייתם אומרים בואו נזיז לשבוע הבא, מבטיח לכם שהאופוזיציה לא הייתה מתנגדת. דבר אחרון שאני רוצה לומר, דני, אני כמובן מברך אותך ואת נצחיה ואת העובדת החדשה, סליחה שאני לא זוכר את שמה. ירדן.

(מדברים ביחד)

**מר ליעד אילני:** מי אמר שהיא הצטרפה עכשיו לצוות?

**דובר:** היא הייתה סטודנטית.

**מר ליעד אילני:** אז עכשיו היא הצטרפה מן המניין?

**מר כרמל שאמה הכהן:** כן, כן.

**מר ליעד אילני:** אוקיי, אז גם על זה ברכות. אני רוצה לומר משהו, חברים. אני האמירות שלי לא יושבות על חלל ריק. ישבנו בבית רוזן בשנה שעברה, המבקר היה אותו מבקר, הצוות היה אותו צוות, וחברי הקואליציה הצביעו נגד המלצות מבקר העירייה הזה, על דו"ח חמור מאוד שעלו בו מעשים פליליים, ושכל איש חינוך או כל אדם שהוא נגד שחיתות, יבין עכשיו למה האמירות הללו... זה היה לפרשה של מכרזים של משרדי פרסום. והצבעתם חברי הקואליציה נגד המלצות אותו מבקר.

**מר דני רייף:** קודם כל, חשוב לציין שהמועצה מחליטה על החלטות ועדת הביקורת.

**מר ליעד אילני:** ועדת הביקורת, לא משנה.

**מר דני רייף:** לא על הדו"ח.

**מר ליעד אילני:** על ועדת הביקורת. ועדיין, ועדיין, ועדת הביקורת, שאגב יש בה רוב לקואליציה, עזוב מי מגיע ומי לא מגיע, זה

עניין שבפני עצמו הוא כמובן בעייתי, אבל אני רוצה לומר בעניין הזה גם לאביהוא וגם לשלומי, כל הכבוד לשניכם. אבל צריך לומר בכנות, יש פה בעיה בכנות. יש פה בעיה אמיתית, זה לא רק ברמת גן, בנושא הזה של ועדת הביקורת. אני חושב בהחלט שזה המקום אולי, היה על הזה דיבור בעבר לפני קדנציה, אני חושב של הממשלה, לא הקודמת, לפניה, לתת תגמול לחברי ועדת ביקורת, בדיוק בגלל הסיבה הזו. ואולי שווה שתצא מכאן קריאה לעניין הזה, כי הביקורת, כמו שנאמר, היא של כולם. תודה.

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** תודה, ליעד. בבקשה, אדם.

**<u>מר אדם קניגסברגר:</u>** אביהוא, קודם כל אני, למרות שאתה באופוזיציה ואני לא חבר איתך, העבודה שעשית ושלומי, היא עבודה טובה מאוד. ואני שמח שאתה בקיא בדו"ח כמו שצריך.

**<u>גב' עדנה וידל:</u>** מסכימים.

**<u>מר אדם קניגסברגר:</u>** אבל משפט אחד אני רוצה לתקן אותך. הדו"ח הזה הוא חשוב, יש בו המון המון ממצאים של לקויות. אבל אני לא מצאתי בו מקרים שבהם מישהו נחשד בשחיתות, בניגוד לדו"חות שהיו לפני שנים, שאני בדקתי ששם היו חשדות מאוד-מאוד כבדים לשחיתות, לאו דווקא של השלטון. כל מיני חברות של אשפה וכו', אתה מכיר את כל הסיפורים יותר טוב ממני. בדו"ח הזה, הדבר הזה לא נמצא. יש הרה לקויות וזה נכון, וצריך לתקן אותן, ואולי אפילו לפעמים דברים לקויים למשל בפרק שאתה לא התעסקת איתו, דווקא בחלק של המשאיות, בניקיון וכל זה, שם יש דברים שדורשים תיקון חשוב מאוד. אבל אני אומר עוד פעם, לא נמצאה פה שחיתות. ואם הייתה נמצאת, אני אומר דני מכיר אותי, אני הייתי ניגש אליו, והייתי מבקש ממנו שלפחות ינגוס עם השיניים במקרים האלה. כי זה מאוד חשוב שאנחנו נעבוד בניקיון כפיים. כי הציבור רואה אותנו, הציבור שופט אותנו. זה שהציבור מאשים אותנו או אנשים מאשימים אותנו בדברים שלא שייכים אלינו, זה לא שייך. אני משתדל לעשות את כל עבודתי גם בוועדה שהחבר הזה שנלחם להיכנס אליה לא מגיע אליה ולפעמים הוא מגיע להגיד איזה משפט-שניים, וזה מה שחשוב לו, ואחר כך הוא הולך. יש ועדה מאוד חשובה, ועדת תכנון ובנייה, שם עושים את העבודה שם אני נלחם בחירוף נפש על כל דירה.

אני אומר עוד פעם, אני מאוד שמח דני על הדו"ח הזה, שאני לא ראיתי בו משהו מושחת. ויישר כוח לראש העיר שמנהל את העיר הזאת ב...

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** תודה רבה, אדם. כן, ראש העיר.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** אני יכול רק לסכם נקודה חשובה שאביהוא דיבר, זה נושא ההסעות. אז א' – ההסעות נוהלו כאן ללא מכרז עשרות שנים, אבל זו לא הייתה הבעיה, זה אני מדבר במונח של מינהל תקין ומונח של יעילות כלכלית.

**<u>מר ליעד אילני:</u>** אגב, סליחה ראש העיר, אבל בדיוק זה העניין. דיברת מקודם על המבנים המסוכנים. אז שעשיתם את זה בתחילת הקדנציה, שישבנו אצל רחלי במשרד, זה היה... אקסלים.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** בכלל, כל החומר בכלל היה בחברות ולא בעירייה, אבל לא ניכנס לזה עכשיו. מה שחשוב זה שכמו הרבה תחומים אחרים שנכנסו למשבר של מחסור במשאבים, בכוח אדם וברכבים וציוד, תחום ההסעות הוא תחום שסובל בצורה קיצונית. אנחנו עושים באמת כל מאמץ. הצוות שם עובד שעות לתוך הלילה כדי לתת מענים, וזה מענים תוך כדי. תמיד יש את החולאים או חבלי לידה של תחילת שנה. כי אז גם כל הרשויות המטפלות בחינוך המיוחד משבצות את הילדים, זה לא כמו החינוך הרגיל, זה לפעמים אפילו אחרי תחילת שנת הלימודים, או רגע לפני תחילת שנת הלימודים, ולוקח זמן להרכיב את הקווים ואת ההיסעים.

אנחנו קיבלנו הלטה לתקצב באובר, ומה שנקרא לתת יותר כסף לחברות ההסעות, כדי ליצור תעדוף. אנחנו יודעים שאנחנו משלמים יקר יותר, כדי מה שנקרא לזכות בנתח גדול יותר על חשבון רשויות אחרות שאין להן לתת את התקציב העודף. זה גם בזכות ההתנהלות הכלכלית הסופר יעילה האחראית ומוצלחת של הנהלת העיר ב-4 השנים האחרונות.

אבל בעיקר מתוך הכרה שזה נושא, כפי שאני חושב שלא צריך להיות פה הבדל בין קואליציה לאופוזיציה, ילד בחינוך המיוחד וגם ההורה שלו, שלא מקבלים את השירות הזה. זה לא פיגוע שירותי, זה פיגוע ערכי. אבל בסוף בני אדם שיושבים, בין אם כאן או בין אם במשרדים של אגף החינוך, עושים כל מה שאפשר, אבל באמת כל מה שאפשר. במילים מקובלות בשפת

היומיום, מתאבדים על המשימה הזו. אבל בסוף, גם כל אדם יכול לעשות אל מול כוחות חזקים ממנו וגם רשויות, מה שאפשר.

אין לנו יכולת, זה תחום שאתה לא יכול להביא, כמובן לא כל רכב מתאים ולא כל נהג מתאים. והוספנו, מה שלא עשו רשויות אחרות או רוב מוחלט של הרשויות בארץ, כדי לתת מענה.

אני מסכים שיש בעיה. דרך אגב, היא התמתנה מאוד בשבועות האחרונים. אנחנו עדיין לא במצב, לא אופטימאלי, אפילו לא משביע רצון, רחוק ממשביע רצון. אבל אנחנו מתקדמים כל הזמן. הם כל היום מוסיפים עוד קווים ונותנים עוד מענים. ומה שחשוב, כי זה אתה יכול להעיד כי אתה מייצג בין היתר את האוכלוסייה הזו, עיריית רמת גן היא בין העיריות הבודדות שנותנות אובר הסעות, זכויות בהסעות לציבור דתי, כדי שיהיה להם נוח לגור ולחיות ולילדים להגיע בבטחה ובנוחות. ולציבור של ילדים מחוננים. עיריית רמת גן נותנת פתרונות וממנת, מסבסדת, חלק באופן מלא, את הרוב באופן מלא. וחלק שזה ממש אקסטרה-אקסטרה, ממש פינוק, אז במצ'ינג יחד עם הורים.

אז אני חושב שתקציב ההסעות שלנו חצה מזמן בחזרה את רף ה-30 מיליון ש"ח, שזה סכום אדיר. זה שווה ערך לאגפים שלמים אחרים. ואני מקווה ואני מאמין שגם עוזי שנמצא איתנו לדעתי בזום-

**<u>מר דני גולדשטיין:</u>** הוא מבקש גם להגיב.

**<u>מר כרמל שאמה הכהן:</u>** הוא מבקש לדבר? אוקיי, שיגיב. חשוב שיגיב. וגם קרן שוחט שהצטרפה אליו לפני כשנתיים בשיא המשבר הקודם. הם עושים עבודת קודש. קשה מאוד, אתה צריך להבין, אנחנו מדברים על זה כאן במזגן ביובש יחסית, שהורה שיודע שהילד שלו נשאר מה שנקרא על המדרכה ולא מקבל שירות הסעה, הוא יוצא מדעתו ובצדק. ואת כל התסכול ואת כל הזעם ואת כל לפעמים ההיסטריה, הוא מטיח בעוזי, בקרן, ואי אפשר לבוא בטענות. אני מבין לכל לב של אמא ולב של אבא, ולפעמים זה גם סבא וסבתא, שנמנע יום לימודים, נמנע מהם יום עבודה. לפעמים זה מגיע לסכנה של בטיחות, לפעמים נשארת זמן ממושך. לדקה זה בסדר או עד שהרכב יגיע, אבל לפעמים שעה סייעת או אדם עם 5-6 ילדים שצריך להחזיק אותם בידיים על כביש מסוים. אז אנחנו נוהגים בזה באמת בחרדת קודש. ועוזי בשמחה אם הוא רוצה לדבר, יכול לדבר. עוזי מנהל מחלקת היסעים.

**מר עוזי פינטו:** שלום, אני מצטער, הייתי צריך להיות נוכח, אני פשוט חולה מספר ימים. אבל אנחנו עובדים מהבית גם כן. אני קודם כל מודה על העזרה שקיבלנו. אבל השינויים שעשינו לפני שנתיים שהמנכ"לית עשתה, זה שינוי מבורך, אבל זה ייקח זמן. ונפלנו לשנה, השנה הזאת שהיא שנה מאוד-מאוד קשה ארצית. לא רמת גן, תל אביב. הכל.

ומה שרציתי הכי, אני שמעתי את הכל, שמעתי, אני 3 שעות גם לדברים האחרים, אבל מה שהציק לי, הדבר האחרון, ואני מצטער אביהוא, העניין של המלווים, איך אתה יכול להגיד, באמת אני שואל, ודיברנו על הנושא הזה, שמלווה גבר לא יכול לעבוד דקה אם אין לו אישור משטרה, דקה הוא לא עובד. תביא לי אחד שעבד בלי אישור משטרה, אין כזה דבר. כאילו לא נעים לשמוע. את כל ההערות קיבלנו, אנחנו עושים ממש מעל ומעבר, גם קרן וגם אני, היא עוזרת לי מאוד, אנחנו מחזיקים את המחלקה. באמת מתקדמים, עוד לא משביע רצון. לאט-לאט אני מאמין שזה ייראה הכל. אבל להגיד שאנחנו מעסיקים מלווים לאל אישור משטרה, אסור לנו על פי חוק.

**מר אביהוא בן משה:** עוזי, אני דיברתי שהתקנות אומרות שהמלווים חייבים להיות עובדי עירייה.

**מר עוזי פינטו:** אני אמרתי, התקלות האלו שאתה אומר, אני יודע מניסיון. עיריית ראשון – חברת בת, ירושלים – חברת אביב, בת ים, חולון, זה רשויות שכולן עובדות חיצוני עם המלווים, בכלל לא דרך הרשות. אני יודע את זה ממני אישית. אז להגיד שאנחנו פה נעזרים כדי שלילדים, שכל הילדים יוכלו להגיד ולנסוע, וכל החינוך המיוחד שנוכל, לא יכולנו לעשות את זה. גם ככה אנחנו מחליפים כל יום 10-15 מלווים, שזה קשה מאוד. אבל אם לא היינו נעזרים בחברה, זה היה בלתי אפשרי.

**מר דני גולדשטיין:** עוזי, אנחנו מודים לך, מאחלים לך בריאות, וכולנו מעריכים את העבודה שלך. אני מקריא את נוסח ההחלטה: מועצת העיר מאמצת את דו"ח מבקר העירייה לשנת 2021, יחד עם הערות ראש העיר לדו"ח, ודוחה את סיכומי ועדת הביקורת. נא להצביע בבקשה.

**מר אביהוא בן משה:** לא הבנתי, דוחה את הסיכומים שליי? זה סיכומי המבקר.

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא, מאמצת.

**מר דני גולדשטיין:** מאמצת.

**מר אביהוא בן משה:** אתה לא יכול. אתה דוחה. אני מה שאני אמרתי, זה כל מה שהוא אמר.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אמרנו מאמצים כל מילה שהמבקר כתב.

**מר אביהוא בן משה:** אבל אתה דוחה את ההחלטות שאני אמרתי? הרי על זה אתה מצביע.

**מר כרמל שאמה הכהן:** מי שניסח את הצעת ההחלטה.

**מר דני גולדשטיין:** כן, מי המנסח?

**עו"ד סהר פינטו:** קודם כל, כך הצביעה מועצת העיר גם בפעם הקודמת.

**דובר:** זו טעות.

**עו"ד סהר פינטו:** לא, זאת לא טעות. מועצת העיר רוצה להגיד שהיא מאמצת את הדו"ח עם הערות ראש העיר. הדו"ח כולל ליקויים שאתה לא התייחסת אליהם, או הערות שאתה לא התייחסת אליהן. ובדברים שלך היו גם דברים שהם לא בדיוק הופיע בדו"ח המבקר.

**מר אביהוא בן משה:** כל מה שכתוב בדו"ח שאתה מאשר-

**מר כרמל שאמה הכהן:** אז הדו"ח מאומץ במלואו.

**מר אביהוא בן משה:** אתה לא יכול לאשר את הדו"ח, אתה לא אמור לאשר אותו. כל מה שמופיע בהמלצות ועדת הביקורת, אחת לאחת מתוך הדו"ח.

**מר כרמל שאמה הכהן:** עזרא טוען שזה 30 שנים ככה.

**מר ליעד אילני:** ממש לא.

**מר אביהוא בן משה:** מה פתאום, תמיד אומצו.

**מר כרמל שאמה הכהן:** מועצת העיר מאמצת את כל ההחלטות שהתקבלו בזמן שאביהוא היה בקואליציה בנושא דו"ח הביקורת, מילה במילה, מה הבעיה?

**מר אביהוא בן משה:** אדם, אתה לא אישרו את הדו"ח שלך, את ההמלצות שלך? תמיד אישרו.

**מר כרמל שאמה הכהן:** חברים, אותו נוסח. הנה אני אומר לך, אותו נוסח שאתה הצבעת עליו בתור סגן או ממלא מקום ראש העיר, אנחנו מצביעים עכשיו מילה במילה. מקובל עליך? קדימה.

**מר ליעד אילני:** תן פאוזה, אני אוציא פרוטוקול של 2018.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אמרנו מראש. אחרי זה תוציאו ותקריאו אחד לשני.

**מר אביהוא בן משה:** לא, לא, לא. מה זה תקריאו אחד לשני?

**מר כרמל שאמה הכהן:** אבל מקובל עליכם.

**עו"ד סהר פינטו:** ראש העיר, אתה מביא את נוסח הצעות ההחלטה.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אותו נוסח. יגזרו מהפרוטוקול.

**מר אביהוא בן משה:** לא, לא, רציני, פרוטוקול רשמי.

**מר ליעד אילני:** אני רוצה לדעת מה הצביעו על המלצותיו של יו"ר ועדת הביקורת...

**מר אביהוא בן משה:** הרי כל מה שכתבתי לכם, הכל מהדו"ח. זה הזיה לדחות את מה שכתבתי.

**מר עזרא נחום:** אבל קורא ראש העיר שהוא מקבל את כל הערות המבקר.

**מר אביהוא בן משה:** אבל המועצה לא מצביעה על דו"ח המבקר, היא מצביעה רק על ההמלצות. דו"ח המבקר הונח על שולחנה, זה הכל.

**מר אדם קניגסברגר:** תרשו לי להגיד משהו. אני חושב שהפעם, היות שיו"ר ועדת הביקורת ציטט את המלצות המבקר ולא הוסיף המלצות משלו, לכן אין שום סיבה לדחות.

**מהנדס שלומי בן ששון:** מסכים.

**מר אדם קניגסברגר:** אני אומר עוד פעם, לא צריכים להוסיף את המשפט. אנחנו מקבלים את כל המלצות המבקר.

**גב' עדנה וידל:** כתוב בדו"ח הביקורת.

**עו"ד מנחם דוד:** אדם, אם אתה אומר שהוא כתב את כל מה שהמבקר כתב, אז זה לא בעיה שיידחו-

**מר אדם קניגסברגר:** את מה?

**עו"ד מנחם דוד:** את המלצות ועדת הביקורת, אם זה לא משהו אחר.

**גב' עדנה וידל:** קיבלנו את תוכן ספר הביקורת ככתבו וכלשונו, נקודה, עם הערות ראש העיר. הכל בסדר.

**מר אביהוא בן משה:** אתם לא אמורים לקבל, זה הונח על שולחנכם, אין שום אישור פורמאלי.

**מר דני גולדשטיין:** יועמ"ש, אפשר לקבל?

**מר ליעד אילני:** ... מה היה?

**מר אדם קניגסברגר:** זה לא מעניין מה היה.

**מר ליעד אילני:** מה זה לא מעניין מה היה. אנחנו רוצים ללכת בדרכך, לאורך.

**מר אדם קניגסברגר:** אני מסביר לך שאני נתתי המלצות שהם לא רצו, לא מה שהמבקר. אני ביקשתי שיוסיפו כסף.

**מר כרמל שאמה הכהן:** חברים, זה הנוסח, או האלטרנטיבה השנייה, חבל על הזמן.

**מר אביהוא בן משה:** מה האלטרנטיבה השנייה?

**מר כרמל שאמה הכהן:** אמרתי, או הנוסח שניסח היועץ המשפטי, או נוסח שאומר שנחנו נצמדים להחלטות המועצות בזמן שאתה היית בקואליציה.

**מר אביהוא בן משה:** אז הנה, בבקשה בוא תקריא. הנה, הוא עכשיו מחפש לך את זה.

**מר ליעד אילני:** לא, מצאתי.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אתה קובע שמה שאמרתי, וזה היה מה שאמר המבקר, אתה דוחה את זה. כדבר הזה לא ראיתי. נגיד שנה שעברה היה את העניין של סוסנקו וזה, אני יכול להגיד להבין אוקיי, לא אהבת את זה. אבל עכשיו?

**מר כרמל שאמה הכהן:** לא יודע, זה היועץ המשפטי ניסח.

**מר אביהוא בן משה:** אז מה אם הוא ניסח? הוא עשה העתק הדבק משנה שעברה.

**מר דני גולדשטיין:** דקה אחת, דקה.

**מר אדם קניגסברגר:** אבל אין שום קשר בין השנה לשנה קודמת וכך הלאה.

**מר אביהוא בן משה:** נכון, אני מסכים. מה שאני זוכר, תמיד קיבלו את המלצות הוועדה, כי זה לא המלצות אישיות. מה, אני ישבתי לכתוב המלצות משל עצמי? הכל נלקח מתוך הדו"ח. מילה אחת לא שלי.

**גב' עדנה וידל:** את דו"ח המבקר והמלצותיו.

**מר אביהוא בן משה:** אבל לא מצביעים על דו"ח המבקר, כי זה לא נתון לשיקול שלכם, זה מונח.

**גב' עדנה וידל:** אבל ההערות שלו, על ההמלצות שלו.

**מר אביהוא בן משה:** לא, זה מונח, אין לזה שום משמעות.

**עו"ד סהר פינטו:** אני רוצה לומר משהו.

**מר דני גולדשטיין:** אנחנו מבקשים מהיועץ המשפטי להקריא את נוסח ההחלטה כפי שאנחנו נצביע עליה.

**עו"ד סהר פינטו:** זאת ההצעה החלטה שמובאת, הואיל ובאמת הסיכומים לא כוללים את כל המלצות המבקר ולא מתייחסות להמלצות המבקר במלואן. יש פה דו"ח שלם שמועצת העיר, שוב מועצת העיר סוברנית לקבל את ההחלטה, אבל מועצת העיר רואה בם דבר חשוב, מועצת העיר רואה לנכון לאמץ, בהתאם להתייחסות ראש העיר, לאמץ את המלצות המבקר, לערוך את תיקון הליקויים בכל מקום שנדרש באופן מלא, לא באופן חלקי.

**גב' עדנה וידל:** זה מה שאמרנו, באופן מלא.

**מר אביהוא בן משה:** אנחנו נצביע נגד. אנחנו נצביע נגד. אתם רוצים שנעשה קואליציה ואופוזיציה? בבקשה, תציגו את ההצעה שלכם.

**מר דני גולדשטיין:** אז אנחנו מצבעים אכן כפי שהקראנו את זה קודם. מי בעד נוסח ההחלטה שהקראנו? בעד. להרים את היד.

**מר אדם קניגסברגר:** רגע, על מה?

**מר דני גולדשטיין:** מה שאני הצעתי. מה שהיועמ"ש הציע.

**מר אביהוא בן משה:** לא, תקריא שוב את ההחלטה. מה ההצעה שלך? תקריא אותה עוד פעם.

**מר עזרא נחום:** הייתה הצבעה, 8 בעד.

**מר אביהוא בן משה:** לא, על מה מצביעים?

**מר כרמל שאמה הכהן:** הקראנו את ההחלטה.

**מר דני גולדשטיין:** הקראנו, הקראנו.

**מר עזרא נחום:** מי נגד? ירים את ידו.

**מר כרמל שאמה הכהן:** הקראנו, נתתי לך גם את האופציה השנייה.

**מר אביהוא בן משה:** זה לא בסדר.

**מר דני גולדשטיין:** מי נגד נוסח ההחלטה?

**מר חגי אשר:** אין נגד.

**מר אביהוא בן משה:** 10 שעות ישבתי לכתוב את הדבר הזה, ואתה בא ואומר זה לא...

**מר כרמל שאמה הכהן:** את מה כתבת?

**מר אביהוא בן משה:** סיכמתי את כל הדו"ח עצמו להמלצות שהועברו אליכם, ועכשיו הקראתי את הכל עוד פעם. אתה דוחה את

ההמלצות? אני לא מבין. זה המלצה שלי? יש פה המלצה אחת שמישהו יכול להגיד שאביהוא כתב אותה מדעתו?

**מר כרמל שאמה הכהן:** אני שואל, יש משהו בדו"ח המבקר שאתה לא מסכים איתו?

**מר אביהוא בן משה:** תקשיב, אני מסביר לך, אתה לא יכול להצביע על הדו"ח, הוא בכלל לא לשיקולך, הוא מונח על שולחן המועצה. אתה דן ודוחה את ההמלצות שלי וכל ההמלצות שכתבתי, אתה דוחה את הדו"ח.

**מר כרמל שאמה הכהן:** אמרתי שאני מוכן לחילופין להצביע בלב שלם ובאהבה על הנוסח שאתה הצבעת עליו שהיית בקואליציה.

**מר אביהוא בן משה:** אבל מה הנוסח?

**מר כרמל שאמה הכהן:** אותו נוסח. מה, אתה לא מסכים גם עם מה שאתה הצבעת?

**מר אביהוא בן משה:** אבל מה הנוסח? הנוסח אמר לקבל את ועדת הביקורת. יש לך את זה?

**מר דני גולדשטיין:** הצבענו מי בעד.

**מר עזרא נחום:** הצבענו מי בעד, 8 בעד. מי נגד? אני סופר, חברים. 2. מי נמנע?

**מר ליעד אילני:** רגע, שוב. מה ההצעה שוב?

**מר כרמל שאמה הכהן:** נגמרה ההצבעה.

**מר אביהוא בן משה:** אני בעד להניח את זה ונגד...

**מר עזרא נחום:** חברים, לא להפריע במהלך ההצבעה. אנחנו מסכמים, 8 בעד, 2 נגד, 1 נמנע.

**מר אביהוא בן משה:** בושה שאתם דוחים את ועדת הביקורת.

**גב' עדנה וידל:** לא דוחים את ועדת הביקורת. אנחנו הצבענו על הספר.

**מר דני גולדשטיין:** הישיבה נעולה. תודה רבה לכולם.

**החלטה:**

**מועצת העיר מאמצת את דו"ח מבקר העירייה לשנת 2021, יחד עם הערות ראש העיר לדו"ח, ודוחה את סיכומי ועדת הביקורת.**

**הצבעה:**

**אושר ברוב קולות, 8 – בעד, 2 – נגד, 1 – נמנע.**

_____
**מר דני גולדשטיין**
**יו"ר מועצת העיר**

_____
**מר מוטי כהן**
**מנכ"ל העירייה**